NATIONAL LIBRARY
AUG 12 1968
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

132/A/204-7

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.
SATURDAY, FEBRUARY 3, 1968

LATVIJA
AMERIKĀ

10. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 3. FEBRUĀRIS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8, Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121.
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Lielākais tribūts DV saimei

KONCERTS UN APSVEIKUMU BIRUMS DV TORONTO NODAĻAS NAMA ATKLĀŠANAS SVĒTKOS

Atbildot uz Kanadas DV zemes valdes priekšsēža E. Krūkas DV Toronto nodaļas jaunā nama oficiālās atklāšanas runā izteikto aizrādījumu, ka it bieži nācies dzirdēt apzīmējumu „jūs" attieksmē uz DV organizāciju un „mēs", domājot pārējos tautiešus un organizācijas, Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdis T. Kronbergs savā apsveikumā, kādu 27. janvāra svinībās bija varens birums, cita vidū sacīja: „Šis vakars ir lielākais tribūts DV saimei, jo še sapulcējušies visu organizāciju vadītāji vai to pārstāvji. Un šis fakts liecina, ka nav ne 'mēs' ne 'jūs', bet tikai — mēs!" Vairāki citi runātāji izteica savu organizāciju vēlēšanos atrast paspārni jaunajā DV namā, tā ka sāka uzmākties šaubas, vai tikai nams nebūs par mazu visu vēlmju apmierināšanai, kaut īpašnieki appēmušies darīt visu iespējamo, lai kalpotu visai latviešu sabiedrībai un atvēlētu siltu paspārni visiem, kas to vēlas.

Pēc runām svētku aktā, kuŗas atreferētas mūsu laikraksta iepriekšējā numurā, DV Toronto nodaļas jaunā nama iesvētīšanas un oficiālās atklāšanas svinību otra daļa bija veltīta gara veldzei — mūzikāliem priekšnesumiem, kuŗi nebija līdzīgos gadījumos parastais „programmas kuplinājums", bet īstens un visai plašs koncerts, kas noteikti būtu pelnījis mūzikas kritiķa novērtējumu. Šī atreferējuma autoram tādam neesot, jāapmierinās ar sausu programmas uzskaiti nozīmīgā sarīkojuma dokumentēšanai.

Šīs daļas norises vaditājas Tonijas Krūkas pieteikta, pirmā klausītāju priekšā stājās viešņa no Čikagas — soprāns Marta Cakare, nodziedot A. Kalniņa „Saltajā vasarā" un „Dzimtene", kā arī J. Zēlīša „Kaŗavīra ilgavirga". Duetā ar baritonu Pēteri Geistautu viņa sniedza J. Mediņa „Naids" un J. Norvīļa „Daugaviņa", pēdējās dziesmas vārdiem „Mostīties mūsu tēvu zeme" iebrāzmojoties kā aicinājumam un reizē lūgšanai, ko izjuta arī klausītāji, pateicībā liekot pretim atšalkt aplausu balsij. Turpinājumā P. Geistauts izpildīja 3 Norvīļa dziesmas — „No viena acu skata", „Niceniecei" un „Daugavas krastos', piedevā dodot vēl ceturto tā paša komponista darbu, visiem pazīstamo „Piebalgas dziesmu". Tad bija kārta atkal M. Cakarei, šoreiz ar 4 V. Dārziņa dziesmām: „Ai, kad es būtu zinājusi", „Ai, meitenītes", „Man bij zelta atslēdziņa" un „Laima mani kairināja", bet piedevā V. Ozoliņa „Dziedāj puisis, dziedāj meita". Kad P. Geistauts bija nodziedājis Br. Skultes „Sapņu zemi" un „Dainu zemi", koncerts izskanēja ar diviem duetiem, M. Cakarei un P. Geistautam nodziedot J. Vītola „Meitiņa mīļā" un „Aun, meitiņa, balti kājas". Klavierpavadījumus iejūtīgi un ar parasto lietpratību veica komponists Imants Sakss.

Pēc koncerta svētku viesi sadalījās, sarīkojuma trešajai daļai turpinoties divās zālēs. Apakšējā sarīkojumu zālē, kur tāpat bija iekārtota bufete, vācu kapella Dana uzsāka mūziku tiem, kas vēlējās ātrāk deju priekus, kamēr augšējā zālē pārējie sēdās pie galdiem un noklausījās apsveikumu birumu, kāds tikai retos sarīkojumos piedzīvots. Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, kuŗa pārzināja šīs daļas norisi, ievadījumā atzina, ka viesi ar piedalīšanos šai sarīkojumā ne vien pagodinājuši nama īpašniekus, bet sakļāvušies vienā saimē ar DV, apzinādamies, ka visi sēžam kopīgā likteņa laivā un esam padoti vienādām briesmām.

Vārdu pirmajiem deva kaŗavīru organizāciju pārstāvjiem. Ar pagaŗām runām DV saimi sumināja Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības Kanadā prdis F. Freibergs un Savienības pulkveža Kalpaka bataljons Kanadas kopas vecākais K. Tannis, bet Latviešu virsnieku apvienības Kanadā uzdevumā īsi un kareivīgi sveica A. Augulis (aploksne). Pēc jau citētā BTFK pr-ža T. Kronberga apsveikuma laba vēlējumus izteica Toronto korporāciju kopas pārstāvis J. Dreifelds, bet LNJAK valdes prdis A. Zaķis lūdza piemešanos un mājas jaunatnes apvienībai jaunajā namā, piemetinot: „Ja jau nams nodots latviešu sabiedrībai, tad mēs, jaunieši, arī nekautrēsimies to izmantot!" Publika šo bezbailīgo apņemšanos atalgoja skaļiem aplausiem.

Novēlējumu virknes turpinājumā savus „krusttēvus" sveica Rīgas (72.) skautu vienības vadītājs U. Amoliņš, sekoja Gaujas (14.) gaidu vienības vadītāja I. Kalniņa, Kanadas latviešu gaidu jendas priekšniece un TLB sestdienas skolas pārzine A. Martinsone, Latviešu sporta apvienības Kanadā uzdevumā Ž. Zentiņš, Toronto latviešu kreditsabiedrības valdes pr-dis A. Rāviņš, Latviešu kreditsabiedrību apvienības valdes pr-dis A. Svenne, Latviešu nama valdes pr-dis I. Auziņš (aploksne), Toronto latviešu biedrības uzdevumā V. Galdiņš, TLB inženieŗu un tehniķu kopas valdes pr-dis U. Kiesners (aploksne), LPB Kanadas kopas pr-ce B. Senkēviča un Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba pr-dis P. Bārdiņš (aploksne).

Bija kļuvis nepieciešams mazs atelpas brīdis, tādēļ apsveikumu virkne turpinājās pēc 10 min. starpbrīža, vispirms Kanadas DV valdes kultūras nozares vaditājam J. Gailītim suminot un pasniedzot grāmatas kā veltu dziedo-

(Nobeigums 4. lpp.)

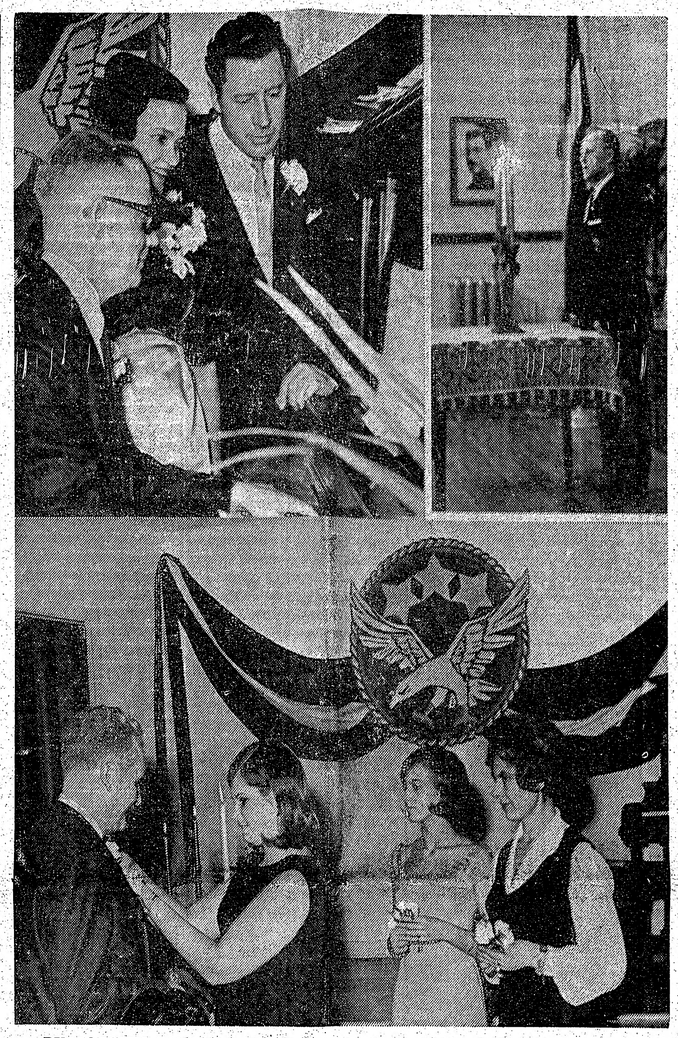

DV TORONTO NODALAS JAUNĀ NAMA OFICIĀLĀS ATKLĀŠANAS SVINIBĀS

Uzņēmumā augšā pa kreisi: svētku koncerta dalībnieki (no kreisās) komponists Imants Sakss, soprāns Marta Cakare un baritons Pēteris Geistauts. — Augšā pa labi: Kanadas DV zemes valdes priekšsēdis Elmārs Krūka atklāšanas runas laikā. — Apakšā: jaunā vanadze Daina Āpše apveltī Latvijas konsulu Montrea-lā Vili Tomsonu ar baltu neļķes ziedu; pa labi otra jaunā vanadze Rudīte Gulbe un Kanadasvanadžu priekšniece Monika Jonāne. Foto: J. Līģers

Lieluzbrukums amerikāņu prestižam

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Kritiskas dienas Vašingtonā. — Kā reaģēs milzis? — Vai ASV var atļauties zaudēt prestižu. — Gadsimta modernākais slepenais aģents. — Vai notiks spiegu apmaiņa? — Slepenās diplomātijas aktivitāte Apvienoto nāciju kulisēs. — Notikumi ķīniešu jaungada dienā. — ASV sūtnieci ba komūnistu terroristu varā. — Pārsteidzoša reakcija. — Pamodināts amerikāņu nacionālais pašlepnums.

Aizvadītā nedēļa Vašingtonā iezīmējās vēl nepiedzīvotā politiskā augstspriguma atmosfairā. Tāpat kā laikā, kad Kremlis Kubā bija ierīkojis pret ASV vērstas raķešu bazes, arī tagad likās, ka jauns kaŗš var sākties kuŗu katru brīdi. Šīs jaunās krizes, kuŗa nebūt vēl nav beigusies, iemesls bija ziemeļkorejiešu nolaupītā ASV elektroniskā izlūkkuģa „Pueblo" liktenis.

Vienalga, vai ziemeļkorejieši kuģi aizturējuši savos territoriālajos ūdeņos, vai arī starptautiskajā joslā, šī modernā izlūkkuģa nolaupīšana un apkalpes sagūstīšana ir smags pārbaudījums ASV prestižam visas pasaules priekšā. Kā uz mazā pundurīša pārdrošo nodarījumu reaģēs varenais milzis, tas ir jautājums, kuŗa sekas vēl pilnībā nav pārredzamas.

Protams, uz Ziemeļkorejas rīcību Vašingtona varēja tūlīt atbildēt ar militāru pretakciju, atgūt savu kuģi un atbrīvot gūstā saņemto apkalpi. Vašingtona no šādas rīcības pagaidām tomēr atturējusies.

Kādēļ? Vai tādēļ, ka aiz Ziemeļkorejas pundurīša stāv tā savstarpējās militārās palīdzības līguma milži Pad. savienība un sarkanā Ķīna? Vai arī tādēļ, ka ASV šobrīd nevar atļauties bez Vietnamas vēl vienu kaŗa lauku otrā pusē zemeslodei? „Pueblo" incidents faktiski nostādījis Vašingtonu problēmas priekšā, vai ASV drīkst atļauties zaudēt savu prestižu Āzijas tautu acīs. Baltais nams to nedarīs, par to ir pārliecināti amerikāņu draugi un ienaidnieki.

Notvērta spiega dēļ neviena valsts kaŗu vēl nav sākusi. „Pueblo" ar visu apkalpi patiesībā ir jauna veida izlūkošanas aģents, kas tikai pirms 5 gadiem parādījās nekad nebeidzamā slepenā kaŗa skatuvē. Elektroniskie izlūkkuģi tālu pārspēj vissekmīgāko pagātnes meistarspiegu darbību un veikumus. Tie seko zemūdeņu un kuģu kustībām, noklausās pretinieka diplomātu šifrētos radiozinojumus, seko militāro lidmašīnu gaitām, atrod pretinieka radara stacijas un spēj vajadzības brīdī radara dzirdīgās ausis samulsināt un padarīt kurlas. Vēl vairāk, šie izlūkkuģi spēj mainīt pretinieka izšauto elektroniski vadīto raķešu virzienu un tā paralizēt visbistamākos ienaidnieka uzbrukuma ieročus.

Šādi mūsu gadsimta modernākie izlūkkuģi ir Vašingtonai, bet vēl lielākā skaitā Kremlim. Iespējams, ka Maskava ir nedaudz gudrāka, maskējot savus peldošos meistarspiegus par miermīlīgiem zvejas kuteriem. Varbūt ir jau aizmirsts, ka vēl pirms pāris gadiem Kanadas piekrastē aiztuŗēja šādu padomju „zvejas kuģi", kas Kanadas territoriālajos ūdeņos bez tikliem „zvejoja" ar komplicētām radioierīcēm informāciju no tuvumā esošajām amerikāņu gaisa spēku bazēm. Bez liela trokšņa aizturēto padomju kuģi atbrīvoja, bet starplaikā ar tā „zvejas piederumiem" paguva iepazīties Rietumu muitnieki. Padomju kuģi nepārtraukti operē Kanadas, ASV un Anglijas piekrastes ūdeņos. To skaits visās pasaules jūrās jau pārsniedz pussimtu. Amerikāņiem pagaidām ir tikai 30 peldošu aģentu. Bet šie skaitļi var mal-

(Nobeigums 8. lpp.)

Neērtie ideāli

AMERIKĀŅU PRESE „AIZMIRSUSI" PREZIDENTA VILSONA SLAVENO 14. PUNKTU 50 GADU ATCERI

Speciālraksts „Latvijai Amerikā" no Bostonas

Šāgada 18. janvārī apritēja 50 gadu kopš ASV prezidents Vudro Vilsons kongresā deklarēja savus 14 punktus par miera noteikumiem un starptautisko attieksmju reformēšanu pēc pirmā pasaules kaŗa. Šī Vilsona runa, kas deklarēja tautu pašnoteikšanās tiesības, aizrāva arī latviešu tautu un bija spožs cerību stars tiem cīnītājiem, kas ilgojās pēc neatkarīgas Latvijas valsts.

Jau pirmā pasaules kaŗa laikā Vilsonam radās doma par starptautisku organizāciju, kuŗa nodrošinātu mieru, taisnību un drošību. Lai to panāktu, Vilsons 1918. gada 18. janvārī ASV kongresā teica minēto runu, iedalītu 14 punktos, kas kļuvusi par vislavenāko runu, kuŗu jebkad teicis kāds ASV prezidents. Vudro Vilsons bija nešaubīgi pārliecināts, ka pašas tautas nekāro kaŗa, ja vien tās nesakūda.

Dīvainā kārtā ideāli domājošais prezidents Vilsons bija vājš politiķis. Paši amerikāņi viņu neieredzēja, lielu vilšanos viņš sagādāja arī Baltijas valstīm, stūrgalvigi pretodamies tās atzīt de jure, kaut visas trīs valstis jau bija Tautu savienības locekles; tās pašas Tautu savienības, kuŗu radīja pats Vilsons. Taču viņš lielākā vai mazākā mērā izrādījās pravietis, kas saskatīja tālā nākotnē katrai tautai iespēju pašai izlemt savas valsts iekārtu.

Uz Vilsona deklarēto principu pamata pēc otra pasaules kaŗa izveidoja arī pašreizējo pasaules organizāciju — Apvienotās nācijas. Tautu pašnoteikšanās ideāls ir vēl dzīvs, tikai nav īstenots. Arī Baltijas valstīs tas ir noliegts.

Varēja gaidīt, ka, apritot 50 gadiem kopš slavenās Vilsona deklarācijas, amerikāņu lielā prese veltīs apceres par šo nozīmīgo vēsturisko notikumu un tā izraisītāju Vudro Vilsonu. Nekas tamlīdzīgs nenotika. Laikraksti šo atceri pilnīgi ignorēja. Pat lasītāju vēstuļu ailēs neparādījās neviens komentārs. Kad to atgādināja redaktoriem, tie jutās neērti: no kaut kurienes saņemti jauni rīkojumi...

Vispār, Bostonas laikraksti, sākot ar jauno gadu, uzņēmuši arī jaunu kursu. Lasītāju vēstulēs vairs nejauj kritizēt Pad. savienību un krievus. Rodas iespaids, ka atgriezies Delano Rūzvelta valdīšanas laiks, kad slimais ASV prezidents devās uz Teherānu un Jaltu tirgoties ar „labo tēvoci Džo", varmācīgo un asinskāro Staļinu. Pašreizējos ASV valdības intensīvos „tilta būves" centienus uz Austrumiem atbalsta abu partiju laikraksti un daudzi senātori. Tādēļ aizmirst arī ideālus par tautu pašnoteikšanās tiesībām, kuŗi reiz tik ļoti saviļņoja Eiropu un deva tautām brīvību, pēc kuŗas, to atkal zaudējušas, tās ilgojas par jaunu un ilgosies, kamēr vien pastāvēs.

Pēteris Salna

Kārlis Upatnieks

Vienas ģimenes aktivitāte sabiedriskajā darbā

Pēdējā laikā dažkārt dzirdamas neapmierinātas balsis par parādību, ka kādā organizācijā, biedrībā, draudzē vai citur vadītājos amatos izvirzās vienas ģimenes locekļi: vīrs ir priekšnieks, sieva dāmu komitejas priekšniece, bet dēls vai meita jaunatnes pulciņa vadītāja. Tādēļ ir derīgi ieskatīties tuvāk šai parādībā, lai konstatētu, vai neapmierinātībai varētu būt kāds praktiski reāls pamats, jeb vai vienas ģimenes „valdīšanu" varētu uzskatīt par nevēlamu parādību?

Vispirms jājautā, kā šāda parādība varēja rasties. Vadītājas personas no izraudzīto kandidātu vidus taču ievēl ar balsu vairākumu. Tātad, sabiedrības lielākā daļa šīm personām ir dāvājusi savu uzticību un paļāvību, kuŗu tās iemantojušas ar kādām savām izcilām īpašībām. Lai nu tās būtu kādas būdamas, viena lieta skaidra — šīs personas ir izcēlušās vispirms ar savu aktīvitāti. Ja ievērojam, cik laudis vispār izvairīgi no atbildības vadošajos posteņos, tad vairums ar prieku padodas spēcīgākajai aktīvitātei, kas attiecas uz dāmu komitejas priekšnieces posteni, tad, kā zināms, sabiedrībā iegājies tāds uzskats, ka, ja vīrs ir priekšnieks, tad viņš, ja vien apstākļi atļauj, šai amatā grib redzēt savu sievu. Bet jaunatnes pulciņa dalībnieki nez vai domā par ievēlamā priekšnieka vecākiem. Viņi parasti vēl to, kas liekas piemērotāks, rosīgākais un domu bagātākais.

Otrs jautājums: kādi motīvi pret apskatāmo parādību pamudinājuši neapmierinātos pacelt savu balsi? Tie var būt divējādi, proti: vai nu neapzināti tīri personiga rakstura (godkārība, skaudība u.c.), vai arī uz novērotiem faktiem dibināta nevēlama vai aplama priekšnieka rīcība vai nolaidība. Protams, sava argumentācija būs arī pirmajā gadījumā, bet tā nekad neizturēs faktiem atbilstošu kritiku. Kritizēt var arī otrus, it kā dibinātus motīvus, jo visus svarīgākos jautājumus taču apspriež vadošo instanču sēdēs, izsverot par un pret apstākļus. Vienīgā nevēlamā parādība te ir gadījumā, ja sēžu dalībnieki atrodas priekšsēža neobjektīvā ietekmē un jautājumus izšķir pēc viņa, sabiedrībai nevēlamas, aktīvas ievirzes. Tas sabiedrībā var izsaukt zināmu sašutumu. Bet tad taču priekšnieku nākamajās vēlēšanās var izbalsot, ja būs radusies noteikta opozicija, jo grūti iedomāties, ka varētu rasties tādi apstākļi, kas demokratiskā iekārtā sabiedrības vairākumu pakļautu kādas personas nevēlamai ietekmei. Protams, priekšnieka sieva, dāmu komitejas vadītāja, pie opozicijas nepiederēs. Bet ja nav opozicijas, ja dzirdamas tikai dažas neapmierinātas balsis, tad principā nevarētu būt iebildumu pret vienas ģimenes valdīšanu, kaut vēlama tā nav.

Jautājumu gan mazliet sarežģī divi apsvērumi. Viens, kā labi zināms, ir tas, ka liela daļa kādas sabiedrības locekļu ir diezgan vienaldzīgi, pasīvi domātāji par to, kas notiek un kam jānotiek sabiedriskajā darbā. Ja nu visi tādas vadītājas ģimenes locekļi sava labuma dēļ ar propagandu un aģitāciju izmanto šo pasivitāti, tad tas dažos gadījumos var nelabvēligi atsaukties uz vispārējām sabiedrības interesēm. Bet tā jau būs nemorāla rīcība, agri vai vēlu atklāsies un radīs atkal opoziciju ar atbilstīgām sekām. Te pozicija un opozicija var nonākt karstā cīņā, bet, domājams, uzvarēs morāliski stiprākā puse. Ja nav iemaisīti morāliski motīvi, tad šāda cīņa sabiedrībai var nākt tikai par labu, jo iekustinās arī pasīvos malā stāvētājus un rosinās daža laba jautājuma skaidrāku izgaismošanu.

Otrs apsvērums ir tas, ka gaužām grūti izšķirt, kur sabiedriskais darbs risinās objektīvā, kur subjektīvā pieejā. Praktiski vadāmies no tā, cik kādā darbībā, tā sakot, taustāmi un acīm redzami saskatām pozitīvus rezultātus, kas nāk par labu visai sabiedrībai, kaut arī ierosme nākusi no priekšnieka vai visas ģimenes subjektīva skatījuma, ja vien te, kā jau minēts, paslepus nav iemaisīti kādi ne visai godīgi motīvi. Bet arī tad, ja tāda „valdītāja" ģimene būtu ieguvusi kādu personīgu labumu, to varētu uzskatīt kā atalgojumu par aktīvitāti, un sabiedrībai nebūtu jāuztraucas.

Sabiedriskais darbs allaž ir stipri sarežģīts, jo tajā jāsastopas ar dažādiem uzskatiem kā idejiskā, tā taktiskā ziņā, bet tas vienmēr virzās pa tādu ceļu, kāds ir vispārējais sabiedriskais noskaņojums. Atsevišķas neapmierinātas balsis var rasties arī tā iemesla dēļ, ka kādai uzpeldējušai un pieņemamai vadītāja idejai nereti var būt dažādi īstenošanas veidi, kas rada domstarpības. Bet izšķirs atkal vairākums un stiprākie argumenti, vienalga, no kuŗas puses nākuši, no pozicijas vai opozicijas. Neapmierinātību var dzirdēt arī tādēļ, ka sabiedrībā arvien atradīsies cilvēki, kas māk gan labi kritizēt, bet nezina nekā konstruktīva, ko likt nokritizētā vietā. Bet galvenie sabiedriskā darba traucējuma cēloņi ir tie, kuŗus rada fakts, ka cilvēki nereti savas personīgās simpatijas vai antipatijas nespēj atšķirt no vispārējām interesēm un lietderības.

Neapmierinātas balsis par vienas ģimenes „valdīšanu" nav sevišķi nozīmīgas arī tādēļ, ka, piemēram, dāmu komitejas darbība it īpaši izpaužas vairāk saimnieciskajā un morālajā, nekā idejiskajā ziņā. Un beidzot, runājot par samērā mazajām organizācijām, tās stipri ietekmē vispārējais, plašākais sabiedrības noskaņojums. Kādā veidā tas izpaužas, tā lielāko tiesu norit, tā sakot, „iekšējie" darbi. Ja nu te kāda vesela ģimene ar savu enerģiju izvirzījusies vadībā, tad nevarētu būt šaubu par tās atzīstamu morālisko stāju un teicamām spējām savu pienākumu veikšanā.

TRAKO MĀJĀ IEVIETO ARI ĢENERĀĻUS

Līdz šim Rietumos bija zināms, ka vājprātīgo iestādēs Pad. savienībā ievietoti nepaklausīgie rakstnieki, bet tikai tagad noskaidrojies, ka tur nokļūst arī augstāki nepaklausīgi virsnieki. Tā, piemēram, brigādes ģenerālis un agrākais profesors Frunzes militārajā akadēmijā Maskavā Pjotrs Grigorenko (skat. rakstu „Maskavā atkal tiesā rakstniekus" LA 17. janvāra numurā) ievietots trako mājā jau divas reizes, atņemot arī dienesta pakāpi, jo iestājies pret rakstnieku A. Siņavska un J. Daniela tiesāšanu, bet vēlāk pret jauno rakstnieku A. Ginsburga, J. Galanskova un A. Dobrovoļska apcietināšanu Kopš 1961. gada ģen. Grigorenko atkārtoti nostājies pret Chruščova politiku, kā rezultātā vispirms pārcelts uz Tālajiem austrumiem, vēlāk arestēts un ievietots vājprātīgo namā.

Pēc 14 mēnešu „dziedināšanas" viņš atlaists ar izpostītu turpmāko karjēru. Ilgāk nespēdams to paciest, Grigorenko meklēja taisnību pie aizsardzības ministra, ģenerālprokurora, augstākajā tiesā un citur. Par to Maskavas rajona militārais komandants piedraudējis Grigorenko ar pensijas atņemšanu un izsūtījumu no galvaspilsētas.

1966. gada martā ģen. Grigorenko piedalījās arī demonstrācijā Maskavā pret Staļina rehabilitāciju kopā ar jauno un populāro rakstnieku Dimitriju Dutko, dzejnieci Juanu Moricu un daudziem citiem. Divus mēnešus vēlāk viņš aizsūtīja vēstuli ministru prezidentam Kosiginam, kā arī atklātu vēstuli tā vēlēšanu rajona iecirknim, kurā paskaidroja, kādēļ nevar balsot par Kosiginu šo vēstuļu norakstus Grigorenko piesūtīja padomju laikrakstiem. Viens no šiem norakstiem tomēr nokļuvis pretkomunistiskās krievu organizācijas NTS izdotā žurnāla „Grani" Frankfurtes redakcijā Vācijā, kura ar ģen. Grigorenko atļauju abu vēstuļu saturu publicējusi Rietumu presē.

Pirmās vēstules teksts ir šāds:

„Es, Pēteris Grigorēviča Grigorenko, atļauju katram preses organam publicēt pilnībā šo paziņojumu un klātpielikto vēstuli biedram A. N. Kosiginam, ja mani arestē vai ievieto psihiatriskā klīnikā. Jau ilgāku laiku esmu biedēts ar šādu iespēju (no KGB un militārā ģenerālprokurora), ja nebeigšu savas sūdzības par patvaļu. Es rakstīju vēstules aizsardzības ministram, militārajam ģenerālprokuroram, augstākajai tiesai, biedriem Brežņevam un Šeļepinam, partijas centrālkomitejas komisijai, 23. partijas kongresam. Tagad sūtu vēstuli biedram Kosiginam. Daudzās vēstules var dot iemeslu jauniem apvainojumiem pret mani. Šai gadījumā vēlos visiem paziņot, ka manas vēstules satur vienu un to pašu lietu. „Ja esmu izdarījis to, par ko mani arestēja 1964. gadā (rakstot un izplatot skrejlapas), patiešām garīgi neatbildīgā stāvoklī, tad jāatceļ visas nelegālās represijas pret mani un jāsoda vainīgos, kas tās izdarīja. Ja valdība tomēr atzīst, ka — pēc ekspertu atzinuma — rīcība pret mani garīgās neatbildības dēļ bijusi nepamatota, tad jāsoda vainīgos, kas normālu personu iesloga psihiatriskajā cietumā starp garā slimiem cilvēkiem, jāizmeklē mana lieta (bez arestēšanas, jo pēc divu gadu pavadīšanas brīvībā esmu pierādījis, ka nebēgšu) un jātiesā mani atklātā tiesā, atceļot publiskos apvainojumus pret mani. Vēstuļu rakstīšana nesagādā man nekādu prieku, bet fakts, ka uz manām vēstulēm natbild nemaz vai atbild ar draudiem, liek man cīnīties ar visiem iespējamiem līdzekļiem.

No tiem, kas lasot manu vēstuli, domās, ka rakstu kā garīgi neatbildīga persona, nekā nepratsu. Tos, kas nepiekrīt šādam atzinumam, lūdzu nodot šo paziņojumu kā oficiālu dokumentu Apvienoto nāciju cilvēka tiesību komisijai un Starptautiskai juristu organizācijai. — Grigorenko, 1966. gada 21. maijā."

Atklātās vēstules teksts Maskavas vēlēšanu iecirknim ir šāds: A. N. Kosigins kā loceklis Staļina valdībā un kā pirmais deputāts Chruščova valdībā ir pilnā mērā atbildīgs par šo valdību rīcību, ieskaitot pielaistās kļūdas. Tas, bez šaubām, nav jāstāsta valstsvīriem. Bet neatgādināšana attaisnotos tikai tad, ja būtu pārliecība, ka pielaistās kļūdas atzīs un neatkārtos. Diemžēl, to nevar teikt par Kosiginu. Viņš paliek pie tā, ko iemācījies no Staļina un Chruščova, kaut iepriekšējās valdības pielaidušas nelikumības. Varu to ilustrēt ar savu gadījumu:

Kā atbildīgs pilsonis es 1961. gadā norādīju uz neprātīgo un kaitīgo Chruščova politiku. Es neizskaidrošu oficiālo pamatojumu manis arestēšanai, nedz aprakstīšu nelikumīgo izmeklēšanu un tiesāšanu. Es izcietu netaisnīgas represijas — piespiedu ievietošanu psihiatriskajā slimnīcā un baumas par manu degradēšanu. Es smagi izjutu šo nelikumību sekas, bez kapeikas naudas un bez darba. Par to izcietu pārmetumus un prasīju taisnību, bet bez piedraudējumiem vienīgā atbilde, kuru 1965. gada decembrī saņēmu, bija — pensijas grāmatiņa ar vairāk nekā divreiz mazāku pensijas summu, kāda man pienāktos; bez jebkādas pavadvēstules. Tā kā neesmu saņēmis atbildi pat uz personīgo vēstuli ministru prezidentam Kosiginam (1966. gada maijā), saprotu, ka viņš ir līdzvainīgs un piekrīt netaisnībai un represijām pret mani. Vīrs ar šādu nostāju nav vēlētāju dāvātās uzticības cienīgs, tādēļ balsošu pret viņu un aicinu visus vēlētājus sekot manam piemēram, tā demonstrējot, ka mūsu zemes augstākajā iestādē nav vietas patvaļīgu kalpiem. — Grigorenko, 1966. gada 3. jūnijā."

J. R.

LASĪTAJU vēstules

ATSAUKSIMIES KRISTĪBVĀRDU EMENDĀTORIEMI!

Baznīcas kalendāra redakcijas ierosinājumā Latvijas ev.-lut. Baznīcas virsvalde radījusi īpašu kristībvārdu (priekšvārdu) komisiju, kuŗa izskatīs pašreizējo kristībvārdu sarakstu, lai konstatētu, kādas pārgrozības, labojumi vai papildinājumi tajā nepieciešami. Komisijā darbosies Dr. phil. K. Draviņš, literatūras kritiķis J. Rudzītis, māc. L. Čuibe un publicists O. Freivalds (visi Zviedrijā). Pēdējais ir arī komisijas vadītājs.

Kristībvārdu emendācijas komisija līdz interesentus priekšlikumus, līdzšinējā vārdu sastāva korrigējumus, kā arī citu sarakstī šai jautājumā tuvākajā laikā iesūtīt komisijas vadītājam O. Freivaldam, Källplan 4-b, Uppsala, Sweden. Reizē baznīcas kalendāra redakcija un komisija būtu pateicīga par norādījumiem, kāda ir parelzā diena četriem kristībvārdiem, kuŗi kalendārā ievietoti divos dažādos datumos un kuŗu pareizo novietojumu līdz šim droši nebija izdevies konstatēt. Šie vārdi ir Aira — 13. janvārī un 31. augustā; Gudrūna — 29. martā un 3. oktobrī; Gundega — 28. aprīlī un 20. septembrī; Margita — 8. martā un 22. jūlijā. Komisijai var derēt arī veci kalendāri, izdoti dzimtenē un citur. Kas būtu ar mieru tos aizdot, lūgti iepriekš sazināties ar O. Freivaldu.

Būtu vēlama plaša atsaucība šim aicinājumam, atvieglinot komisijai svarīgo kristībvārdu revīzijas darbu, kuŗa iznākumā nākotnē gaidām stabilu, uzlabotu kristībvārdu sarakstu kalendāriem.

Baznīcas kalendāra redakcija

☆

STRĀDĀTS IR DAUDZ

Pie dzejnieka Kārļa Ābeles raksta „Mēs un citi" LA 3. numurā gribu piebilst, ka sakarā ar Raiņa izteicieniem (Rainis. Dzīve un darbi, 1925. g.) viņa lugas ir tulkotas daudzās valodās.

☆ Ne visi sarīkojumi, kuŗos uzstājas dažādu tautību mākslas grupas, piemēroti arī latviešu tautas mākslas demonstrējumiem. To 3. janvārī piedzīvoja Līdsas deju kopa Kamolinš, piedalīdamās kādas Apvienoto nāciju apvienības „tautu vienību" sarīkojumā Londonas Alberta aulā, kas gan bija greznota dažādu valstu, to vidū Pad. savienības, karogiem, bet Latvijas karoga trūka. Ļoti raibajā programmā, kuŗas risinājumā klausītāji dzirdēja gan mutes ermoņikas, elektriskās ērģeles un bungas, ar auditorijas — lielumtiles gaŗmašu zēnu un īsbruncīšu melteņu — skaļu pieplaišanos, gan skatītājās vēderdejās un ugunsrijējos, latviešu tautas dejas izpelnījušās negātīvas piezīmes...

LATVIJA

10. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 3. FEBRUĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Amoāne, sazniedzama redakcijā, tālr. 465—[illegible]

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, tāpat uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadē) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgas ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

Karavanska iesniegums par latviešu vajāšanām

(Nobeigums)

Karavanskis atklāj arī t. s. progresīvās pāraudzināšanas metodes, kuŗas čeka lieto speciālajās nometnēs: „Tur ir uz mata kā cirkā, kur dresē mežonīgus dzīvniekus: ja dara to, ko dresētājs liek, saņem ēdiena kumosu; ja dresētājam neklausa, ļauj nomirt badā." Šajās nāves nometnēs ieslodzīto dzīves apstākļi ir briesmīgi. Pat līdz 10 gadiem nelaimīgos iesloga betona kamerās, kuŗām nav logu. Daudzos gadījumos vienā kamerā sadzīti 10 un vairāk ieslodzīto. Sanitārie apstākļi ir neiedomājami. Bieži notiek pašnāvības, ieslodzītie sajūk prātā vai sevi sakropļo. Viņi bieži pārgriež vēnas un raksta ar savām asinīm uz kameru sienām: „Nāvi Svjatkinam!" Svjatkiņs ir čekas 10. soda nometnes komandants.

Kāds ieslodzītais protestējot nogrieza sev ausis un aizsūtīja tās 22. partijas kongresam. Citi izmisumā uz savām pierēm ietetovējuši burtus RAB CPSS, kuŗi pilnā tulkojumā nozīmē — Pad. savienības komūnistu partijas vergs. Tos bez žēlastības soda ar tūlītēju nošaušanu. Terrors atrodas visas pāraudzināšanas pamatā, speciālajās nometnēs ar to cilvēku fiziski un morāli pārvērš par dzīvnieku.

Karavanska drosmei, šķiet, nav robežu. Viņš bezbailīgi iestājas par daudziem citiem, kuŗiem pašiem vairs nav tiesības un grības cīnīties pret nodarītajām pārestībām. Tā Karavanskis prasa, lai no jauna caurskatītu Andrējeva lietu. Šis jauneklis kādai izmeklēšanas komisijai liecināja, ka redzējis, kā čeka Katiņas mežā nogalinājusi 10.000 poļu virsnieku. Šīs masu slepkavības notika laikā, kad Pad. savienība bija hitleriskās Vācijas sabiedrotā — 1939./40. gadā. Par „nepatiesu liecību" Andrējevu notiesāja uz 25 gadiem. Pašreiz viņš jau 22 gadus atrodas Vladimiras cietumā.

1947. gadā čeka apcietināja 15 gadu veco ģenerāļa Sukēviča dēlu. 1956. gadā prokurors Rudenko protestēja pret jaunekļa atbrīvošanu, jo tas esot ukraiņu nacionālista dēls. Tā ģenerāļa dēlu atkal ieslodzīja tikai tādēļ vien, ka viņa tēvs padomju varas acīs nebauda uzticību.

Uz aizdomu pamata vien, bez jebkāda tieša nozieguma čeka 1940. gadā apcietināja ukraini Soroku. Katru reizi, kad viņam pēc pastāvošajiem likumiem sods skaitītos izciests, to notiesāja par jaunu. Tagad Soroks cietumā atrodas jau 26 gadus.

Trīs ukraiņu sievietes — Katrīna Zaricka, Odarka Husjaka un Galina Didika — kara laikā kā žēlsirdīgās māsas bija palīdzējušas ievainotiem ukraiņu partizāniem. Par to viņas notiesāja uz 25 gadiem. Visas trīs joprojām smok Vladimiras cietumā.

Šķiet, Karavanska iesniegumiem nav gala. Viņš ir savas pārliecības apsēsts, kaut labi apzinās, ka neuzvarēs. Tomēr cīņu viņš neuzdod. Karavanska ticība taisnībai dod spēku izturēt un turpināt bezcerīgo karagājienu pret padomju varas netaisnībām. Lai stāsts par Karavanski pabeigts ar viņa sievas iesniegumu Pad. savienības pašreiz varenākajam vīram — komūnistu partijas ģenerālsekretāram Leonīdam Brežņevam. Karavanska dzīvesbiedre viņam rakstīja:

„Astoņpadsmit ilgos gados vergu nometnes vadītāji nav spējuši iespaidot vai salauzt apcietināto S. I. Karavanska nostāju. Tādēļ es, S. I. Karavanska sieva, lai izbeigtu apcietināto ilgās mocības un nepārtraukto konfliktu ar soda nometnes administrāciju, lūdzu jūs dot rīkojumu apcietināto nošaut! Es rakstu šo vēstuli, apzinoties tās nopietnību, un esmu pie pilnas saprašanas."

Ko vēl vairāk varētu teikt?

A. K.

REIŅA BIRZGAĻA PAREĢOJUMI 1968. GADĀ (4)

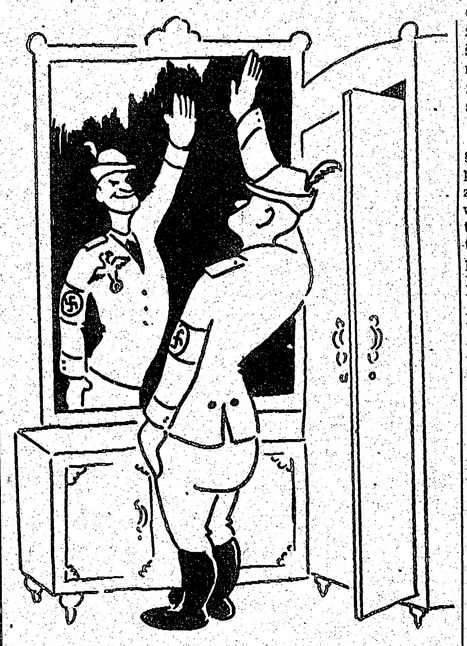

Rietumvācijā izņems uniformas uaftalīna.

DĪNA RAUNA

PASAKA 1969

Nolasīta LPK Kanadas kopas rīkotajā rakstnieku cēlienā 21. janvārī Toronto.

Reiz dzīvoja tēvs un trīs dēli. Kur māmiņa bija, to, diemžēl, lasītāj, nevaru pateikt. Varbūt tā kā klusa pelīte aptecēja savus dēlus un vīru, varbūt tā gulēja zem velēnām. Pieminēta viņa nav, jo viņai, acīm redzami, nav nekas piemitis no pasakainā. Dzintaraino, pasakaino bija apklājuši ikdienas putekļi.

Ķēniņzemē, kur mita tēvs un dēli, bija notikusi liela nelaime. Burvis ķēniņam bija nobūris vienīgo meitu — Princesi. Burvis jau būra citas meitas arī, bet šī taču bija princese, un, tātad, valstī valdīja sēras. Kopā ar sērām izplatījās ķēniņa sludinājums, ka tas, kas atraisīs Princesi no buruma tinekļiem, iegūs viņu par sievu un piedevām vēl pusvalsti. Ķēniņš zināja, ja solīs tikai meitu vien, vai maz kāds nāks.

Abi vecākie brāļi nolēma izmēģināt laimi un, paņēmuši līdz aizdaru, devās ceļā. Viņi gāja un gāja, kad pēkšņi priekšā gadījās mazs, vecs ubadziņš un lūdza, lai tam atmetot kādu maizes garoziņu. Abi vecākie brāļi saskatījās, samirkšķinājās un iedeva tam visu, kas viņiem bija līdz ceļa paunās. Jo, redziet, mīļie lasītāji, visi vecākie brāļi beidzot bija noskaidrojuši, ka ar ubagiem jābūt uzmanīgiem, citādi viņus pieliks pie smagu akmeņu velšanas, nevis laidīs pie laimes pils zelta vākšanas.

Vecais ubadziņš nu deva viņiem padomu:

„Ja satiekat vecmāmiņu, klausaities tās pasaciņu! Lieciet aiz auss rūpīgi visu, ko viņa stāsta!"

Parādījis vēl brāļiem ceļu uz pili, tas ietipināja mežā. Nonācis pie varena, veca ozola, tas piedauzīja trīs reizes ar spieķi pie stumbra. Nokūkoja dzeguze, nopogoja lakstīgala. Klusiņām pavērās mazas durvtiņas. Vecītis iegāja, aizvēra durvtiņas, atvēra gudro brāļu ceļa paunas: maize bija sapelējusi, biezpiens sareečējis. Vecītis nopūtās:

„Jā, mans laiks virs zemes ir beidzies. Atkal mani piemānīja. Aizdevu prom vienu no pēdējiem zeltītajiem padomiem — un vēl tādiem, kas par to pirks saltas stikla pilis un ledus puķes, ko spraust pie sirds.

Mans laiks virs zemes ir pagājis."

Viņš iztipināja ārā, ierušinājās zemē, un — kur bijusi, kur nē — starp sūnām uzdīga brūna beciņa.

Pa to laiku, kamēr vecākie brāļi, gardi smiedamies, tuvojās pilij, arī muļķītis devās pasaulē Princesi meklēt. Tēvs vēl ilgi noskatījās, kā tas — viņa pēdējais — pazuda zilganā pakrēslā. Kā toreiz, tā tagad — asaras bira, ja dēli aizgāja pasaulē laimi meklēt.

Abi vecākie brāļi jau bija nonākuši pilī. Tovakar tur bija dzīres — visiem tiem, kas bija sanākuši Princesi meklēt, atburt. Ienāca ķēniņš, zem rokas turēdams vecu večiņu. Tā bija vecmāmiņa — ķēniņa ministrs, padomdevējs, kabinets un diplomāts.

„Dziesmas, alus, gaišas gaismas," večiņa ierunājās, „tikai neaizmirstiet burvja baismas. Esiet modri, esiet modri!"

Taču visi tikai priecājās, lielījās un iedzēra saldo alutiņu. Arī abi vecākie brāļi. Pēkšņi apdzisa skali, uzpūta ledus vējš. Logos parādījās zilas, baismas liesmas. Dobja balss nodunēja:

„Vai tam, kas zilās liesmās laimi meklēs! Vai tam, kas tajās skries!"

Večiņa paņēma ķēniņu aiz piedurknes un lēnītiņām, klusītiņām to izveda caur zilajām liesmām, nevienu reizīti tām nepieskardamās. Pārējie apmulsuši, apskurbuši nezināja, ko iesākt. Viens vecākais brālis piedūra otram ar pirkstu un iečukstēja ausī:

„Ķēniņš tikai mūs māna. Vai tu redzi, kā zelts tur liesmās gail? Iesim, skriesim, pirms pārējie to ieraudzīs!"

Bet pārējie sadzirduši, ko brāļi gatavojas darīt, cēlās no galda un metās zilajās liesmās, saukdami:

„Zelts, zelts! Mums nevajag Princeses, nedz ķēniņvalsts! Tikai zeltu, zeltu!"

Vārdi sastinga un šķindot nokrita zemē; stāvi sasala: piedūrušies zilajām liesmām, tie pārvērtās par lāstekām.

Jau ausa gaisma, un ķēniņš bēdīgs, salicis sēdēja uz pils kāpnēm.

„Vecmāmiņ," viņš čukstēja, „kur palikušas pasakas? Vai netic tām vairs neviens?"

Večiņa mierināja ķēniņu:

„Vienmēr kāds būs, kas neaizmirsīs mūs."

Pēkšņi pamanījusi muļķīti nākam pa ceļu, viņa savilka seģeni ciešāk un nobubināja:

„Redz, tur jau viņš nāk, tas visu māk. Nu, labrītiņ, dēliņ; rasa auksta, kauli veci."

Muļķītis pienāca pie sēdošā ķēniņa un, padevis labrītu, izstāstīja savu nodomu. Ķēniņš to ieveda pilī, uzveda pa gaŗām kāpnēm tornī, kur mita vecmāmiņa. Tur viņš tos abus atstāja. Vecmāmiņa sacīja:

„Dēliņ, klausies, ausies! Bija burvis reiz, kas saules koka sēklu man dāvāja. Tas teica man: kas pratīs laimi meklēt, kas pratīs to saudzēt, tam saules koku audzēt! Saules koka sēklu tagad dēstīsim, kopsim! Saules koks spēj vienīgais princesīti brīvot."

Tā viņi abi sēdēja un cauru dienu, cauru nakti stāstīja viens otram pasakas. Uzdīga sēkla, uzplauka lapa pēc lapas, zariņš pēc zariņa, kamēr vecmāmiņas istabā radās tāds spožums un milīgs siltums, ka pat zilās lāstekas pils lielajā zālē sāka atkust.

„Nu, muļķīt, lauz zariņu, ņem līdz pasaku gariņu, ej un meklē, lai tev sekmē!" vecmāmiņa beidzot kādu dienu vēlēja jaunajam dēlam.

Paņēmis zariņu, muļķītis kādā nokrēslī atvadījās no ķēniņa un vecmāmiņas un devās pasaulē pēc Princeses. Ilgi, ilgi viņš meklēja, un visur, kur viņš kāju spēra, milestība un laime pildīja cilvēku sirdis kā zelta gaisma no saules koka.

Izstaigājis trejdeviņas zemes, izkāpelējis trejdeviņus kalnus, izkuģojis trejdeviņas jūras, bet nekā neatradis, muļķītis beidzot nonāca pie savām tēva mājām. Klusas un izmirušas tās bija.

„Tēt!" sauca muļķītis.

Bet tēvs, dēlus nesagaidījis, bija atradis sev vietu zem velēnām un smejošiem bērziem. Aizgājis līdz kapu kalniņam, muļķītis atcerējās, ka viņam nebija ne smildziņas, ko nolikt tēvam.

Pēkšņi viņš ieraudzīja mazu pīpenīti, kas, galviņu sēri nokārusi, šūpojās vējā. Viņš liecās to noplūkt. Pāris putekšņu no saules koka zariņa nolidoja uz pīpenītes ziedlapiņām. Uzreiz viņam priekšā nostājās princese ar zelta galviņu un baltu svārciņu kā pīpenītei. Sasmaidījušies, saskatījušies tie abi roku rokā aizskrēja pa ceļu.

Tās nu būtu beigas. Tikai vēl atlicis pastāstīt, ka pēc atkalredzēšanās ar ķēniņu un vecmāmiņu tie abi iegāja lielā mežā, līdz paņemdami tikai cirvi, lāpstu, stabuļiti un vācelīti gudru vecmāmiņas padomiņu. Atraduši mežā mazu pīpenītēm pilnu noriņu, viņi tur apmetās uz dzīvi, un man liekas, ja nav miruši, dzīvo laimīgi vēl šodien. Un vai zināt ko, lasītāji? Vai tiečtu man, ja es jums pastāstītu šī meža noslēpumu? Tā klēpī guļ simtu simtām saulainu noriņu, kuŗās dzīvo visi Antiņi, muļķīši un Sprīdīši ar savām princesēm — dzīvo, ja nav nomiruši, laimīgi vēl šodien.

Sniedze stās

Nesen Toronto notikušajā rakstnieku cēlienā k tijas straujī iekaŗoja pati jaunākā dalībniece, tik Dīna Rauna, īstajā vārdā Sniedze Ruņģe, kuŗas publicējam šai laikraksta numurā. Līdz šim v bijušas lasāmas vienīgi „Latvijā Amerikā" un ja „Mēs", kurā parādījušās arī vairākas viņas repo pirmā — atskats uz jaunatnes dienām Čikagā „Jaunatnes svētki no knīpas perspektīvas" — jau dās izdevība ar talantīgo meiteni apsēsties klusā ma stūri un aprunāties.

Ir savādi, gandrīz neticami, bet mūsu svešuma dzīve jau ievirzījusies stadijā, kad liekas tiri vai brīnums, ja kāds jaunietis runā labā latviešu valodā un bez akcenta. Tā ir tikai dabīgi, ka šis fakts izraisa pirmo intervijas jautājumu.

„Man jau vairākkārt prasīts, kur un kā esmu iemācījusies latviešu valodu," maziet pārsteigta par šo jautājumu atbildēja Sniedze. „Varbūt 'vainīgas' latviešu tautas pasakas, no kuŗām, vecmāmiņas mīļi apgādātām, esmu izlasījusi visus 15 sējumus; varbūt arī tas, ka mūsu mājās nekad nav bijis citas vēlēšanās, kā runāt vienīgi latviski. Un latviska runāšana mājās taču nav nekāds brīnums, jo angļu valoda nekad nav varējusi kļūt par nopietnu konkurenti. Latviešu valoda nav arī nekāds eksotisks brīnums, jo mājās no laika gala bijušas grāmatas un periodika dažādās valodās — latviešu, angļu, vācu, franču."

Kad sāku runāt par viņas līdzšinējiem veikumiem literātūras laukā, Sniedze iesmējās un pārtrauca:

„Ievērojot manu gadu skaitu, grūti runāt par kādiem veikumiem. Vai nebūtu pareizāk runāt par interesēm? Tādu man ir trīs. Pašreiz, godīgi atzīstoties, pat nezinu, kuŗa no tām beigās paņems manu sirdi..."

Bija zināms, ka Sniedze spēlē vēl teātri un lab viņas skatuves g periodikā, viņas titi žurnālā „Mēs redzēts plakāts ir viņas roku o tomēr palikām

Izrādījās, ka Sn latviski, tā angļi na otru netrauc savus darbus no otrā pārtulkot. K mu izmantojot, raksta katrā val Sniedze jau pie nieku dienās Ga gā, tomēr „tik l priekšā kā Toro mo reizi". Pieda ku cēlienos nav pāragras popul vēlēšanās un cen jas „ļesilt tai lat labi apzinās, ka šā ceļa sākumā veikumam ceļš v kā ar to „Isto v populāritātes vi das tālu, to spil iegūtās klausītāj ronto.

Kad saruna p atmiņā ieplaiksn ka par Sniedzi šlavs Eglītis sav šais zvans". Vēl grāmatu, 329. la sīt: „Kalamazū mazu latviešu ak gadu veco Sniec

Jānis Tanks

PAZEMES VILCIENĀ

(Dzejolis ar atskaņām)

Dzied sliedes, čikst kniedes, smaržo
padsmitnieki, savādnieki, garīdznieki
pensionāri, miljonāri, musulmaņi
sauc, kauc, brauc —
pazemi.

Sievām resnām, tievām,
meitām, jaunām atām,
suņi, skaisti purni,
slaidi brūni gurni —
pazemi.

Krūšu ciņņi, viļņi
dairina, kairina, sairina
domas, omas, lomas,
gala piestātnē aizmirstas somas —
pazemi.

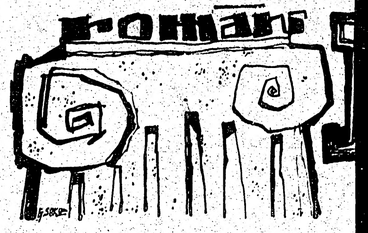

(91. turpinājums)

Lūpas sakniebusi, Ilga iegāja blakus telp aizcirta aiz sevis durvis. Noskanēja durvju a jamās bultas troksnis; Ilga bija ieslēgusies. tuliņš nelaimīgi skatījās durvju spožajā ro Mirdzošā poga jāvās viegli pagriezties; vēl š viņš to bija sakārtojis; dzīvokļa saimnieks par tādām lietām nerūpējās.

— Nav jau mana darīšana, — Māris sāka pirmais, —tava sieva, tava bēda, kaut gan ņai tā neļautu ārdīties. Bet viņai jau taisn tu neesi virietis, tu esi lupata.

— Māri! — Kārlis apsauca brāli. — Mē esam mežā.

— Vai te patiesība nav jārunā? Un es to n aiz naida, bet palīdzēt gribēdams, — Māri stāvējās: tad viņš pievērsās Turtuliņam: — kas vēl mūsu arteļi ražo? Tavi veci pazin Birnis un Leide.

— Tas dakteris?! Zobārsts?

— Tas pats. Rauj par diviem. Un Birnis mežu špecs jau no Rīgas laikiem; tā vismaz stāstīja.

— Vai viņi tur jau sen? — Turtuliņš jaut

— Kopš mēneša. Birnim sieva un meita v cijā, bet izsaukšot, tiklīdz iepelnīs un varē

...TVIJA
...AMERIKA
...NA, 1968. GADA 3. FEBRUĀRIS
...K REDAKCIJA TORONTO
... — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
...; tālr. 531—4533;
...e — Silvija Ancāne, sasniedzama redak-
...
... Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park
...orough. Ont.; tālr. 759—8076;
...aldis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
...r. 463—4226.
...DAKCIJA EIROPĀ:
...e, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19
...anuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
...s neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
...astmarka (Kanadā) vai starptautiskais
...emēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
...izteikās domas ir rakstītāja personīgs
...dījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
...ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50;
... 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 6.50; par gadu
... $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.
...: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā
...4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

...vajāšanām

...Ruden-
...ekļa at-
...ukraiņu
...erāļa dē-
...i tādēļ
...ju varas

Uz aizdomu pamata vien, bez jebkāda tieša nozieguma čeka 1940. gadā apcietināja ukraini Soroku. Katru reizi, kad viņam pēc pastāvošajiem likumiem sods skaitītos izciests, to notiesāja par jaunu. Tagad Soroks cietumā atrodas jau 26 gadus.

Trīs ukraiņu sievietes — Katrīna Zaricka, Odarka Husjaka un Gaļina Didika — kara laikā kā žēlsirdīgās māsas bija palīdzējušas ievainotiem ukraiņu partizāniem. Par to viņas notiesāja uz 25 gadiem. Visas trīs joprojām smok Vladimiras cietumā.

Šķiet, Karavanska iesniegumiem nav gala. Viņš ir savas pārliecības apsēsts, kaut labi apzinās, ka neuzvarēs. Tomēr ciņu viņš neuzdod. Karavanska ticība taisnībai dod spēku izturēt un turpināt bezcerīgo karagājienu pret padomju varas netaisnībām. Lai stāsts par Karavanski pabeigts ar viņa sievas iesniegumu Pad. savienības pašreiz varenākajam vīram — komūnistu partijas ģenerālsekretāram Leonīdam Brežņevam. Karavanska dzīvesbiedre viņam rakstīja:

„Astoņpadsmit ilgos gados vergu nometnes vadītāji nav spējuši iespaidot vai salauzt apcietinātā S. I. Karavanska nostāju. Tādēļ es, S. I. Karavanska sieva, lai izbeigtu apcietinātā ilgās mocības un nepārtraukto konfliktu ar soda nometnes administrāciju, lūdzu jūs dot rīkojumu apcietināto nošaut! Es rakstu šo vēstuli, apzinoties tās nopietnību, un esmu pie pilnas saprašanas."

Ko vēl vairāk varētu teikt?

A. K.

...otram pasakas. Uzdīga sēkla, uzplauka
... zariņš pēc zariņa, kamēr vecmāmiņas
...ds spožums un mīļgs siltums, ka pat
...ils lielajā zālē sāka atkust.
...it, lauz zariņu, ņem līdz pasaku gariņu,
...i tev sekmē!" vecmāmiņa beidzot kā-
...a jaunajam dēlam.
...zariņu, muļķītis kādā nokrēsli atvadī-
... un vecmāmiņas un devās pasaulē pēc
... ilgi viņš meklēja, un visur, kur viņš
...ilestība un laime pildīja cilvēku sirdis
...a no saules koka.
... trejdeviņas zemes, izkāpelējis trejde-
...izkuģojis trejdeviņas jūras, bet nekā
...ļķītis beidzot nonāca pie savām tēva
... un izmirušas tās bija.
...ca muļķītis.
...ēlus nesagaidījis, bija atradis sev vietu
...n smejošiem bērziem. Aizgājis līdz ka-
...muļķītis atceras, ka viņam nebija ne
... nolikt tēvam.
...š ieraudzīja mazu pīpenīti, kas, galvi-
...si, šūpojās vējā. Viņš liecās to noplūkt.
... no saules koka zariņa nolidoja uz pī-
...piņām. Uzreiz viņam priekšā nostājās
...lta galviņu un baltu svārciņu kā pīpe-
...ijušies, saskatījušies tie abi roku rokā
...ļu.
...tu beigas. Tikai vēl atlicis pastāstīt, ka
...šanās ar ķēniņu un vecmāmiņu tie abi
...ēža, līdz paņemdami tikai cirvi, lāpstu,
...rāceliti gudru vecmāmiņas padomiņu.
... mazu pīpenītēm pilnu noriņu, viņi tur
...īvi, un man liekas, ja nav miruši, dzīvo
...ien. Un vai zināt ko, lasītāji? Vai ticētu
...ms pastāstītu šī meža noslēpumu? Tā
...u simtām saulainu noriņu, kurās dzīvo
...uļķīši un Sprīdīši ar savām princesēm
...av nomiruši, laimīgi vēl šodien.

Sniedze stāsta par Dinu

Nesen Toronto notikušajā rakstnieku cēlienā klausītāju simpatijas strauji iekaroja pati jaunākā dalībniece, tikai 16 gadu vecā Dina Rauna, īstajā vārdā Sniedze Ruņģe, kuras nolasīto pasaku publicējam šai laikraksta numurā. Līdz šim viņas miniatūras bijušas lasāmas vienīgi „Latvijā Amerikā" un jaunatnes žurnālā „Mēs", kuŗā parādījušās arī vairākas viņas reportāžas, no tām pirmā — atskats uz jaunatnes dienām Čikagā ar virsrakstu „Jaunatnes svētki no knipas perspektīvas" — jau 1962. gadā. Kādās izdevība ar talantīgo meiteni apsēsties klusākā Latviešu nama stūrī un aprunāties.

Ir savādi, gandrīz neticami, bet mūsu svešuma dzīve jau ievirzījusies stadijā, kad liekas tīri vai brīnums, ja kāds jaunietis runā labā latviešu valodā un bez akcenta. Tā ir tikai dabīgi, ka šis fakts izraisa pirmo intervijas jautājumu.

„Man jau vairākkārt prasīts, kur un kā esmu iemācījusies latviešu valodu," mazliet pārsteigta par šo jautājumu atbildēja Sniedze. „Varbūt 'vainīgas' latviešu tautas pasakas, no kurām, vecmāmiņas mīļi apgādātām, esmu izlasījusi visus 15 sējumus; varbūt arī tas, ka mūsu mājās nekad nav bijis citas vēlēšanās, kā runāt vienīgi latviski. Un latviska runāšana mājās taču nav nekāds brīnums, jo angļu valoda nekad nav varējusi kļūt par nopietnu konkurenti. Latviešu valoda nav arī nekāds eksotisks brīnums, jo mājās no laika gala bijušas grāmatas un periodika dažādās valodās — latviešu, angļu, vācu, franču."

Kad sāku runāt par viņas līdzšinējiem veikumiem literātūras laukā, Sniedze iesmējās un pārtrauca:

„Ievērojot manu gadu skaitu, grūti runāt par kādiem veikumiem. Vai nebūtu pareizāk runāt par interesēm? Tādu man ir trīs. Pašreiz, godīgi atzīstoties, pat nezinu, kuŗa no tām beigās paņems manu sirdi..."

Bija zināms, ka Sniedze spēlē vēl teātri un labprāt zīmē. Par viņas skatuves gaitām jau lasīts periodikā, viņas zīmējumi skatīti žurnālā „Mēs", arī viens otrs redzēts plakāts vai programma ir viņas roku darbs. Vispirms tomēr palikām pie literātūras.

Izrādījās, ka Sniedze raksta kā latviski, tā angliski. Valodas viena otru netraucē, bet „nespēju savus darbus no vienas valodas otrā pārtulkot. Kaut to pašu domu izmantojot, man tomēr jāraksta katrā valodā par jaunu." Sniedze jau piedalījusies rakstnieku dienās Gaŗezerā un Čikagā, tomēr „tik lielas auditorijas priekšā kā Toronto atrados pirmo reizi". Piedalīšanās rakstnieku cēlienos nav tiekšanās pēc pāragras popularitātes, drīzāk vēlēšanās un cenšanās pēc iespējas „iesilt tai latviešu lietā". Viņa labi apzinās, ka atrodas tikai pašā ceļa sākumā, ka līdz īstam veikumam ceļš vēl ļoti tāls. Lai kā ar to „īsto veikumu", bet no popularitātes viņa vairs neatrodas tālu, to spilgti liecināja ātri iegūtās klausītāju simpatijas Toronto.

Kad saruna pievērsās teātrim, atmiņā ieplaiksnījās atcerēšanās, ka par Sniedzi jau rakstījis Anšlavs Eglītis savā grāmatā „Trešais zvans". Vēlāk pašķirstot šo grāmatu, 329. lappusē varēju lasīt: „Kalamazū es satiku otru mazu latviešu aktrisi, divpadsmit gadu veco Sniedzi Ruņģi. Viņa pastāstīja, ka, starp citu, Lansingas televizijā spēlējusi ķīniešu zemnieku. Viņa runāja ar mani pilnā uzticībā kā ar teātŗa lietpratēju, tā ka man bija neērti pavaicāt, vai tā bija ķīniešu meitene, vai zēns... Arī Sniedze uzvedās pašapzinīgi un lietiški kā pieaudzis un piedzīvojis cilvēks. Teātris ir nopietna lieta, un atbildība pārgrozīja bērnu rakstturu." Nu, uz Anšlava Egliša neērtībā nepavaicāto var atbildēt: Sniedze toreiz televizijā spēlēja ķīniešu zēnu...

Sarunā ar Anšlavu Egliti viņai bija 12, tagad 16 gadu. Teātri viņa sākusi spēlēt 10 gadu vecumā, par ko pastāstīja:

„Pamatskolas pārzinis no vecākām klasēm izraudzīja pulciņu audzēkņu un aizsūtīja uz Kalamazū jaunatnes teātri. Daži neizturēja skatuvisko dotību pārbaudi, bet es paliku. Jaunatnes teātrī pastāv kārtība, ka katram pārmaiņus jāveic dažādi izrādes sagatavošanas darbi. Iznāk pagrozīties arī uz skatuves, jo katru gadu sagatavo divas izrādes. Tā esmu krāsojusi dekorācijas, līmējusi rekvizītes, raustījusi apgaismošanas klokus un 'Sniegbaltītes' izrādei zīmējusi programmas metu."

Darbojoties Jaunatnes teātrī, viņai iznācis piedalīties arī pieaugušo iestudējumos, piemēram, Enīdas Bagnoldes lugas „Krīta dārzs" pirmizrādē Kalamazū pilsētas teātrī 1965. gadā. Pameklējoties pa veciem laikrakstiem, izdevās atrast „Laika" numuru, kuŗā A. Zaļinskis rakstījis par Sniedzes agrīnajām teātŗa gaitām. Tur arī lasāms, ka laikrakstā „The Kalamazoo Gazette" viņas sniegumu minētajā pirmizrādē novērtēja šādi: „Blakus pazīstamiem aktieŗiem pašu izcilāko tēlojumu — svaigu un iespaidīgu — sniedza vidusskolniece Sniedze Ruņģe, kas līdz šim spēlējusi Karvera centrā. Viņa bija lieliska, gandrīz līdz perfekcijai izveidojot jaunas meitenes tēlu, kas nīst savu māti, neklausa vecmāmiņu un tomēr uzrāda dziju iejušanās spēju." Nedēļu vēlāk teātŗa kritiķis Luijs Bokstancs sezonas nobeiguma pārskatā Sniedzi ierindojis trīs labāko blakuslomu tēlotāju vidū.

Jaunā rakstniece Dina Rauna, īstajā vārdā Sniedze Ruņģe, kas spēlē arī teātri, zīmē, dejo tautas dejas un labi mācās.

Tālākajā sarunā Sniedze pastāstīja, kādās izrādēs un lomās jau atradusies uz skatuves. Varēja vienīgi apbrīnot viņas atmiņu, tik raiti viņa visu noskaitīja, minot pat gadu skaitļus. Beigās viņa atzinās, ka ļoti gribētos kādreiz spēlēt latviešu lugā, protams, arī latviešu teātrī. No lasītā un dzirdētā jāsecina, ka, liekas, tieši teātŗa mākslā Sniedze pašreiz tikusi vistālāk, parādījusi lielāko veikumu, kaut arī viņa pati šo jēdzienu vēlas aizstāt ar — interesēm.

„Man patik spēlēt teātri, bet labprāt arī zīmēju," izteicās Sniedze, un ar to saruna pievērsās viņas trešajai mīlestībai. Bez jau minētajām ilustrācijām žurnālā „Mēs", viņa zīmējusi arī vāku tēva Aivara Ruņģa grāmatai „Pats esi kungs, pats", tāpat tēvam palīdz žurnāla „Mēs" techniskajā iekārtošanā. Vairākus gadus viņa zīmējusi reklāmas lapiņas Kalamazū jaunatnes teātrim.

„Pašreiz ar skolas piešķirtu stipendiju mācos zīmēšanu Kalamazū mākslas centrā," Sniedze atklāja, bet tūlīt sāka jūsmot par citu lietu: „Pērnvasar, piecas nedēļas braukājot par Eiropu un staigājot pa mūzejiem Parīzē, Minchenē, Romā un Oslo, guvu atziņu, cik pasaule bagāta un cik bezgala daudz man vēl jāmācās, lai varētu teikt, ka sāku kaut ko zināt!"

Sniedze, to apliecināja visa sarunas gaita un atbilžu veids, dažreiz atbildot visai negribīgi, jo ir tik grūti kaut ko pateikt par iespēto, lai tas neizklausītos pēc paliešanās, vēl arvien domā, ka īsteni nav vēl nekā paveikusi tādā, lai būtu vērts par to runāt. Te nu viņa maldās, jo paveikts jau ir tik daudz, ka iznāk garš stāstījums avīzē, pie tam vēl pustāstāms, jo jāatstāj nepastāstīta, lai raksts neizņāktu pārāk garš! Viņa vēlas tikai strādāt; strādāt „pa latviski", meklējot pasaulē savu latvisko identitāti.

Vēl varētu daudz pastāstīt, piemēram, to, ka savā amerikāņu skolā Sniedze ir skolēnu padomes viceprieksšēde, ka beigusi ALJAs rīkotos sešu nedēļu nogaļu kursus, ierindojoties četru labāko vidū un kā pati jaunākā dalībniece saņemot īpašu pārsteiguma balvu, absolvējusi latviešu skolu kā sekmīgākā audzēkne, darbojas Kalamazū latviešu skolēnu un studentu pulciņā, palīdzot veidot tā izdevumu „ABC"; beidzot, ka viņai, varbūt, ir tomēr arī vēl ceturtā mīlestība, jo dejo arī Kalamazū latviešu jauniešu tautas deju grupā.

Uz jautājumu, kādēļ viņa publicējas ar pseudonimu Dina Rauna, Sniedze gan palika atbildi parādā. Iespējams, ka pareizo atbildi pateica viņas tēvs Aivars Ruņģis, kad viņam vaicāju to pašu: „Šai laikā, varbūt vēl vairāk nekā agrāk, jauni cilvēki vēlas būt paši, tie, kas viņi ir, ne sava tēva vai mātes bērni."

Alvils Vītrups

Jānis Tanks

PAZEMES VILCIENA

(Dzejolis ar atskaņām)

Dzied sliedes, čīkst kniedes, smaržo ziedes,
padsmitnieki, savādnieki, garīdznieki,
pensionāri, miljonāri, musulmaņi
sauc, kauc, brauc —
pazemi.

Sievām resnām, tievām,
meitām, jaunām aitām,
suņi, skaisti purni,
slaidi brūni gurni —
pazemi.

Krūšu ciņi, viļņi
dairina, kairina, sairina
domas, omas, lomas,
gala piestātnē aizmirstas somas —
pazemi.

Bērnu un jaunatnes lugu sacensība

Ar augšējo virsrakstu mūsu laikraksta pagājušā gada 12. aprīļa numurā (Nr. 29) bija ievietots raksts no Austrālijas, kuŗā mūsu līdzstrādnieks ziņoja, ka DV Sidnejas nodaļa izsludinājusi bērnu un jaunatnes lugu sacensību, kuŗai darbi bija iesūtāmi līdz pērnā gada 1. novembrim.

Tagad šī sacensība beigusies. Kādi bijuši panākumi un rezultāti? Par to mūsu redakciju informē žūrijas komisijas priekšsēdis režisors Kārlis Gulbergs. Vispirms, pārpratumu novēršanai, viņš norāda, ka nav šīs sacensības ierosinātājs, bet to ierosinājusi DV Sidnejas nodaļa pērnā gada aprīlī pēc „Robinsona" izrādes bērnu pēcpusdienu ietvaros.

Sacensībai bija iesūtītas 10 lugas — 5 no Austrālijas, 3 no ASV un pa 1 no Kanadas un Zviedrijas, to vidū 5 viencēlieni. Godalgoti šādu autoru darbi: Ainas Siksnas (Stokholma) „Rīgas maize", kuŗā risināta mūsdienu jauniešu nacionālā problēma; Ulža Siliņa (Sidnejā) „Dīdzis un sargeņģelis", fantazija bērniem; Līdijas Auzānes-Vītoliņas (Toronto) „Raidstacija", kuŗā tēlotas jaunatnes problēmas. (Šo lugu ar nosaukumu „Atbalsis" nule izrādījis TLTA ģimnazijas drāmatiskais pulciņš Toronto. — Red.)

Godalgu lielums: 150, 75 un 35 dol.

Žūrijas komisijā bez K. Gulberga bija Lūcija Felsberga-Bērziņa, Kārlis Freimanis, Māra Eichmane un Jānis Čečiņš (pēdējie divi jauniešu pārstāvji). Vērtēšana notika pēc 100 punktu sistēmas, vērtējot stilu, sižetu, raksturus un uzveduma iespējas. Katram darbam dotie punkti saskaitīti kopē un dalīti ar vērtētāju skaitu.

Jautāts, vai lugas iespiedīs un vai tās varēs dabūt arī citu trimdas zemju teātŗi un jauniešu ansambļi, K. Gulbergs atbild, ka lugas neiespiedīs un nerotēs, bet tās varēs pieprasīt Latviešu apvienības Austrālijā teātŗa sekcijai, kuŗa gādās par to, lai ieinteresētie lugas saņemtu. Adrese: LAA teātŗa sekcija, c/o Mr. I. Sveilis, 32/34 Parnell St., Strathfield, N.S.W.2135, Australia.

No godalgotajām lugām Sidnejas latviešu teātris kā pirmo iestudēs Ainas Siksnas „Rīgas maize" K. Gulberga režijā. Izrāde paredzēta jau aprīļa beigās. No pārējām sacensībai iesūtītajām lugām režisors K. Gulbergs ar Sidnejas latviešu biedrības vidusskolas kopu jau iestudē Bertas Lāces „Jaunais varonis", kuŗas izrādes paredzētas 17. un 18. februārī.

Jautāts, kādas prasības ir labai bērnu lugai, K. Gulbergs atbild, ka tai jābūt skaidri veidotai, ar spilgtiem raksturiem, raitu darbību un noteikti iezīmētu darbības līniju. Lugai jābūt sarakstītai labā, pareizā, bet ikdienišķā valodā. Vēl režisors piebilst, ka bērnu un jauniešu lugu trūkums jūtams ne tikai mūsu, bet arī cittautu literātūrā. Trimdas latviešiem it sevišķi sāpīgi izjūtams, ka nav ne bērnu, ne jauniešu lugu, kuŗas skartu pašreizējo dzīvi, bet tieši jauniešiem daudz un dažādu problēmu.

Vēl pēdējais jautājums: Kas ir labāks — bērnu teātris, kuŗā spēlē paši bērni, vai teātris bērniem, kuŗā spēlē piedzīvojuši aktieŗi? Atbilde: „Abi labi. Ja spēlē bērni bērniem, tas mazos skatītājus satuvina ar skatuves darbību, jo tur darbojas viņu 'tuvinieki'. Tas ierosina arī pašus darboties. Ja spēlē aktieŗi, no skatuves saņem vairāk neikdienišķa pārdzīvojuma, pieredzes. Mūsu apstākļos pašiem bērniem spēlēt nozīmē ļoti daudz — viņi daudzas stundas runā tikai latviski un iemācās daudzus jaunus, līdz šim nezinātus vārdus."

Vēl uzzinām, ka kopš 1964. gada, kad Sidnejas latviešu teātris sāka rīkot bērnu pēcpusdienas, iestudētas un izrādītas 8 bērnu vai jauniešu lugas, gan ar pašu bērnu, gan aktieŗu piedalīšanos; sarīkots arī ugunskurs, kuŗa programmā aktieŗi gājuši bērniem palīgā.

Beigās rež. K. Gulbergs saka: „Lai slava un pateicība DV Sidnejas nodaļai par tās svētīgo ierosinājumu!"

Ed. Šm.

Režisors K. Gulbergs ar Sidne jas latviešu jauniešiem — teātŗa entuziastiem.

Foto: R. Āboltiņš

(91. turpinājums)

Lūpas sakniebusi, Ilga iegāja blakus telpā un aizcirta aiz sevis durvis. Noskanēja durvju aizšaujamās bultas troksnis; Ilga bija ieslēgusies. Turtuliņš nelaimīgi skatījās durvju spožajā rokturī. Mirdzošā poga ļāvās viegli pagriezties; vēl šodien viņš to bija sakārtojis; dzīvokļa saimnieks pats par tādām lietām nerūpējās.

— Nav jau mana darīšana, — Māris sāka runāt pirmais, —tava sieva, tava bēda, kaut gan es viņai tā neļautu ārdīties. Bet viņai jau taisnība — tu neesi vīrietis, tu esi lupata.

— Māri! — Kārlis apsauca brāli. — Mēs nesam mežā.

— Vai te patiesība nav jārunā? Un es to nesaku aiz naida, bet palīdzēt gribēdams, — Māris aizstāvējās: tad viņš pievērsās Turtuliņam: — Zini, kas vēl mūsu arteli ražo? Tavi veci paziņas — Birnis un Leide.

— Tas dakteris?! Zobārsts?

— Tas pats. Rauj par diviem. Un Birnis esot mežu specs jau no Rīgas laikiem; tā vismaz Leide stāstīja.

— Vai viņi tur jau sen? — Turtuliņš jautāja.

— Kopš mēneša. Birnim sieva un meita vēl Vācijā, bet izsaukšot, tiklīdz iepelnīs un varēs īrēt istabu. Ne jau kā tu — istabas, bet istabu. Visi jau tik lepni nevar.

Zēni nodzīvoja Grenetā četras dienas, tad taisījās prom. Viņi brauca uz Toronto, lai tur meklētu darbu. Viņu gads bija apkārt; tagad viņi bija brīvi cilvēki.

Turtuliņa un Ilgas dzīve iegāja vecajās sliedēs; Turtuliņš strādāja dienu un nakti, Ilga dzīvoja pa māju, lasīja Periju Mēsonu, noskatījās katru nedēļu visas filmas, kādas vien Grenetā izrādīja, un gaidīja mājās vīru, lai tas palīdzētu izmazgāt veļu un tāpat piekoptu vienu otru lietu, kas bija vai nu sabojājusies, vai pārkārtojama. Viņa iepazinās ar kaimiņienēm, izstāstīja tām savu sūro likteni, kā arī to, ka Turtuliņu precējusi tikai aiz žēlastības: ko viņš, vīrietis, viens pats ar divi maziem zēniem bez sievietes palīdzības būtu iesācis? Kaimiņienes paslavēja Ilgas upurgribu un, mājās pārgājušas, sazvanījās un nosprieda, ka slinkākas sievas par Ilgu nav redzējušas. Ka viņa kādreiz bijusi ministra kundze, visām likās parastā imigrantu liešanās. Jau tas vien, ka bijušais ministrs Avots apcietināts un izsūtīts, visām likās pietiekams pierādījums, ka Ilga melo. Kāda iemesla dēļ svešas valsts vara — šinī gadījumā Krievijas — tiesātu citas valsts bijušo ministru? Vai Kanadā kādreiz tiesātu Savienoto valstu politiķi?

Pienāca un aizgāja ziema, un nākamajā pavasarī Turtuliņš sāka runāt par pašu mājas celšanu.

— Ar ko tu to uzcelsi? — Ilga jautāja. — Tev ir nauda? Esi slepeni sakrājis?

— Aizņemšos no zēniem, — Turtuliņš atbildēja. — Tie tagad labi pelna. Augšas stāvu izīrēsim, pašiem mīte nebūs jāmaksā, tiksim ātrāk uz zaļa zara.

Pirmo reizi laulības kopdzīves laikā Ilga paskatījās vīrā ar cieņību. Šī nu reiz bija valoda, kas viņai patika. Māja.Pašai sava māja — tāpat kā visām, kas dzīvoja šai ielā.

— Kur? —viņa jautāja. — Tikai ne kaut kur krūmos ārpus pilsētas.

— Pilsētā pašā zeme dārga. To mēs nevarēsim samaksāt.

— Brikšņos es nedzīvošu. To es tev saku skaidri. Ja pērc, tad pērc pilsētā. Tu visu dienu neesi mājā, naktīs arī esmu viena pati, uz laukiem es drīz vien sajuktu prātā. Vientulību es nepanesu.

— Ja būtu vairāk naudas, varētu arī pilsētā. Bet ar manām algām vien tam par maz.

— Tu, laikam, gribētu, lai es arī staigātu mājas berzdama, kā to dara daža laba cita?

— Tu esi strādājusi birojā un angliski proti; kāpēc tev jāberž grīdas? No līguma gada mēs sen esam vaļā; tu varētu iet kādā birojā. Tu varētu —

Turtuliņš pēkšņi aprāvās; viņš bija Ilgas acīs pamanījis nelāgo uguntiņu, kas vēstīja, ka viņas smadzenēs radies īssavienojums. Bet šoreiz viņš maldījās: Ilgai doma par darbu birojā nez' kāpēc bija iepatikusies. Kāpēc ne? Viņa bija ilgus gadus strādājusi Vācijā; tur viņa bija iemācījusies mašīnrakstīšanas mākslu. Angliski viņa bija apguvusi, kino skatoties, grāmatas lasot un ar kaimiņienēm runājoties. Ja viņa tagad sāktu strādāt birojā, tad aizlēktu lielu soli priekšā citām latvietēm, kas tikai tagad ieradās no nometnēm un staigāja, turīgām kanadietēm mājas tīrīdamas.

Šai vakarā viņi ilgi runāja par nākotni; par to, kādu darbu Ilga meklēs, cik algas prasīs, kādu māju viņi cels un cik lepni to iekārtos. Runātāja galvenokārt bija Ilga, Turtuliņš tikai palaikam iemeta kādu vārdu, bet arī tie paši kļuva retāki, kamēr Ilga beidzot pamanīja, ka vīrs iemidzis un viņas runāšanā vairs neklausās.

⁂

— Verdzības laiki, tātad, nu ir cauri, — Brunis Leide ērtāk iegrozījās mīkstajā vagona sēdeklī un izvilka no krūšu kabatas angļu valodas pašmācības grāmatu. Iekāms to sāka lasīt, viņš vēlreiz paskatījās pa logu vienmuļajā ainavā. — Zini, tagad man šo mežu kļūst gandrīz vai žēl. Kaut kā pietrūks.

— Kur tu tik runīgs? — Uldis nespēja atraut acu no zilās dūmakas, kas gulēja tālu pamalē pār mežu; bija jūlija vidus, mežu degšanas laiks. Tur aizgāja bojā tūkstošiem varenu koku, tur sadega putni un zvēri, un cilvēki velti cīnījās ar sārti dzelteno laupītāju.

Izvilcis no cigarešu paciņas cigareti, Leide to iebāza mutē un turziņu jau gribēja novietot atpakaļ kabatā, tad apdomājies pastiepa uz Ulža pusi. Tas noraidīdams papurināja galvu.

— Vēl vienmēr stingrs raksturs? — Brunis cigaretes nolika uz palodzes. — Cerēju, ka varēšu pie tevis iemainīt cigareti pret sērkociņu. Manējie izgājuši.

Uldis izzvejoja no kabatas sērkociņu kārbiņu. Brunis skatījās drauga aprepējušajos, sastrādātajos pirkstos ar atlauztajiem nagiem un dažām pusdzijušām skrambām. Pēc otra mēģinājuma sērkociņš aizdegās.

(Turpinājums sekos)

Lielākais tribūts DV saimei

(Pārnesums no 1. lpp.)

nim P. Geistautam, kam iepriekšējā dienā bija piepildījušies 50 mūža gadi. Tā notika reti piedzīvojamais: dziedonis sēdēja un klusēja, šoreiz „Daudz baltu dieniņu" dziedot visiem pārējiem... Sv. Jāņa draudzes pr-ks Ž. Rūtenbachs reizē ar novēlējumiem pasniedza jaunā nama saimniekiem aploksni, norādot, ka DV bijuši pirmie, kas ar ziedojumu atbalstījuši draudzi, kad tā iegādājusies savu lauku īpašumu Saulainī. Visu katoju vārdā novēlējumus izteica A. Vuciņš, bet apsveicēju virknes turpinājumā runāja Sv. Andreja draudzes pr-ks R. Roze, laikraksta „Latvija Amerikā" atb. redaktors A. Vinčels, DV teātŗa Kanadā vadītāja I. Purva un kasieris H. Miķelsons (aploksne), DV Druvas nodaļas pr-dis J. Kalniņš, DV Hamiltonas nodaļas pr-dis E. Pulciņš (aploksne) un vanadžu kopas pr-ce N. Pulciņa (velte), DV Londonas nodaļas pr-dis T. Zandersons (aploksne), DV Sv. Katrīnu nodaļas pr-dis F. Konrads, DV Manitobas nodaļas uzdevumā R. Puriņš, Latviešu nama dāmu komitejas pr-ce E. Galdiņa„ Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā valdes pr-dis P. Rasiņš un visu Kanadas vanadžu un ASV vanadžu pr-ces V. Freijas vārdā M. Jonāne.

Piezīmējams, ka Inta Purva izmantoja izdevību, lai DV Toronto nodaļu un vispār DV saimi sveiktu Latviešu teātŗu apvienības Ziemeļamerikā vārdā un pateiktos par sniegto atbalstu 1. Ziemeļamerikas latviešu teātŗa dienās, kuŗas 1966. gadā notika Toronto, Annai Briedei pasniedzot pateicības rakstus E. Krūkam, R. Zamlovskai, domātus vanagu saimei un Toronto vanadzēm kopīgi, redaktoram A. Vinčelam un fotografam J. Liģeram. Vēl M. Jonāne klātesošajiem stādīja priekšā vairākus viesus — DV labvēļus, kas šai vakarā nebija runājuši, tad I. Zamlovskis nolasīja gaŗu virkni rakstveida apsveikumu iesūtītāju, kuŗu vidū bija ASV DV valdes pr-dis V. Hazners, Kritušo karavīru pieminekļa pārvaldes pr-dis V. Tikiņš. Latviešu karja invalidu apv. Kanadā, Latv. gaidu pr-ce M. Vilka, Kanadas latviešu skautu jendas pr-ks E. Davidsons, Austrumu draudzes pr-ks E. Ziplāns, DV saimes Halifaksā, Otavā, Edmontonā, Albertā, Bramptonā un Šadberijā. Latviešu sporta padomes brīvajā pasaulē pr-dis R. Bulte, Toronto jaunatnes pulciņš Staburags u.d.c. Likās tikai pats par sevi saprotamś, ka tik milzīga biruma nobeigumā visi pacilāti nodziedāja „Nevis slikojot un pūstot"...

Gleznotāja Agra Anšmita loterijai dāvināto gleznu laimēja Gunārs Minka, kas pirms diviem gadiem ieradās Toronto no Brazilijas. Vtr.

Mākslinieka Agŗa Anšmita izlozei dāvināto gleznu DV Toronto nodaļas jaunā nama oficiālās atklāšanas svinībās laimēja Gunārs Minka (pa labi). Tās turēšanai viņam nepieciešama DV Toronto nodaļas priekšsēža I. Zamlovska palīdzība. Piezīmējams, ka Irmants Zamlovskis, palīdzot telpu uzpošanas darbos lielajam sarīkojumam, iepriekšējā dienā izslidēja un kŗita tik nelaimīgi, ka ieplīsa kājas kauls, bet tomēr izturēja visu sarīkojumu, tikai pēc tā meklējot ārsta palīdzību. Foto: J. Liģers

Jaunas sejas Baltijas sieviešu padomē

Baltijas sieviešu padomes Kanadā gadskārtējā sapulcē 24. janvārī Igauņu namā Toronto piedalījās 25 pārstāves no visām trim tautībām. Ziņojumu par padomes līdzšinējo darbību sniedza līdzšinējā priekšsēde igauniete S. Luidsalu, bet līdzīgi BTFK, arī Sieviešu padomē rotācijas kārtībā vadība šogad piekrīt latviešiem. Par padomes priekšsēdi izraudzīja Lauru Krastu, bet par viņas vietniecēm latvieti Almu Pošku, igaunieti Sigridu Luidsalu un lietuvieti Ireni Meikeldžonu; sekretāre būs Mirdza Rengarte, kasiere lietuviete G. Tarvida un prezidija locekle igauniete A. Sota. Latviešu delegācijā bez jau minētajām prezidija loceklēm vēl darbosies līdzšinējās Mirdza Gruzīte, Alma Kopmane, Ērika Hāba, Velta Medne, Emīlija Podniece un Irma Slaņķe, bet no jauna Dr. Berta Krašiņa, Helena Mangale un Eižēnija Krūmiņa. Padomes goda priekšsēdes ir rakstniece Angelika Gailīte, igauniete J. Paetsa un lietuviete E. Jurka.

Pārrunājot Sieviešu padomes piedalīšanos Baltiešu festivāla organizēšanā, kas paredzēts jūnijā Toronto, vienojās, ka padomei uzticētās lietiskās mākslas un daiļamatniecības izstādes rīkošanai izraugāma īpaša komiteja, kuŗā no katras tautības darbosies viena pārstāve. Par komitejas vadītāju izraudzīja Almu Kopmani. Līdzīgu komiteju E. Podnieces vadībā izraudzīja arī oficiālās festivāla pieņemšanas organizēšanai.

Baltijas sieviešu padomes Kanadā jaunās prezidija priekšnieces un latviešu delegācijas vadītājas Lauras Krastas adrese maiņijusies un ir: 450 Walmer Rd., Apt. 301, Toronto 10, Ont.; tālr. 927—9165. R. N.

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu nama dāmu komiteja arī šogad paredzējusi rīkot iecienīto „Pankūku balli". Tā notiks 24. februārī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā. Komitejas darbinieces iecerējušas visus pārsteigt un iepriecināt ar vismaz 15 dažādām pankūku šķirnēm. Lai tās labāk garšotu, pēc izvēles būs dabūjama arī dažāda stipruma tēja — groks, punšs u. c. Domāts arī par dažādiem jautriem priekšnesumiem. Ieeja visiem brīva. — Dāmu komitejas gadskārtējais jaunatnes koncerts notiks 28. aprīlī un, liekas, izvērtīsies par līdz šim plašāko un vispusīgāko.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 9. februārī plkst. 9 vakarā Latviešu namā pārrunas par pieredzi pamatu būvē sliktās būvgruntīs Kanadā ievadīs inženieŗi J. Švanks un A. Podnieks. Paredzētas arī pārrunas par gadskārtējās inženieŗu balles rīkošanu.

● Austrālijas viesu, jaunās paaudzes mākslinieku Mairitas un Gunāra Larsena vijoļkoncerts notiek Sv. Jāņa baznīcas telpās 3. februārī plkst. 7.00 vakarā.

● Edītes Timermanes klavierstudijas audzēkņu vakars notiks 4. februārī plkst. 5 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Latviešu baptistu draudzes reliģiski-ētisko pārdomu vakarā 25. janvārī māc. R. Ekšteins referēja par tematu, kāda iedomājama pasaule 2000. gadā, ja nerīkstu atombumbas. Koncerta daļā vairākas solodziesmas dziedāja soprāns Maiga Dežardēna brīvmākslinieces Martas Tūteres pavadījumā. Abas mākslinieces koncertēs arī nākošajā 29. februāŗa sarīkojumā, kad māc. R. Ekšteins runās par tematu „Komūnisms un kristīānisms". Draudzes gada sapulce notiks 14. februārī plkst. 7.30 vakarā Valmera ielas baznīcas telpās.

● TLB gada sapulces atreferējumā, kas ievietots mūsu laikraksta 27. janvāŗa numurā, ziņotājs kļūdījies. Valdes un revizijas komisijas vēlēšanās, vairākiem kandidātiem atteicoties, nominēja arī personas, kuŗu nebija klāt. Tā pārpratuma dēļ atreferējumā minētais revīzijas komisijas kandidāts nebija sapulces vadītājs Jānis Rolavs, bet viņa dēls Andrejs, kas gada sapulcē nebija varējis ierasties un tā par savu kandidatūru nekā nezināja.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas gada sapulci 28. janvārī vadīja A. Ķikule, piedaloties 27 dalībniecēm. Komitejas pr-ce A. Ķikule savā ziņojumā norādīja, ka trūkumcietēju aprūpei Kanadā izdoti 546 dol., bet Eiropā 218 dol. Inventāra iegādei un citām vajadzībām izdoti 1506 dol. Komiteja piedalījusies vai patstāvīgi noorganizējusi 8 sarīkojumus. Nākošais būs gadskārtējais bazārs, kas notiks 18. februārī pēc dievkalpojuma baznīcas telpās. Sapulces dalībnieces vienojās, ka valde paplašināma no 12 uz 16 loceklēm. No līdzšinējām darbiniecēm valdē ievēlēja Mirdzu Čopu, Mildu Dēviņu, Zinaīdu Freimuti, Elenu Kauliņu, Mariju Kauliņu, Irmu Kajaku, Almu Ķikuli, Liliju Ķikuli, Irmu Plīsi, A. Korbu, A. Tēraudu un M. Vilciņu, bet no jauna A. Ausekli, M. Beikmani, K. Ezerkalnu un A. Veisu.

● Teātŗinieku referātu cikla ietvaros režisors H. Miķelsons 25. janvārī ap 30 klausītāju iepazīstināja, kā sagatavot un iestudēt lugas. Pēc referāta bija vairāki jautājumi un vispusīgas debates. Nākošais referāta vakars paredzēts 29. februārī plkst. 8 vakarā Latviešu namā, kur Ernests Juršēvskis runās par tematu „Aktieŗa iekšējā un ārējā tehnika".

● Slimības dēļ māc. A. Čopa jau agrāk paredzētais referāts par tematu „Kā saprast un novērtēt tezi: Dievs ir miris" pārcelts uz 11. februāri plkst. 1 dienā Sv. Andreja baznīcas telpās.

HAMILTONA

● Satiksmes autobusu vadītājs Vilis Rudzītis 24. janvāŗa agrā stundā „iepazinies" ar ne sevišķi laipnu pasažieri, kad Hamiltonas rietumu rajona galapunktā vēl atradās pie stūŗes: autobusā iekāpa kāds vīrietis, nomaskējis seju ar melnu slēpotāju cepuri, un ar ieroci rokā pieprasīja atdot visu naudu. V. Rudzītis pasniedza maku ar 12 dol. mainas naudu un biļetēm 35 dol. vērtībā, tad nakts „pasažieris" steigā pazuda. Šī bija jau otra reize V. Rudzīša 15 gadu ilgajā autobusa šoferа darbā, kad nācās kļūt par laupīšanas upuri. Pirmo reizi viņu divi bruņoti nakts „viesi" pārsteidza pirms kādiem četriem gadiem, ar lielāku naudas summu pazūdot bez pēdām.

● Sabiedriskais darbinieks Jānis Vilks 16. janvārī atskatījās uz 65 mūža gadiem. Viņš ir aktīvs DV Hamiltonas nodaļas biedrs un ilggadējs dziedātājs Hamiltonas latviešu biedrības, Viestura un Kristus draudzes korī. Jubilāram ir arī aktieŗa dotumi, kuŗus viņš izmantoja, darbojoties Hamiltonas DV teātŗa kopā un DV teātrī Kanadā (Toronto), kā arī kuplinot sarīkojumus ar deklamācijām. J. G.

PAREDZĒTIE IENĀKUMI DIVKĀRŠOJUŠIES

TORONTO LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBA GADA SAPULCE

No visām zināmajām latviešu organizācijām vienīgi Toronto latviešu mednieku un makšķernieku klubs ir eksklūzīvs ar noteiktu biedru skaitu, nepārsniedzot 125. Pašreiz šis skaits jau sasniegts, un tā vienam jau pieteikušamies kandidātam būs jāgaida, kamēr atbrīvosies vieta viņa uzņemšanai par pilntiesīgu biedru.

No visiem kluba biedriem 60 piedalījās gada sapulcē 28. janvārī Latviešu namā, kuŗu vadīja valdes pr-dis Dr. P. Bārdiņš, bet protokolēja A. Kvēps un J. Skrastiņš.

Vispārēju ziņojumu par kluba un valdes darbību sniedza Dr P. Bārdiņš, bet kasieris L. Ozoliņš ziņoja, ka kluba iepriekšējā darbības gada budžets vairāk nekā divkāršojies. Paredzēto 3300 dol. vietā ieņemti 7200 dol., no tiem 1900 dol. dažādos sarīkojumos. Pašreiz kasē ir 2900 dol., kuŗus galvenokārt izlietos lauku īpašuma Bērzaines ēkas paplašināšanai, ko paredz veikt vasarā pēc arch. G. Koruļa istrādāta plāna. Ziņojumus vēl sniedza sekretārs A. Kvēps, sporta daļas vadītājs K. Deklavs, makšķerēšanas sekcijas vadītājs J. Veckers un pistoļu šaušanas sekcijas vadītājs G. Paeglis. Goda tiesas pr-dis P. Rudzītis informēja, ka vienā gadījumā nācies izteikt brīdinājumu. Revīzijas komisijas ziņojumā, kuŗu sniedza K. Šverns, konstatēts, ka valdes un amatpersonu darbība bijusi rosīga un sasaukšanā ar kluba mērķiem un statūtiem, tādēļ izteicama pateicība. Pēc īsām un lietišķām debatēm visus ziņojumus pieņēma.

Ievērojot to, ka klubs ir pie Ontario provinces valdības inkorporēta organizācija, sapulcē vienojās tā nosaukumu pieskaņot līdzīgiem vietējiem klubiem. Tā kluba oficiālais nosaukums, kuŗu iesniegs valdībai apstiprināšanai, turpmāk būs „Latvian Anglers un Hunters Club". Biedru maksu noteica līdzšinējo apmērā, t. i. 15 dol. gadā. Visiem biedriem tā nomaksājama līdz 1. aprīlim, kad klubam savukārt jānokārto biedru apdrošināšana un citas saistības ar Ontario mednieku un makšķernieku federāciju. Jauno budžetu pieņēma 6000 dol. apmērā ienākumos un izdevumos.

Par valdes priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Dr. P. Bārdiņu, bet par viņa vietnieku A. Āboliņu, kas veiks arī jaunatnes daļas vadītāja pienākumus. Tāpat līdzšinējā amatā ievēlēja sekretāru A. Kvēpu, bet valdē no jauna kasieri N. Ģēģeri un sporta daļas vadītāju K. Švernu. Ārpus valdes sastāva par sekretāra palīgiem izraudzīja J. Skrastiņu un A. Zoni, par kasieŗa palīgu A. Salnāju, bet par sporta daļas vadītāja palīgiem G. Oškalnu, K. Krievinju un M. Holcmani.

Revizijas komisijā ievēlēja A. Zuti, A. Kristapsonu un A. Zirni, bet goda tiesā P. Rudzīti, J. Veckeru un J. Zālīti. Par kluba pilnvaroto pārstāvi akciju sabiedrībā Latviešu nams Toronto, izraudzīja līdzšinējo A. Kristapsonu, tāpat par lauku īpašuma Bērzaines pārvaldnieku J. Birznieku, bet par pārstāvjiem pie Ontario mednieku un makšķernieku federācijas S. Pizānu, G. Pļavnieku, E. Raudi un O. Polmeru.

Pistoļu šaušanas sekciju arī turpmāk vadīs G. Paeglis, mazkalibra šaušanas sekciju O. Pauders ar palīgu I. Furmali, bet makšķerēšanas sekciju J. Veckers ar palīgiem J. Greizi, J. Krasovski un F. Noveiko. Sarīkojumu daļu vadīs V. Jostiņš ar palīgiem J. Greizi, S. Pizānu un V. Užuli. Tā vairāk nekā viena ceturtā daļa no kluba biedriem uzņēmusies vienu vai vairākus amatus, kas arī patīkama liecība par apziņību, jo bieži vien pat lielākām organizācijām amatpersonu izraudzīšana sagādā zināmas grūtības. R. N.

REDAKTORA PIEZĪMES

Mūsu laikraksta lasītāju vēstuļu nodaļā jau vairākkārt norādīts, ka anonīmus sūtījumus nelevietojam, uz tiem nereaģējam un novietojam vienīgajā tiem piemērotajā vietā — redakcijas papīrkurvī. Tā rīkojas visas redakcijas; arī kanadiešu un amerikāņu, jo par katra ievietojuma saturu atbildīgs ir redaktors un izdevējs, tādēļ ir vienkārša nepieciešamība zināt visu rakstu, lasītāju vēstuļu, materiālu iesūtītāju, norādījumu devēju u.c. īsto vārdu un adresi. Uz iesūtītāju vēlēšanos materiālu redakcija publicē ar iniciāļiem, šifru vai pseudonīmu, autora īsto vārdu nevienam neizpaužot (tas pēc likuma jādara vienīgi tiesas priekšā), bet pašai redakcijai īstais vārds un adrese jāzina. Bijuši gadījumi, kad vēstuļu iesūtītāji centušies redakciju piekrāpt, uzdodot nepareizu vārdu un adresi īstā vietā, piemēram, kāds torontietis plaģiēta dzejoļa lietā, bet parasti redakcija atšifrē arī šos anonīmos iesūtījumus, kuŗi liecina tikai par laundabīgumu vai izteiktu glēvulību, nerāda nevēlēšanos atbildēt par saviem apgalvojumiem. Tādēļ varam vienīgi atkārtot: anonīmi sūtījumi turpinās atrast galu papīrkurvī.

Šoreiz, izņēmuma kārtā, pie kāda anonīma iesūtījuma tomēr nepieciešams pakavēties, jo tas ir vispārības interesēs. Kāds torontietis vai torontiete redakcijai atsūtījis pusi no aploksnes (nogriezta daļa ar adresāta vārdu), uz kuŗas augšā kreisajā stūrī lasāms iespiedums: „Latvju Grāmata, Book Agency and Publishing Office, Ed. Dobelis, 710 2nd Ave. N.E., Waverly, Iowa, U.S.A." Apakšā savukārt lasāms (ar visām kļūdām): „Laikrakstu ziņa: Laikraksts LATVIJA ziņo, ka ALA's priekšnieks P. Lejiņš Latvijas 50 gadu svinību goda komitejā iecēlis sūtni Spekki, archibīskapu Lūsi un Rīgas ielas meitu, pornografijas un filth publiserī Bruklinā." Šim aploksnes fragmentam anonīmais iesūtītājs pievienojis zilu papīra lapiņu, kuŗā mašīnrakstā lasāmi šādi konkrēti jautājumi mūsu redakcijai: „Vai laikraksts Latvija ir publicējis šādu ziņojumu? Un vai tas nav liels apvainojums minētām prominentām personām? Vai cilvēks ar veselu saprātu var atļauties uz savas firmas aploksnēm likt šādu rakstu? Un vai tas nekompromitē laikrakstu Latvija?"

Šie jautājumi ir ļoti pamatoti. Sašutums par šādiem iespiedumiem uz oficiālām firmas aploksnēm ir tikpat pamatots un saprotams, jo norāda uz jautātāja nacionālismu un goda prātu. Tādēļ jo mazāk iespējams saprast, kādēļ aploksnes iesūtītājs un jautātājs vēlējies palikt anonīms arī redakcijas priekšā, jo ar neslēpšanos lietai pakalpotu vairāk un palīdzētu līdzīgas — piedodiet izteicienu! — cūcības novērst, ja vien tas vispār panākams. Par spīti anonimitātei, šoreiz uz iesūtījumu tomēr atbildēsim, jo, kā jau teikts, tas ir vispārības un reizē arī mūsu redakcijas interesēs.

Vispirms gan mazs aizrādījums: mūsu laikraksta nosaukums nav „Latvija", bet gan „Latvija Amerikā". Laikraksts ar nosaukumu „Latvija" iznāk Vācijā. Tādēļ varētu teikt, ka iesūtītāja jautājumi uz mūsu redakciju nemaz neattiecas. Mēs tomēr labi zinām, ka daudzi mūsu laikrakstu apzīmē vienkārši par „Latviju"; netrūkst arī tādu, kas mūsu pilno nosaukumu nemaz nezina. Tā kā puslīdz droši var pieņemt, ka Ed. Dobelis apgalvojis, ka uz viņa firmas aploksnes sniegto „faktu" ziņojis mūsu laikraksts, tad uz anonīmā vaicātāja jautājumiem atbildēsim.

Mūsu laikraksts šādu „ziņu" nav sniedzis. Protams, mēs esam ziņojuši, kādas svešuma latviešu prominences ALAs valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš lūdzis darboties Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atzīmēšanas sarīkojumu goda komitejā, bet mēs esam ziņojuši pagodinātō vārdus un amatus bez jebkādiem „epitetiem". Tikpat droši varam apgalvot, ka līdzīgas ziņas nav sniegusi ne Vācijas „Latvija", nedz kāds cits mūsu trimdas laikraksts, jo uz Ed. Dobeļa aploksnes lasāmie apzīmējumi iespējami vienīgi okupantu Rīgā izdotajā ķengu lapā „Dzimtenes balss" un citos komūnistu netīrās propagandas izdevumos.

Nav šaubu, ka Ed. Dobeļa laikrakstam „Latvija" piedēvētā ziņa izteiksmē un lietotajos apzīmējumos ir publisks apvainojums domātajai personai. Apvainojums, kas varētu nākt tiesas izlemšanā. Bet — Ed. Dobelis kādu prāvu par apvainošanu jau zaudējis un apņēmies laboties... Šī lieta nav mūsu redakcijas kompetencē, jo varam apliecināt vienīgi sašutumu par personu apvainošanu, it sevišķi, ja to censās uzvelt citam, šai gadījumā apgalvojot, ka kāds laikraksts attiecīgu ziņu sniedzis. Ed. Dobelis „ziņu" gan nav licis pēdiņās, tātad neuzspiež to par citātu, bet dod kā sniegtas ziņas atstāstījumu saviem vārdiem. Šī iemesla dēļ laikrakstam grūti pret viņu vērsties, bet to var darīt, ja vēlas, apvainotais.

Iespiedums uz aploksnes nenoliedzami kompromitē minēto laikrakstu, bet gan vienīgi tad, ja lasītājs smērējumu izlasa pavirši un nepadomā par to, vai godīgs laikraksts līdzīgus apzīmējumus lietotu. Būs gan tā, ka ar šādu uzdruku uz savas firmas aploksnes pats sevi kompromitē tās izgudrotājs un lietotājs.

Uz jautājumu, vai cilvēks ar veselu saprātu var atļauties uz savas firmas aploksnēm likt šādu uzrakstu, nejūtos kompetents atbildēt. Esmu tikai žurnālists, tādēļ atbildi uz šo jautājumu vajadzētu prasīt kādam psihiatram. Alfrēds Vinčels

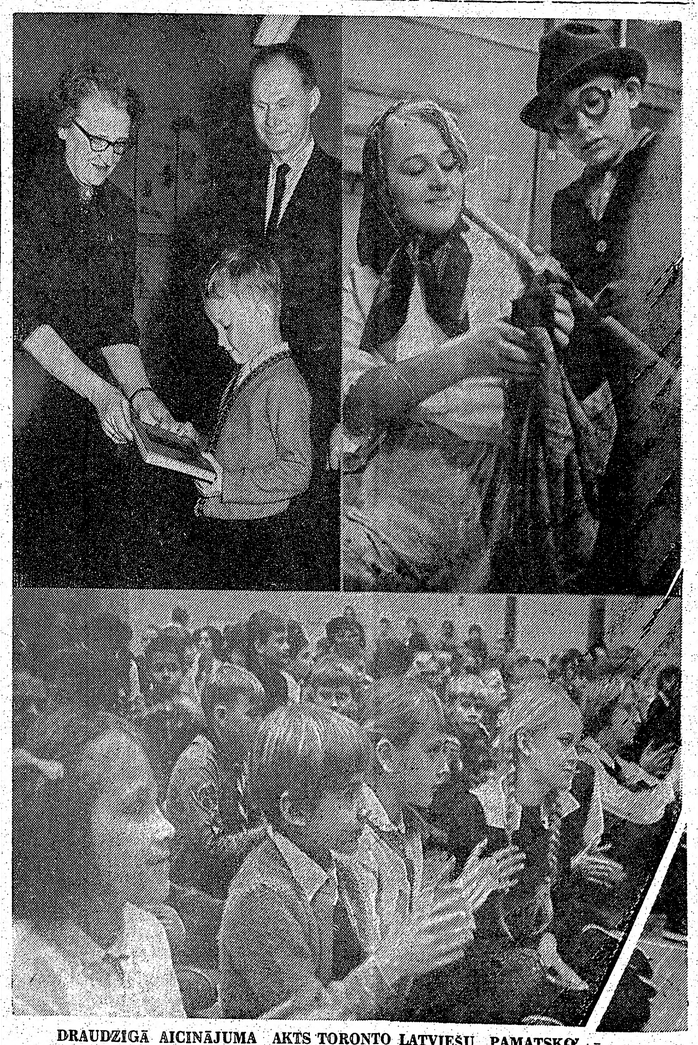

DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA AKTS TORONTO LATVIEŠU PAMATSKOLĀ

Augšā pa kreisi: Savu velti skolas bibliotēkai — J. Širmaņa pasaku grāmatu „Brīnumu pasaule" TLB sestdienas skolas pārzinei A. Martinsonei nodod 6 gadus vecais 1. klases audzēknis Kārlis Jēkabsons, priecājoties arī LNAK izglītības nozares vadītājam J. Mežam. — Pa labi: A. Brigaderes darbā „Mūsu brālītis", kuŗu uzveda 6a. klases audzēkņi, ceļa ir uli pasaules gājējam (Rolands Lapiņš) sagatavo māte (Rita Langenfelde). — Apakšā: Savu skolas biedru priekšnesumus ar skaļiem aplausiem uzņēma pārējie skolēni skatītāju rindās; pr ekšā no kreisās — 4b. klases audzēknes Sandra Klepere, Irisa Lāma, Linda Lazda un Astra Vāma. Foto: J. Liģers

PILNSAPULCE

Toronto Daugavas Vanadžu kopa sasauc 1968. g. 18. februāri, pl. 4 p.p. DV namā — 125 Broadview Ave., vanadžu pilnsapulci. Kvoruma nesanākšanas gadījumā pilnsapulce būs tiesīga lemt pie katra ieradušos skaita plkst. 4.30 p.p.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

ALEKSANDRA KĀNBERGA
rakstu darbu birojs
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

Aizlijuši bē

BĒRNU VASARAS NOMETNE SI

Nu jau vairākus gadus, — kopš Sidnejas Jaunatnes audzināšanas padome ieguva savā īpašumā zemesgabalu Kolo upes krastā, to daudzmaz izkopa un nosauca par Straumēniem, — katru vasaru notiek bērnu nometne, dažreiz to pabeidzot ar lielāku sarīkojumu — bērnu svētkiem.

Arī šogad laikā no 2. — 14. janvārim Straumēnos bija nometne, tikai mazliet citādā veidā. Nometnotāji bija sadaliti divās vecuma grupās: 13 — 19 un 8 — 13 gadu. Pirmie, jaunieši, nometnoja no 2. — 7. janvārim, bet bērni no 8. — 14. janvārim. Šāds sadalījums pa vecuma grupām bija plānots uz iepriekšējo gadu piedzīvojumu pamata, ka 8-gadīgam ar 18-gadīgo ir maz kopīga, kas abus varētu vienādi interesēt. Nometnes vadība šādu izkārtojumu atzina par izdevušos, jo nometnotāju grupas bija mazākas, vieglāk pārskatāmas un vadāmas, bez tam katra grupa izveidojās jau par zināmu vienību, ar kopīgām interesēm un noderībām. Arī vakaros pie nometnes ugunskura nodarbības bija vairāk pašu bērnu un jauniešu izdomātas, vadītājiem tikai piepalīdzot ar padomu.

Vienīgais trūkums šādam nometnošanas veidam ir tas, ka nobeigumā gan notiek t. s. lielais ugunskurs, uz kuŗu ierodas vecāki, draugi, citi bērni un pat mākslinieki ar priekšnesumiem, bet tie tomēr nav kopīgi bērnu svētki ar visām šādu svētku izdarībām, kas pulcina jau gandrīz visus Sidnejā un apkārtnē dzīvojošos latviešu bērnus. Jāatzīst, ka šogad tomēr labi vien bija, ka šādi bērnu svētki nenotika, jo nobeiguma dienā līja tāpat, kā bija lijis visas nometnošanas laika divas nedēļas. Katrai nometnotāju grupai iznāca tikai viena saulaina diena visā nometnošanas laikā, kad varēja tā īsti izpeldēties un izžāvēt mitrās drēbes.

Kad es apmeklēju „mazo bērnu" nometni, bija pusdienu laiks un visi bērni kopā ar vadītājiem un pārējiem nometnes darbiniekiem sēdāja pie galdiem, mielojoties ar latviskā gaumē gatavotām kotletēm „ar piedevām". Ēdiens bija tiešām garšīgs, un mazie arī nekautrējās notiesāt pat dubultporciju. Arī cieminī varēja dabūt tās pašas pusdienas, samaksājot 50 centu par maltīti. Ļoti patika pusdienu nobeigums ar piecelšanos un trīskārtēju „Paldies!" Pēc tam bērni izklīda pa teltīm pusdienas atpūtai, bet daži sūdzējās, ka lietus jau atradis iespēju, kā ielīt teltī un traucēt atpūtu.

Nometnes vadītājs, Jaunatnes audzināšanas padomes pr-dis māc. P. Laiviņš, bija norūpējies par nometnotāju labklājību un darīja iespējamo, lai aizlijušo nometni vērstu tik gaišu, cik vien tas lietus laikā panākams. Viņa palīdze, audzinātāja un meiteņu sekcijas vadītāja A. Eichmane, apstaigāja teltis un apjautājās par katra labklājību. Viņa arī pastāstīja par nodarbībām, kas sākās plkst. 7 rītā ar celšanos un mazgāšanos un beidzās ap plkst. 10 vakarā pie ugunskura ar dziedāšanu un citiem priekšnesumiem, jo nometnes galvenais mērķis ir runāt latviski, domāt latviski, dziedāt un darboties latviski. Arī teltīm bija doti latviski nosaukumi: jaunlešu nometnē pilskalnu vārdi, piemēram, Sidrabene, Rakte, Mežotne, Dignāja, Kalnķivuti u. c., bet bērnu nometnē Latvijas upes un ezeri — Burtnieks, Alauksts, Lubāns, Inesis un Dridzis, Tirza, Abava, Daugava u. t. t. Vienā teltī mita 4 bērni. Katrai teltij bija vecākais, kas gādāja par tīrību un kārtību kā teltī, tā apkārtnē.

Viena no interesantākajām nodarbībām bija „alfabēts", ņemts no žurnāla „Mēs" un papildināts ar tekstu, kas piemērots vietējiem apstākļiem. Klausoties šai „alfabētā", sevišķi patika burts „T", par kuŗu teikts, ka: „Ar burtu „t" sākas tinte. Tinte ir šķidra. Tinte ir slapja. Tintei pie latviešiem liela loma. Kad iedzīvojas nepatīkamā situācijā, tad saka: nu ir tintē. Latvieši vienmēr, liekas, ir tintē."

Katrā nometnē piedalījās pa 35 nometnotājiem, kas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir samērā mazs skaits. Kādēļ tas tā, vadībai nav izskaidrojuma. Ja piemin vadību, tad jāatceras, ka vajadzīgas daudzas čaklas rokas, lai šāda nometne varētu funkcionēt. Bez jau minētā māc. P. Laiviņa un A. Eichmanes, nometnē vēl darbojās koma Driba, sporta vadītā mūzikas konsultant un vadītāji A. Sūru bērziņš, A. Strazdi ēdināšanu rūpējās ar palīgiem P. Med mani un palīdzēm Kosišu, S. Bouden A. Dubrovu un vair

UZ 15 G

Latviešu ev.-lut. V dze Grand Rapidos atskatīsies uz 15 ga nu, bet draudzes uz 35 amata gadi draudzes sākumi 1950. gadā, kad pi Trīsvienības draudz latviešu kopu un u pojumus latviešu va šādu stāvokli lielāk bēja samierinīties 24. janvārī saistīb ņu draudzi izbeidza stāvēt kā patstāvīga nība, kļūstot arī pa des locekļi. Tas pienākumus un tikai materiālajā, b jā plāksnē. Bija izk tieksmes ar sinodi lut. baznīcu un lat bu vispār, jo pastā uzskatu pretšķības ku tomēr zaudēja rīālā ziņā nācās u ku nastu: ja agrā amerikāņu draudz varēja iztikt ar tiem dolariem, ta teikt 1 dol. nodevu ram pilntiesīgam d lim. Vēlāk gan šo mainīja, no obligā jumiem pārejot u principu. Godam šo kārtību draudze rā labi saimniekot kad izbeidzās sino Draudzes darbīb ja atrisināma dažā ma, kas prasīja not

Garezers

Latviešu centra ma padomes sēde 20. janvarī, bija g dita aizvadīta dar nancu pārskatu i apspriņāsanai. L nobeiguma bilancē va 1018,85 dol.

Aizvadītā darbī kumu kopsumma dol. Lielākos ienā skaitļos) devusi sk Tēvzemes nometne bērnu vasaras no virtuve visas sez 7420, vasaras vidu nakts mītņu noma ciāli ziedojumi skaitot dziesmu d — 1920, ziedojum 1800 un iebraukša došana — 1500, bē nākumi bijuši 2028

Izdevumu kopsu dol. — pārsniegusi bības gada ienāku jusi 1785,84 dol. iz višķos izdevumu jusi pārtikas ieg un atspirdzinoši 16.260 dol., nomet algas — 12.660, no šanas izdevumi, re 4250, alzņēmumu 3920, gāze un elek nometnes ēku un apdrošināšana — devumi — 1690, n virtuves un ēdam na kārtībā — 860, ti izdevumi 2572 do

Kā no ziņojum no hipotekārā pa iegādes summa 1 nesamaksāti palik Kopīgais akcionār nometnes dibināša 1. janv. bija 49 ar 9 kapitāla. Šai summ vadītajā gadā pa ņemtie 21.700 dol.

Ar būvēm un ci miem īpašuma vē pieaugusi. Tā jau dusskolas ēka izm dol., virtuves un ka papildināts par 14 šināta ūdensvadu gādāti sūkņi par 1 tots iekšējs telefo dātas laivas un p inventārs par 100

Salīdzinot aizva gada ienākumus a 1966. gadu, tie pali vairāk nekā 12%.
tēm padome fina

ŅAS

ās, ka valde paplašināma no 12
z 16 loceklēm. No līdzšinējām
arbiniecēm valdē ievēlēja Mir-
zu Čopu, Mildu Dēviņu, Zinaī-
u Freimuti, Elenu Kauliņu, Ma-
iju Kauliņu, Irmu Kajaku, Al-
nu Ķikuli, Liliju Ķikuli, Irmu
lisi, A. Korbu, A. Tēraudu un
. Vilciņu, bet no jauna A. Au-
ekli, M. Beikmani, K. Ezerkal-
u un A. Veisu.

Teātrinieku referātu cikla ie-
varos režisors H. Mikelsons 25.
anvārī ap 30 klausītāju iepazīs-
nāja, kā sagatavot un iestudēt
ugas. Pēc referāta bija vairāki
utājumi un vispusīgas debates.
ākošais referāta vakars pare-
zēts 29. februārī plkst. 8 vaka-
ā Latviešu namā, kur Ernests
urševskis runās par tematu
Aktiera iekšējā un ārējā tech-
ika".

Slimības dēļ māc. Ā. Čopa
u agrāk paredzētais referāts
ar tematu „Kā saprast un no-
ērtēt tezi: Dievs ir miris" pār-
lts uz 11. februāri plkst. 1 die-
Sv. Andreja baznīcas telpās.

HAMILTONA

Satiksmes autobusu vadītājs
lis Rudzītis 24. janvāra agrā
undā „iepaziņies" ar ne sevišķi
īpnu pasažieri, kad Hamilto-
s rietumu rajona galapunktā
atradās pie stūres: autobusā
kāpa kāds vīrietis, nomaskējis
ju ar melnu slēpotāju cepuri,
ar ieroci rokā pieprasīja at-
t visu naudu. V. Rudzītis pa-
iedza maku ar 12 dol. maiņas
udu un biļetēm 35 dol. vērtībā,
d nakts „pasažieris" steigā pa-
da. Šī bija jau otra reize V.
dzīša 15 gadu ilgajā autobusa
ļera darbā, kad nācās kļūt par
upīšanas upuri. Pirmo reizi vi-
divi bruņoti nakts „viesi"
rsteidza pirms kādiem četriem
diem, ar lielāku naudas sum-
u pazūdot bez pēdām.

Sabiedriskais darbinieks Jā-
s Vilks 16. janvārī atskatījās
65 mūža gadiem. Viņš ir ak-
s DV Hamiltonas nodaļas
edrs un ilggadējs dziedātājs Ha-
ltonas latviešu biedrības, Vies-
ra un Kristus draudzes korī.
biļāram ir arī aktiera dotumi,
ļus viņš izmantoja, darbojo-
es Hamiltonas DV teātra kopā
DV teātrī Kanadā (Toronto),
arī kuplinot sarīkojumus ar
klamācijām. J. G.

PAMATSKOLĀ

grāmata „Brīnumu pasau-
is 1. k ses audzēknis Kār-
Mežaļ am. — Pa labi: A.
ļa k ali pasaules gājējam
sk las biedru priekšnesu-
pr ekšā no kreisās — 4b.
Y ama. Foto: J. Liģers

Aizlijuši bērnu prieki

BĒRNU VASARAS NOMETNE SIDNEJAS STRAUMĒNOS

Nu jau vairākus gadus, — kopš Sidnejas Jaunatnes audzināšanas padome ieguva savā īpašumā zemesgabalu Kolo upes krastā, to daudzmaz izkopa un nosauca par Straumēniem, — katru vasaru notiek bērnu nometne, dažreiz to pabeidzot ar lielāku sarīkojumu — bērnu svētkiem.

Arī šogad laikā no 2. — 14. janvārim Straumēnos bija nometne, tikai mazliet citādā veidā. Nometnotāji bija sadalīti divās vecuma grupās: 13 — 19 un 8 — 13 gadu. Pirmie, jaunieši, nometnoja no 2. — 7. janvārim, bet bērni no 8. — 14. janvārim. Šāds sadalījums pa vecuma grupām bija plānots uz iepriekšējo gadu piedzīvojumu pamata, ka 8-gadīgam ar 18-gadīgo ir maz kopīga, kas abus varētu vienādi interesēt. Nometnes vadība šādu izkārtojumu atzina par izdevušos, jo nometnotāju grupas bija mazākas, vieglāk pārskatāmas un vadāmas, bez tam katra grupa izveidojās jau par zināmu vienību, ar kopīgām interesēm un nodarbībām. Arī vakaros pie nometnes ugunskura nodarbības bija vairāk pašu bērnu un jauniešu izdomātas, vadītājiem tikai piepalīdzot ar padomu.

Vienīgais trūkums šādam nometnošanas veidam ir tas, ka nobeigumā gan notiek t. s. lielais ugunskurs, uz kuŗu ierodas vecāki, draugi, citi bērni un pat mākslinieki ar priekšnesumiem, bet tie tomēr nav kopīgi bērnu svētki ar visām šādu svētku izdarībām, kas pulcina jau gandrīz visus Sidnejā un apkārtnē dzīvojošos latviešu bērnus. Jāatzīst, ka šogad tomēr labi vien bija, ka šādi bērnu svētki nenotika, jo nobeiguma dienā lija tāpat, kā bija lijis visas nometnošanas laika divas nedēļas. Katrai nometnotāju grupai iznāca tikai viena saulaina diena visā nometnošanas laikā, kad varēja tā īsti izpeldēties un izžāvēt mitrās drēbes.

Kad es apmeklēju „mazo bērnu" nometni, bija pusdienu laiks un visi bērni kopā ar vadītājiem un pārējiem nometnes darbiniekiem sēdēja pie galdiem, mielojoties ar latviskā gaumē gatavotām kotletēm „ar piedevām". Ēdiens bija tiešām garšīgs, un mazie arī nekautrējās notiesāt pat dubultporciju. Arī ciemiņi varēja dabūt tās pašas pusdienas, samaksājot 50 centu par maltīti. Ļoti patika pusdienu nobeigums ar piecelšanos un trīskārtēju „Paldies!" Pēc tam bērni izklīda pa teltīm pusdienas atpūtai, bet daži sūdzējās, ka lietus jau atradis iespēju, kā ielīt teltī un traucēt atpūtu.

Nometnes vadītājs, Jaunatnes audzināšanas padomes pr-dis māc. P. Laiviņš, bija norūpējies par nometnotāju labklājību un darija iespējamo, lai aizlijušo nometni vērstu tik gaišu, cik vien tas lietus laikā panākams. Viņa palīdze, audzinātāja un meiteņu sekcijas vadītāja A. Eichmane, apstaigāja teltis un apjautājās par katra labklājību. Viņa arī pastāstīja par nodarbībām, kas sākās plkst. 7 rītā ar celšanos un mazgāšanos un beidzās ap plkst. 10 vakarā pie ugunskura ar dziedāšanu un citiem priekšnesumiem, jo nometnes galvenais mērķis ir runāt latviski, domāt latviski, dziedāt un darboties latviski. Arī teltīm bija doti latviski nosaukumi: jauniešu nometnē pilskalnu vārdi, piemēram, Sidrabene, Rakte, Mežotne, Dignāja, Kalnkivuti u. c., bet bērnu nometnē Latvijas upes un ezeri — Burtnieks, Alauksts, Lubāns, Inesis un Dridzis, Tirza, Abava, Daugava u. t. t. Vienā teltī mita 4 bērni. Katrai teltij bija vecākais, kas gādāja par tīrību un kārtību kā teltī, tā apkārtnē.

Viena no interesantākajām nodarbībām bija „alfabēts", ņemts no žurnāla „Mēs" un papildināts ar tekstu, kas piemērots vietējiem apstākļiem. Klausoties šai „alfabētā", sevišķi patika burts „T", par kuŗu teikts, ka: „Ar burtu „t" sākas tinte. Tinte ir šķidra. Tinte ir slapja. Tintei pie latviešiem liela loma. Kad iedzīvojas nepatīkamā situācijā, tad saka: nu ir tintē. Latvieši vienmēr, liekas, ir tintē."

Katrā nometnē piedalījās pa 35 nometnotājiem, kas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir samērā mazs skaits. Kādēļ tas tā, vadībai nav izskaidrojuma. Ja piemin vadību, tad jāatceras, ka vajadzīgas daudzas čaklas rokas, lai šāda nometne varētu funkcionēt. Bez jau minētā māc. P. Laiviņa un A. Eichmanes, nometnē vēl darbojās komandants Jānis Driba, sporta vaditāja I. Sproģe, mūzikas konsultants M. Siliņš un vadītāji A. Sūrums, A. Jaunbērziņš, A. Strazdiņa u. c. Par ēdināšanu rūpējās L. Seglinieks ar palīgiem P. Medeni, P. Eichmani un palīdzēm S. Laiviņu, A. Kosišu, S. Boudenu (Bawden), A. Dubrovu un vairākām citām, kas atbrauca pastrādāt pa kādai dienai. Nometnes sakarnieks un šoferis bija I. Nīcis.

Atvadoties nometnes vadība uzsvēra, ka šogad bijis manāms spilgti izteikts kopības un sadarbības gars, bērni izcēlušies ar kārtību, draudzību un paklausību.

Ed. Šm.

UZ 15 GADIEM ATSKATOTIES

Latviešu ev.-lut. Vienības draudze Grand Rapidos 11. februārī atskatīsies uz 15 gadu pastāvēšanu, bet draudzes māc. J. Lazda uz 35 amata gadiem. Faktiski draudzes sākumi meklējami jau 1950. gadā, kad pie amerikāņu Trīsvienības draudzes izveidoja latviešu kopu un uzsāka dievkalpojumus latviešu valodā. Taču ar šādu stāvokli lielākā daļa negribēja samierināties un 1953. gada 24. janvārī saistības ar amerikāņu draudzi izbeidza, turpinot pastāvēt kā patstāvīga juridiska vienība, kļūstot arī par ULCA sinodes locekli. Tas radīja jaunus pienākumus un uzdevumus ne tikai materiālajā, bet arī garīgajā plāksnē. Bija izkārtojamas attiecksmes ar sinodi, Latvijas ev.-lut. baznīcu un latviešu sabiedrību vispār, jo pastāvēja dažādas uzskatu pretišķības, kuŗas ar laiku tomēr zaudēja asumu. Materiālā ziņā nācās uzņemties lielāku nastu: ja agrāk, darbojoties amerikāņu draudzes paspārnē, varēja iztikt ar dažiem ziedotiem dolariem, tagad nācās noteikt 1 dol. nodevu mēnesī katram pilntiesīgam draudzes loceklim. Vēlāk gan šo kārtību atkal mainīja, no obligātajiem maksājumiem pārejot uz brvprātības principu. Godam jāatzīst, ka ar šo kārtību draudze varēja samērā labi saimniekot, arī pēc tam, kad izbeidzās sinodes pabalsts.

Draudzes darbības sākumā bija atrisināma daža laba problēma, kas prasīja noteiktu rīcību un stingru nostāju. Tādu, piem., radīja vienīgi latviešu valodas lietošana dievkalpojumos un svētdienas skolā, jo sinode bija citādos ieskatos; tāpat eksekūtīvajai komitejai Mičigenas sinodē bija iebildumi pret draudzes nosaukumu. Pateicoties draudzes vadības un visu pārējo stingrai stājai, lietu izdevās labvēlīgi nokārtot, un sinodes sapulcē vairākums nobalsoja par latviešu draudzes uzņemšanu.

Jauna rosme radās, ko varēja uzskatīt par zināma veida pārbaudījumu, kad 1950. g. rudenī sāka domāt par savas baznīcas un draudzes mājas pirkšanu. Bija gan šīs domas aizstāvji, gan pretinieki, taču draudzes sapulcē ar lielu balsu vairākumu nolēma iepirkt Reformātu baznīcu pilsētas dienvidu rajonā par 25.000 dol. Daži draudzes locekļi neapmierināti izstājās, taču tālāko pastāvēšanu viņu aiziešana nespēja satricināt, jo citi tautieši savukārt pārnāca no otras draudzes. Baznīcu pērkot, bija daudz atsaucīgu ziedotāju, varēja samaksāt tūlīt krietnu daļu pirkuma summas, taču arī turpmākajos gados draudzes locekļiem bija jānes lieli upuri, salīdzinot ar citām draudzēm. Daudz pūļu veltīts baznīcas un draudzes mājas plašākiem remontdarbiem, gan uzliekot baznīcai jaunu jumtu, gan paveicot citus darbus, pa lielākai daļai talku kārtībā. Tikai pagājušajā gadā pabeidza baznīcas

Gaŗezers saimniekojis ar iztrūkumu

Latviešu centra Gaŗezers pirma padomes sede jaunajā gadā, 20. janvārī, bija galvenokārt veltīta aizvadīta darbības gada finanču pārskata iztirzāšanai un apstiprināšanai. Darbības gada noslēguma bilance uzrādīja aktīva 101.927,35 dol.

Aizvadītā darbības gada ienākumu kopsumma bija 45.376,45 dol. Lielākos ienākumus (apaļos skaitļos) devusi skautu un gaidu Tēvzemes nometne — 12.260 dol., bērnu vasaras nometne — 9028, virtuve visas sezonas laikā — 7420, vasaras vidusskola — 6760 nakts mītņu noma — 2660, speciāli ziedojumi vidusskolai, ieskaitot dziesmu dienas atlikumu — 1920, ziedojumi nometnei — 1800 un iebraukšanas zīmju pārdošana — 1500, bet dažādi citi ienākumi bijuši 2028 dol.

Izdevumu kopsumma—47.162,29 dol. — pārsniegusi aizvadītā darbības gada ienākumus un radījusi 1785,84 dol. iztrūkumu. Atsevišķos izdevumu posteņus veidojusi pārtikas iegāde (produkti un atspirdzinoši dzērieni) — 16.260 dol., nometnes darbinieku algas — 12.660, nometnes uzturēšanas izdevumi, remonti u. c. — 4250, aizņēmumu procenti — 3920, gāze un elektrība — 1880, nometnes ēku un nometnotāju apdrošināšana — 1870, biroja izdevumi — 1690, nodokļi — 1200, virtuves un ēdamzāles uzturēšana kārtībā — 860, bet dažādi citi izdevumi 2572 dol.

Kā no ziņojumiem izrietēja, no hipotekārā parāda (īpašuma iegādes summa 116.900 dol) vēl nesamaksāti palikuši 56.000 dol. Kopīgais akcionāru skaits kopš nometnes dibināšanas uz šāgada 1. janv. bija 49 ar 95.200 dol. akciju kapitāla. Šai summā ietelp arī aizvadītajā gadā par akcijām iemaksātie 21.700 dol.

Ar būvēm un citiem ieguldījumiem īpašuma vērtība ir jūtami pieaugusi. Tā jaunā vasaras vidusskolas ēka izmaksājusi 22.000 dol., virtuves un kabīņu inventārs papildināts par 14.400 dol., paplašināta ūdensvadu sistēma un iegādāti sūkņi par 1400 dol., iekārtots iekšējs telefonu tīkls, iegādātas laivas un papildināts cits inventārs par 1000 dol.

Salīdzinot aizvadītā darbības gada ienākumus ar iepriekšējo 1966. gadu, tie palielinājušies par vairāk nekā 12%. Pēc īsām debatēm padome finanču pārskatu pieņēma un apstiprināja.

Toties plašākas pārrunas izraisīja vasaras vidusskolas nozares vadītāja Ed. Avota lietišķais ieroinājums zēnu novietošanai izbūvēt piemērotas kabīnes, jo pret apmetināšanu teltīs pamatotus iebildumus izteikuši kā vecāki, tā arī audzinātāji. Izbūvēt jaunu novietojumu mudina arī padomes jau agrākais lēmums paplašināt vasaras vidusskolu ar trešo klasi šai gadā un, varbūt, ar ceturto nākošajā gadā. Pērnajā vasarā skolu apmeklējuši 48 audzēkņi, bet ar jaunas klases atvēršanu to skaits pieaugs. Skolas apmeklēšana tomēr saistīta ar prāviem izdevumiem. Skolas nauda, ieskaitot internātu un uzturu, ir 30 dol. nedēļā vai 160 dol. par 6 nedēļām, bet klāt nāk vēl ceļa un dažādi personīgi izdevumi. Tādēļ jauniešu sūtīšana uz Gaŗezera vasaras skolu nebūtu uzskatāma tikai par vecāku piešķiršanu, bet visai latviešu sabiedrībai — ikvienai kolonijai, organizācijai un draudzei būtu jāsedz daļa no skolas naudas, ko līdz šim dažas draudzes jau darījušas. Ed. Avota ierosinājumu celt zēnu novietošanai īpašas kabīnes padome atzina par vēlamu, pat nepieciešamu, bet tā īstenošanai būtu vajadzīgi 1000 — 2000 dol. Tādēļ padome bija piesardzīga un nolēma kabīnes izbūvēt tikai gadījumā, ja draudzes un organizācijas, varbūt arī atsevišķi tautieši, saziedotu nepieciešamos līdzekļus. Draudzes un organizācijas par kabīņu būvei atvēlētajiem līdzekļiem varētu saņemt Gaŗezera akcijas. Padome vienojās lūgt nometnes būvju nozares vadītāju arch. G. Birkertu izstrādāt kabīņu būvprojektu, bet būvdarbus uzsākt tikai tad, ja būs ienākuši vajadzīgie līdzekļi.

Sēdē pārrunāja arī statūtu komisijas izstrādāto grozījumu projektu, lai to nodotu juriskonsulta atsauksmei. Līdzekļu iegūšanai nolēma rakstveidā griezties pie draudzēm un organizācijām, lūdzot tās uzņemt savos budžetos summas Gaŗezera akcija iegādei un vasaras vidusskolas audzēkņu atbalstam, tāpat sabiedrību aicināt ziedot piemērotas mantas (gleznas, grāmatas u. c.) paredzētajai Gaŗezera mantu loterijai, kuŗa plānota šāgada septembrī. E. B.

GRAND RAPIDU VIETA FILADELFIJĀ

Grand Rapidos pastāv maza, bet rosīga latviešu baptistu kopa, kuŗu vada prof. Dr. R. Markus. Še arī bija iecerēts aprīlī rīkot latviešu baptistu dziesmu dienu, bet no šī nodoma nācies atteikties sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanu, kas prasīs lielāku spēku koncentrāciju. Iecerētā dziesmu diena tomēr notiks. To kopīgi organizē Latviešu baptistu apvienība un Kopu apvienība 28. aprīlī Filadelfijā, lielajā baptistu seminārā baznīcā. Šī vieta izvēlēta tādēļ, ka Filadelfijā un tās apkārtnē dzīvo lielāks latviešu baptistu skaits. Doma par dziesmu dienas rīkošanu Grand Rapidos arī nav atmesta, tikai tā notiks 1969. gadā.

V. Z.

sabiedrisko telpu paplašināšanu, kuŗās piemājo draudzes skola un notiek dažāda veida sanāksmes un laicīga rakstura sarīkojumi. Draudze saņēmusi no saviem locekļiem daudzus dāvinājumus telpu izdaiļošanai un kulta vajadzībām. Kā lielākie minami prof. J. Annusa darinātā prāva altāŗa glezna un jauns paklājs baznīcā un atāŗa telpā, kuŗu vērtība ir vairāki simti dolaru.

Piebilstams, ka pie draudzes veikumiem pieskaitāma arī tās aktīvā rīcība, 1953. gadā protestējot pret Pasaules luterāņu federācijā sāktajiem centieniem pieaicināt komūnistiskās „valsts garīdzniecības" dažādu baznīcas jautājumu izlemšanā un kārtošanā; tāpat vēstuļu sūtīšana sakarā ar 14. jūniju, izgaismojot mūsu stāvokli pret Pad. savienību.

Draudzes saimnieciskās lietas pašreiz vada draudzes priekšnieks P. Golts, svētdienas skolu Z. Lapsiņa, bet reliģisko dzīvi visus aizvadītos gadus kopis māc. J. Lazda.

V. Z.

LATVIETIS TAIZEMĒ

Augšā: Inženieris Alfreds Kūlītis (skat. tekstu 6. lappusē) apsveic filipīņu diplomāta meitu Dzuljetu 21. dzimšanas dienā. — Vidū: Svinībās ar draugiem Bangkokas pilsētas valdes namā, kur A. Kūlītis sniedza pusstundu ilgu referātu par Latviju. — Apakšā: Taizemniešu kāzas.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

Apm. 25 literāti bija pulcējušies Pelikānu sanāksmē 26. janvārī Vijas Vētras deju studijā Manhatenā. Mājasmāte lūdza viesus kurpes atstāt pie durvīm un studijā uzkavēties zeķēs. Vakara dalībnieki sēdēja uz spilveniem, kas bija novietoti uz grīdas, pie vīraka smaržas. Savstarpējās pārrunās apsprieda Preses balles Ņujorkā programmu un „Preses Piles" sagatavošanu. Preses balle notiks 2. martā viesnīcas New Yorker telpās (Grand Ball Room). Vakara dalībnieki bija atnesuši līdz groziņus ar pīrāgiem, cepumiem un dzeramiem, iepazinās ar Vijas Vētras gleznoto pasauli mājas ārpusē uz sienām. Tur bija debesis ar sauli un mēnesi, kā arī citi gleznojumi, kuŗus mākslinīce vasarā izveidojusi.

Amanda Liberte-Rebāne 27. janvārī nodeva Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzei 5 prof. L. Liberta gleznas, kas novietojamas Jonkeru dievnama zālē. Skolas Draudzīgā aicinājuma aktā, nododot gleznas, viņa uzrunā norādīja, ka šim dāvinājumam cer pievienot vēl dažas citas gleznas ar lūgumu tās kādreiz pārvest uz dzimto zemi Latviju. Pieņemot gleznas, draudzes pr-ks M. Kļaviņš novēlēja tām atrast ceļu uz Latviju kur tās kādreiz mūzejā atradīsies goda vietā. No dāvinātajām 5 gleznām divas ir ar Rīgas torņu motīvu, viens ziemas skats, viena tautu meita un viens ābeļdārzs ziedoš. Dāvinātāja bija rūpējusies arī par ielogojumu. Par prof. L. Liberta darbiem runāja J. Krastiņš. Sarīkojuma beigu daļā bija skolēnu priekšnesumi.

ČIKAGA

Organizējamo latviešu dienu rīcības komitejas sēdi 23. janvārī vadīja pr-dis V. Vīksniņš. Pirmie divi darba kārtas punkti — protokola nolasīšana un pieņemšana un ziņojumi par ALAs informācijas darbinieku sanāksmi Ņujorkā — aizņēma tikai pustundu, bet pārrunas par latviešu dienām ieilga. Rīcības komiteja uzņēmusies tās izkārtot laikā no 26. maija līdz 1. jūnijam ar trim galvenām sastāvdaļām — ALAs ceļojošo mākslas izstādi, Rīgas latviešu biedrības dibināšanas 100 gadu atceri un latviešu teātŗa 100 gadiem. Rīcības komitejā tieši vai netieši pārstāvētas gandrīz visas Čikagas latviešu organizācijas, bet pieaicināti arī dažādu nozaru lietpratēji. Sēdē pacēlās jautājums, kā rīcības komiteja var organizēt latviešu dienas, ja kāda organizācija nesaņem „kredītu", attiecīgu tās sabiedriskajam stāvoklim. Debates starp t. s. „runātājiem" un „darītājiem" iekarsa, komitejas locekļi vadījās vairāk no savu organizāciju interesēm un vadlīnijām nekā no loģikas. Tā 4 stundu laikā nevarēja noskaidrot dažādo organizāciju juridiskās tiesības un protektorātu robežas. Tomēr jācer, ka protokola grūtības varēs pārvarēt un latviešu dienu sarīkojumu izdošanās necietīs godkārības (iedomība un prestižs) dēļ, no kā nopietni brīdinājis Dr. Ansis Karps „Latvija Amerikā" 20. janvāŗa numura rakstā „Baltiešu nepiedodama nolaidība".

Uz 75 mūža gadiem 20. janvārī atskatījās agronoms Miķelis Vilciņš, kuŗa šūpulis kārts Madonas apriņķa Bērzaunes pagastā. Jau studiju laikā, līdztekus darbam lauksaimniecības fakultātē, viņš strādāja Zemkopības ministrijas zemes vērtēšanas daļā, noteicot zemes izpirkšanas maksu Latvijas jaunsaimniecībām. Šai darbā viņš sabija 16 gadu un uzskata to par sava mūža nozīmīgāko. Kopā ar dzīvesbiedri Almu gavilnieks trimdas gaitas vada Čikagā, kopš 1958. gada ir pensionējies. Kopš pirmajiem studiju gadiem viņš piederējis pie korporācijas Talavija saimes.

Z. K.

KLĪVLENDA

Veco latviešu strēlnieku saime 13. janvārī Apvienotās draudzes namā bija rīkojusi Ziemsvētku kauju atceres vakaru, kuŗu ievadīja mācītāju I. Gaides un K. Brieža svētbrīdis. Priekšnesumos J. Šteins un A. Kalnapuķe dziedāja duetus un solodziesmas, klavieŗpavadījumus veicot E. Kalniņai, bet R. Krūmiņš referēja par strēlnieku cīņu nozīmi. Pēc oficiālās daļas vakara dalībnieki pulcējās pie strēlnieku dāmu klātajiem galdiem. Vakars bija labi apmeklēts.

Klīvlendas latviešu biedrības 20. janvārī rīkotajā sadraudzības vakarā bija īpaši interesantas pārrunas par biedrības darbību, godinot ilggadējos darbiniekus. Bija arī priekšnesumi. Sirsnīgās pārrunas turpinājās pie dāmu komitejas klātiem kafijas galdiem.

GRAND HAVENA

Grand Havenas luteriticīgie tautieši kopš iecelošanas sākuma posma piederēja pie Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes, bet pirms apmēram 2 gadiem izšķīrās dibināt patstāvīgu draudzi. Atdalīšanās nenotika kaut kādu separēšanās vai līdzīgu noluku dēļ, bet vienīgi tādēļ, ka radīja izdevīgāku atrisinājumu pārvaldes un organizātoriskajā ziņā. Draudzē pašreiz ir ap 50 locekļu, ieskaitot bērnus, un tā palikusi tagad vienīgā, kas šīs mazās kolonijas tautiešus vieno. Nesenajā draudzes sapulcē par draudzes priekšnieku izraudzīja A. Riekstu, sekretāru K. Liepiņu un kasieri J. Pērkonu, bet dāmu komitejā A. Šalku (priekšniece), L. Lazdiņu un A. Pērkoni. Draudzi joprojām aprūpē māc. Kr. Hermanis no Grand Rapidiem. Iegūtas sešas Gaŗezera pajas. Šāgada 18. novembrī draudze mēģinās panākt Latvijas pieminēšanu vietējā raidītājā.

V. Z.

POKIPSIJA

Netālās Reinbekas pilsētiņas tuvumā savā mājiņā pēc vīra nāves vientuļa dzīvoja 74 gadus veca veclatviete Anna Šteina. Šteini vairākām Pokipsijas latviešu ģimenēm iecelošanas sākuma dienās bija palīdzējuši iekārtoties un atrast darbu, tādēļ viņus šīpokipsieši allaž uzņēma kā mīļus viesus. Šteinas vīrs iecelojа ASV jau 1906. gadā, bēgdams no krievu vajāšanām, bet 1938. gadā devās uz Latviju pārvest latviešu sievu. Bērnu viņiem nebija. Abi savā starpā un latviešos vienmēr runāja skaidrā latviešu valodā. — Tādēļ pokipsiešus satrauca ziņa, ka 16. janvārī Šteinu mājiņa izdegusi un Anna Šteina daļēji apdegusi, atrasta mirusi. Nelaime notikusi nakts vidū, bet notikumu visai miklainu padara tas, ka tik vēlā stundā viņa bijusi pilnīgi apģērbusies. Nenoskaidrots palicis arī ugunsgrēka cēlonis: vai vainīga bijusi pārkurināta apkure, kaimiņu atriebība, jo kādreiz ar to bija draudzēs, vai arī notikusi pašnāvība. Iespējams, ka notikusi jaunprātīga dedzināšana, jo māja visvairāk apdegusi no ārpuses pie ieejas, izdegusi gulamistaba, kuŗā nelaikē atrasta, bet pārējās telpas cietušas mazāk. Nelielais latviešu un kaimiņu pulciņš 20. janvārī Annu Šteinu izvadīja pēdējā gaitā uz Reinbekas kapsētu, kuŗā apbedīts arī nesen mirušais bij. Liepājas iecirkņa tautskolu inspektors Ādams Jēkabsons.

E. L.

ROČESTRA

Par spīti nelabvēlīgiem laika apstākļiem, vanadžu kopas rīkotā vanadzēnu pēcpusdiena bija pulcinājusi it kuplu apmeklētāju skaitu, galvenokārt ģimenes ar bērniem, kas ar interesi sekoja priekšnesumiem, kuŗos vanadzēni mūzicēja, M. Pavasaŗas iestudējumā rādīja tautas dziesmu „Saulīt tecēj tecēdama" un „Teci, teci, kumeliņi", pasakas „Bērzlapīte" un R. Blaumaņa lugas „Pamāte" uzvedumus. Priekšnesumus pabeidza deju kopa Vanadziņš S. Pavasaŗas vadībā, akordeona pavadījumus spēlējot V. Auzānam. Pēc tam bija „groziņu" vakars pieaugušiem, bet dejas un rotaļas jaunajai audzei, kā arī laimestiem bagāta loterija bērniem.

A. I.

BAFALO

Atlaists no dziedināšanās slimnīcā un divas nedēļas atpūties mājās, Jānis Danovskis sāka atkal justies sliktāk, devās atkārtoti slimnīcas aprūpē un pēc divām dienām, 27. janvārī, aizvēra acis uz mūžu. Aizgājējs, kas bija dzimis 1907. gada 27. augustā Vecpiebalgā un neatkarīgajā Latvijā atradās policijas dienestā, atstāj dzīvesbiedri Austru, dēlu Juri, meitu Baibu un trasģiskā nāvē mirušā vecākā dēla sievu ar mazdēlu Uldi. No Geca bēru nama aizgājēju 30. janvārī pēdējā gaitā uz Vūdlauna kapiem izvadīja māc. J. Vējiņš. Draudzes vārdā kapos atvadījās tās pr-ks V. Celms.

—ms

GRAND RAPIDI

Latviešu ev.-lut. Vienības draudzes locekļi sakarā ar gada sapulci saņēmuši dažādus pārskatus, kuŗi daļēji atspoguļo draudzes dzīvi un centienus. Aizvadītajā gadā notikuši 55 dievkalpojumi, neskaitot dažus Gaŗezerā un kapu svētkos, kas visi bijuši samērā labi apmeklēti, dievgaldnieku skaits bijis 160. Draudzē, kuŗā ir 213 pilntiesīgu locekļu, neskaitot bērnus, pārskata gadā uzņemti 5 jauni, 2 miruši, bet nav bijis laulību un kristību. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu draudzes locekļu skaits samazinājies par 5. Pēdējos gados, izbeidzoties sinodes atbalstam, pierādījies, ka nelielā draudze spējīga pati sevi uzturēt, samaksāti arī visi parādi. Tas tomēr nedod sevišķi rožainas cerības nākotnei, jo jārēķinās, ka maksātāji mazināsies, bet bez darbinieku algām un citiem izdevumiem īpašuma uzturēšanai būs jāsagādā ap 1750 dol. gadā. Ka nākotnē radīsies problēmas, uz to netieši norāda draudzes priekšnieka aicinājums palielināt labprātīgā maksājuma lielumu. Interesantu ainu sniedz pārskats par draudzes locekļu maksājumiem. No tā var secināt, ka lielāko materiālo slodzi iznesuši nedaudz vairāk par ceturto daļu no draudzes locekļiem. To vidū viens ziedojis 140 dol. gadā, viens 120 dol., viens 110 dol. Pārējās summas mazākas. Nekā nav ziedojuši 15 draudzes locekļu. Budžeta gads beidzies ar 44 dol. atlikumu vispārējo līdzekļu kontā, neskaitot ērģeļu un remontu fondā esošās summas.

Šoreiz nebija jāredz daudz tukšu solu, un rītkatji varēja priecīgi uzelpot, jo Austrālijas cieminа — tenora Ernesta Māršaua koncertā bija ieradušies ap 100 klausītāju, kas arī jutās ar dzirdēto apmierināti. Programmā bija latviešu komponistu darbi un pazīstamu operu ārijas. Klavieŗpavadījumus veica pianists V. Treimanis.

V. Z.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI IRL IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MĀJAS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Playter Blvd.: Atsevišķa dubultķieģeļu 13 istabu, 3 dzīvokļu māja, ūdens - eļļas apkure, plats privāts iebraucamais ceļš un divas lielas garāžas.

Danforth — Broadview: Atsevišķa dubultķieģeļu, 10 istabu, 2 dzīvokļu māja, ūdens - eļļas apkure, 36 x 120 pēdas liels gruntsgabals, privāts iebraucamais ceļš un divas garāžas.

O'Connor — St. Clair: Atsevišķa 2-stāvu, 9 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, 2 virtuves, privāts iebraucamais ceļš. Prasītā cena $24.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVI NIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVELE VISĀ PILSETĀ.

Čam ča kum, tillak!

PASTAIGA UZŅĒMUMOS UN STĀSTĪJUMĀ PA TAIZEMI

Kad svētku laiks jau garām, bet ziema nebeidzas un aukstie vēji, slidenās ietves un aizsnigušās garāžas durvis visiem sen apnikušas, ir labi pasēdēt siltā istabā un vismaz garā paklejot pa zemēm, kur rozes zied un mūžam nenovīst.

Tā 21. janvārī BATUN rīkotajai pēcpusdienai Ņujorkā par referentu bija aicināts virs, kas savas darba vietas uzdevumā izbraukājis malu malas, visur cenšoties uzņemt arī krāsu diapozitīvus, lai daļu redzētā varētu atvest ziema kukulim draugiem Ņujorkā. Inž. Alfrēds Kūlītis stāstīja par Taizemi. Kā zināms, Taizeme (tulkojumā „Brīvā zeme") kopš seniem laikiem līdz pat 1932. gadam bija absolūta monarchija. Tā nekad nav bijusi kādas Eiropas lielvalsts kolonija, tādēļ tās iedzīvotāji nejūt naidu pret balto cilvēku. Tagad Taizeme ir t. s. konstitūcionālā monarchija, valdības priekšgalā esot ministru prezidentam Tanomam Kitikachornam. Taču tauta vēl arvien visvairāk mīl savu karali Bumībolu Aduliadeju un karalieni Sirikitu. Taizeme atrodas Dienvidaustrumāzijā, tās robežas saiet kopā ar Burmu, Laosu, Kambodžu un Malaju. Zemes platība ir 198.455 kv. jūdžu, kuŗas apdzīvo vairāk nekā 30 milj. iedzīvotāju. To vairums, apm. 80%, ir taizemieši, tomēr zemē izkaisīti dzīvo apm. 30 citiem dzeltenās rases nogrupējumiem piederīgas ciltis ar atšķirīgu valodu, reliģiju un tikumiem.

„Tik daudz rožu neesmu nekur citur redzējis," inž. Kūlītis stāstīja un rādīja uzņēmumus ar milzīgu eksemplāriem. Ļoti daudz rožu aug arī savvaļā — mežā, gar ūdenskritumiem, žogmalēs. Tāpat savvaļā aug orchidejas, aptinušās ap koku stumbriem.

Bez rozēm referents jūsmoja par Taizemes meitenēm. Nekur citur meitenes neprotot tik graciozi staigāt, — viņš apgalvoja. Lai pabeigtu vidusskolu, viņām obligāti jāmācās arī balets. Parasti viņas to dejojot tautiskā stilā, t. i. aplikušas gaŗus nagus un gandrīz stāvēdamas uz vietas. Savas uzturēšanās laikā Taizemē A. Kūlītis saticis dažāda tipa meitenes — gan pusmežonīgās pagānu ciltīs, gan karaļnamam tuvās aprindās; paguvis iepazīties pat ar skaistumkaralieni, kas togad, kad Taizemes pārstāvi ievēlēja par Miss Universe, palikusi otrā vietā. Taču visas pratušas graciozi staigāt un — smaidīt. Cilvēki tur vispār daudz un labprāt smaidot, tādēļ arī slavenās Lehāra operetes nosaukums „Smaidu zeme" šoreiz tiešām atbilst patiesībai.

Visvairāk uzņēmumu referents bija savācis no skaistajiem architektūras un mākslas pieminekļiem, kādu Taizemē netrūkst. Senie templi izceļas ne tikai ar tīra zelta un dārgakmeņu tēliem un izrotājumiem, bet reizē ir arī celtniecības brīnumi: no veida, kā nostiprināti torņu pamati, var mācīties pat modernie celtnieki. Protams, blakus pasakainai bagātībai zemē valda arī neizsakāma nabadzība. Taču trūcīgo sejās nav rūgtuma, viņi arī to panes smaidīdami. Pēc referenta domām, tas ir viņu reliģijas — budisma — nopelns. Paši taizemieši apgalvo, ka viņu budisms atšķiras no budisma citās zemēs. Referentam viņu reliģija likusies ļoti simpatiska, jo tajā ir liela tolerance pret citām reliģijām. Kad viņš, kurpes noāvies, ar puķu pušķiti rokā reiz devies kopā ar diviem draugiem templī, kāds budistu priesteris viņu pasaucis pie sevis un cildinājis par labu kristieti, piedevām vēl svētījis. Svētības došana Taizemē saistīta ar apslacīšanu. Budistu priesteris mūsu tautieti svētījis tik bagātīgi, ka tas izmācis no templa pavisam slapjš. Taizemiešiem ūdens ir lielā cienā un tie mazgājas nereti vairākas reizes dienā, ir arī ļoti izveicīgi peldētāji.

TAIZEMES PIEVILCĪGĀS MEITENES

Uzņēmumā pa kreisi: divas pagāniskās lisu ciltsmeitenes; šai ciltij vēl nav savas rakstu valodas un tā pielūdz dabas spēkus. — Vidū: meitenes dailava, pie kuŗas vērojams zināms afrikāņu kultūras iespaids, kā riņķi ap kaklu un ausīs. — Pa labi: inž. Alfreda Kūliša paziņa, skaistumkaraliene, kas konkursā izvirzījās otrā vietā aiz Miss Universe.

Taizemieši visumā labprāt draudzējas ar ārzemniekiem. Nedrīkst tikai uz viņiem rādīt ar pirkstu, sist uz pleca vai noglāstīt galvu, jo tas skaitās liels apvainojums. Daudzi citīgi mācās angliski un cer kādreiz apciemot Ameriku. Kaut arī Taizemē ir augstākas mācību iestādes, daudzi tomēr studējuši ASV, Anglijā, Francijā u. c. Eiropas valstīs. Kādu laiku inž. Kūlītim bijis piekomandēts jauns virsnieks, kas savu akadēmisko grādu ieguvis — Getingenas universitātē Vācijā. Še piezīmējams, ka jau pirms pirmā pasaules kaŗa Taizemē nodibinātā vācu kolonija vēl arvien zeļ un plaukst. Kā eiropietim A. Kūlītim bijis viegli iedraudzēties arī ar citiem ārzemniekiem. Tāpat viņš bieži piedalījies vietējo diplomātu viesībās, ielūgts augstmaņu kāzās, iedraudzējies ar valdībai tuvu stāvošām personām. Kādās svinībās Bankokas pilsētas valdes namā viņš pat nolasījis pusstundu gaŗu referātu par Latviju.

To stāstīdams, inž. A. Kūlītis netieši apstiprināja BATUN ieskatus, ka baltieši, kas dzīvo valstīs, kuŗās maz eiropiešu, drīzi vien, piedzīvo līdzīgus gadījumus un iedzīvības. Tādēļ svarīgi apzināt viņu adreses, jo, saskaņojot rīcību, varētu daudz ko panākt kopīgās lietas labā starptautiskā forumā.

Bez skaistām rozēm, graciozām meitenēm un zelta budām Taizemei raksturīgi arī ziloņi. Tie ir ļoti gudri un paveic visādus grūtus darbus, piemēram, izvelkot smagos, bet ļoti vērtīgos tīka koka baļķus no meža. Ziloņiem, kā apgalvo taizemieši, ir pašiem sava valoda, kuŗā tie sazinās. Arī ziloņu gani, kā nereti kopā ar šiem lielajiem dzīvniekiem uzaudzi, spējot ar tiem „sarunāties". Laukus apstrādā ar ūdensbifeļiem. Pat pērtiķi ir tik „mācīti", ka godīgi nopelna sev iztiku, rāpdamies palmās un nesdami lejā kokosriekstus, kuŗus taizemiešiem vest uz tirgu. Tā kā lielākā daļa iedzīvotāju dzīvo gar upēm, tad tās arī visvairāk izmanto satiksmei. Izveicīgākās laivu, sauktu sampanu, vadītājas ir sievietes.

Taizemē ir tikai trīs gadalaiki: karstais (no marta līdz maijam), lietainais (no jūnija līdz oktobrim) un vēsais no novembŗa līdz martam). Inž. A. Kūlītim gadījās ierasties no Alaskas tieši karstajā laikā. Pirmajā dienā viņš tik ļoti svīdis, ka bijis gatavs tūdaļ braukt atpakaļ. Tad viņa telpas apgādātas ar vēsinātāju. Bet atkal bijusi nelaime: mazās kirzaciņas, kuŗas rāpo pa sienām kā prusaki, ar tādu klimata maiņu nav bijušas apmierinātas un līdušas gultā zem segas sildīties... Taču ar laiku iespējams visai labi iedzīvoties. Pēc 30 mārc. svara izsvīšanas un galveno frāžu (piemēram: „Čam ča kum, tillak!", kas nozīmē: „Tu man patīc, dārgumiņ!") iemācīšanās, A. Kūlītis juties tīri labi. Brīvajā laikā braukājis apkārt pa laukiem, vērodams zemnieku dzīvi, pusmežonīgo ciltsdaiļamatnieku apbrīnojami smalkos izstrādājumus — kokgriezumus, Taizemes zīda audēju pacietību un tropisko augļu pilnos dārzus. Un tomēr viņš juties patiešām priecīgs par kādu necerētu atkalredzēšanos: kādreiz klaiņojot pa Bangkoku, ielas vidū ieraudzījis mūsu pašu Eiropas zvirbuli — tikpat pelēku, apaļu, kustīgu un skaļu kā mājās!

Tobrīd gan, laikam, inž. Kūlītim būs tomēr uzmākušās ilgas pēc radiem un draugiem. Taču viņa referāts, it sevišķi skaistie uzņēmumi, iespaidoja klausītājus pavisam pretēji, un tā ne vienam vien sieva mīļi ieskatījās virām acīs, it kā jautājot: kā būtu, ja mēs savu nākamo atvaļinājumu izmantotu kādam tālākam ceļojumam, teiksim — uz Taizemi? Referāta pēcpusdienas rīkotāji savukārt cer: kaut ceļošanas sapnis ne visiem jau nākamā atvaļinājumā būs piepildāms, tomēr sarīkojums būs pamodinājis klausītājos apziņu, ka pasaulē bez tēvzemes un pašreizējās patvēruma zemes ir arī vēl citas — gan svešādas, tomēr svarīgas. Līdzīgus referātus BATUN rīkos arī turpmāk nolūkā veicināt baltiešu interesi par kampaņu, kuŗā rakstāmas vēstules dažādu svešzemju valdību galvām.

D. V.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

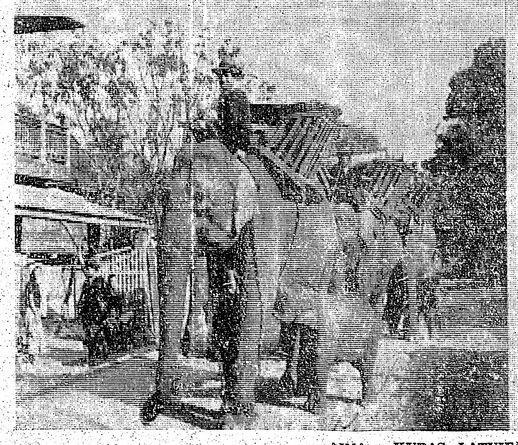

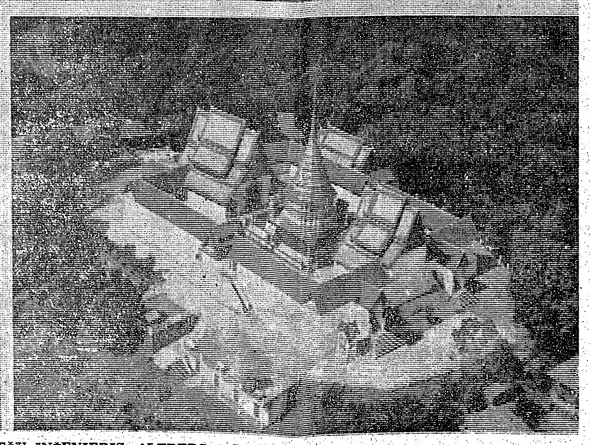

AINAS, KURAS LATVIEŠU INŽENIERIS ALFREDS KŪLITIS SKATĪJA TAIZEMĒ
Augšā pa kreisi: zemnieku ģimene. — Augšā pa labi: skats uz zemnieku ciematu. — Apakšā pa kreisi: ziloņu karavāna. — Apakšā pa labi: Čen-Mai templis.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Pa ziemas sezonu, ja atļaus sniega apstākļi, katru sestdienu un svētdienu Happy Hills parkā un Ergļu ligzdā notiks slēpošana un braukšana ar motorkamanām.

3. februārī — pl. 7 vakarā Mairitas un Gunāra Larsena (no Austrālijas) vijolkoncerts Sv. Jāņa baznīcas zālē.
4. februārī — pl. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas zālē Edites Timmermanes audzēkņu vakars.
8. februārī — plkst. 8.15 vakarā pianistes Ilzes Štrāles - Didrichsons koncerts Unitarian koncertzālē, 175 St. Clair Ave. W.
9. februārī — pl. 9. vak. Latviešu namā TLB inž. un tehniķu kopas sanāksme. Pārrunas par pieredzi pamatu būvē sliktās būvgruntīs.
10. februārī — pl. 7.30 DV Toronto nod. namā, 125 Broadview Ave. Toronto, DV nodaļas masku balle „Zem lielgabaliem".
16. februārī — pl. 8 vak. Columbus zālē (Linden - Sherbourn) mākslinieku vienības Latvis slēgts gadskārtējais karnevāls „Skurbulis mēness burbuli".
17. februārī — plkst. 7 vakarā Meteņu vakars ar raibu programmu V. Pukata vadībā Sv. Jāņa baznīcas telpās. Dāmu komitejas sarīkojums.
2. martā — pl. 7 vakarā Plkv. O. Kalpaka bataljona piemiņas balle Inn on the Park telpās.
3. martā — pl. 4 p.p. svētbrīdis pie kalpakiešu kapiem Jorkas kapsētā.
3. martā — pl. 6 vakarā Plkv. O. Kalpaka bataljona piemiņas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

HAMILTONA

3. februārī — pl. 7.30 vakarā Pigbridžas karnevāls Royal Conaught hoteļa Kristallu zālē.
10. februārī — pl. 7 vak. Latviešu namā, 16 Queen St. N. L. Caukas referāts Aspazijas 100 gadu atcerei. Programmā dziesmas un deklamācijas ar Aspazijas tekstiem. Rīko HLB dāmu komiteja.
16. martā — pl. 5.30 Holiday Inn Imperial Palace zālē, 150 King E., Latviešu - kanadiešu draudzības vakars ar vakariņām, koncertu: DV koris, soliste Astra Kalniņa un dejotāja Vija Vētra ar sekojošu balli, spēlēs P. Diamond slavenā deju kapella.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

● Pad. savienības „zvejas kuģi" uzsākuši lomu meklēšanu ASV atomspēka dzīļā lidmašīnu bazes kuģa „Enterprise" tuvumā, kas ar 100 kaŗa lidmašīnām klājā noenkurojies pretī Korejas pussalai sakarā ar „Pueblo" nolaupīšanu un ievešanu Ziemeļkorejas ostā Vonsanā, gaidot pavēli kādai militārai akcijai.

● ASV pagarinājušas termiņu paredzētajai kaŗaspēka daļu, 35.000 vīru, atvilkšanai no Eiropas līdz šāgada aprīlim. Divu brigāžu un četru gaisa spēku eskadronu atvilkšana bija paredzēta jau ar 1. janvāri. Oficiāli paskaidrots, ka tā atlikta uz 3 mēnešiem, jo trūkst mītņu atvilkto kaŗavīru novietošanai.

LABĀKAIS VEIDS KĀ NOKĻŪT

!!!! 1968. G. LIDOJU

24. jūl. — Ņujorka-Frankfurte-Berline.
1. aug. — Berline-Hanovera;
20. aug. — Parīze-Ņujorka.

Aptuvena cena — ASV $285 (pārtraucot lidojumu Frankfurtē — ASV $270.)

24. jūl. — Toront
1. aug. — Berline
14. aug. — Parīze

Aptuven
(pārtrau
— Kan.

Pieteikšanās ar $50 iemaksu:
V. Liepiņš, 70 Cambridge Ave., Apt. 212
Canada.

Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongre
26. — 31. jūl., 1968

Otrie Eiropas Latviešu Dziesmu Svētki
1. — 4. aug., 196

ALJA ELJA

A. EGLITIS — TV
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toron

ELZA PĒRK
Sejas un matu kopšana. Preparāti, Matu
līgvilņi. Ik diena
DEBORAH — ANN'S Be
1 A Browning Ave. HO 3-519

IEGĀDĀJIETIES UN
A. BERZIŅA
THE TWO FACES OF CO-EX
GRĀMATA, KAS PALIDZĒS JŪSU D
APGAISMOT MŪSU CIŅU PRET KO
Dabūjama DV Grāmatnīcā, 49
Toronto 4, Ont. Ca

MĒS IESPIE
Laulību un iesvētību ielūgu
Vizītkartes
Dokumentus biedrību
Koncertu programm
Sarīkojumu biļetes
Plakātus, dziesm
Vēstuļu veidlap
Grāmatas, žu

Labs darbs. — Mērena
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM N
Latvija Amer
491 College St., Toron
Canada.
TEL.: 921-7121 (Co

Laikrakstam LATVIJA
491 College Street, Toro
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LAT
līdz ..... uz ..... mē
Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaid
..... abonementa uz
(Nevajadzīgo svītro
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn.,
par 6 mēn., $16.00 par gadu.

SAVUS ĪPAŠUMUS!

...tseviška 2-stāvu, 9 istabu du-...nnas istabas, 2 virtuves, pri-... Prasītā cena $24.900.

...EKIEM UZ 6 GADIEM UZ ...ELE VISĀ PILSĒTA.

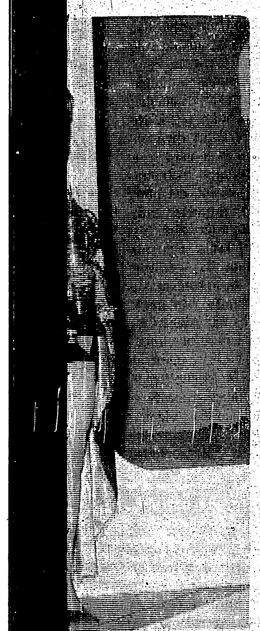

...Vidū: meou cilts daiļava, pie ...aliene, kas konkursā izvirzī-

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

...a ziemas sezonu, ja atjaus snie-...ga apstākļi, katru sestdienu un svētdienu Happy Hills parkā un Erglu ligzdā notiks slēpoša-...na un braukšana ar motorka-...manām.

...februārī — pl. 7 vakarā Mai-...ritas un Gunāra Larsena (no Austrālijas) vijoļkoncerts Sv. Jāņa baznīcas zālē.

...februārī — pl. 5 p. p. Sv. An-...dreja baznīcas zālē Edites Ti-...mermanes audzēkņu vakars.

...februārī — plkst. 8.15 vakarā ...pianistes Ilzes Štrāles - Did-...richsons koncerts Unitarian ...koncertzālē, 175 St. Clair Ave. ...W.

...februārī — pl. 9. vak. Latviešu ...namā TLB inž. un techniķu ...kopas sanāksme. Pārrunas par ...pieredzi pamatu būvē sliktās ...būvgruntīs.

...februārī — pl. 7.30 DV To-...ronto nod. namā, 125 Broad-...view Ave. Toronto, DV nodaļas ...maskuballe „Zem lielgaba-...liem".

...februārī — pl. 8 vak. Colum-...bus zālē (Linden - Sherbourn) ...mākslinieku vienības Latvis ...slēgts gadskārtējais karnevāls ...„Skurbulis mēness burbuli".

...februārī — plkst. 7 vakarā ...Meteņu vakars ar raibu pro-...grammu V. Pukata vadībā Sv. ...Jāņa baznīcas telpās. Dāmu ko-...mitejas sarīkojums.

...martā — pl. 7 vakarā Plkv. O. ...Kalpaka bataljona piemiņas ...balle Inn on the Park telpās.

...martā — pl. 4 p.p. svētbrīdis ...pie kalpakiešu kapiem Jorkas ...kapsētā.

...martā — pl. 6 vakarā Plkv. O. ...Kalpaka bataljona piemiņas ...dievkalpojums Sv. Jāņa bazni-...cā.

HAMILTONA

...februārī — pl. 7.30 vakarā Pig-...ridžas ...karnevāls Royal Co-...naught hoteļa Kristallu zālē.

...februārī — pl. 7 vak. Latvie-...šu namā, 16 Queen St. N. L. ...Caukas referāts Aspazijas 100 ...gadu atcerei. Programmā dzies-...mas un deklamācijas ar Aspa-...zijas tekstiem. Rīko HLB dā-...nu komiteja.

...martā — pl. 5.30 Holiday Inn ...Imperial Palace zālē, 150 King ...E., Latviešu - kanadiešu drau-...dzības vakars ar vakariņām, ...koncertu: DV koris, soliste ...Astra Kalniņa un dejotāja Vija ...Vētra ar sekojošu balli, spēlēs ...T. Diamond slavenā deju ka-...pella.

Vai esat nokārtojuši ...abonementu?

LABĀKAIS VEIDS KĀ NOKĻŪT EIROPĀ!!!!

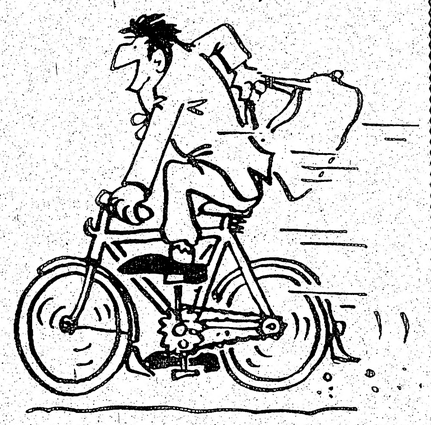

!!!! 1968. G. LIDOJUMI !!!!

24. jūl. — Nujorka-Frankfurte-Berline,	24. jūl. — Toronto-Parize-Berline;
1. aug. — Berline-Hanovera;	1. aug. — Berline-Hanovera;
20. aug. — Parize-Nujorka.	14. aug. — Parize-Toronto.
Aptuvena cena — ASV $285 (pārtraucot lidojumu Frankfurtē — ASV $270.)	Aptuvena cena — Kan. $310 (pārtraucot lidojumu Parizē — Kan. $290)

Pieteikšanās ar $50 iemaksu:
V. Liepiņš, 70 Cambridge Ave., Apt. 2125, Toronto 6, Ontario, Canada.

Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongress — Berlīnē — 26. — 31. jūl., 1968

Otrie Eiropas Latviešu Dziesmu Svētki — Hanoverā — 1. — 4. aug., 1968

ALJA ELJA LNJAK

A. EGLITIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH — ANN'S Beauty Salon.
1 A Browning Ave. HO 3-5198, Toronto.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET
A. BERZIŅA
THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00
GRĀMATA, KAS PALIDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CIŅU PRET KOMŪNISMU.
Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

MĒS IESPIEŽAM
- Laulību un iesvētību ielūgumu kartes
- Vizītkartes
- Dokumentus biedrību vajadzībām
- Koncertu programmas
- Sarīkojumu biļetes
- Plakātus, dziesmu lapiņas
- Vēstuļu veidlapas, aploksnes
- Grāmatas, žurnālus

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Parakstс .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

DV Toronto nodaļas MASKU BALLE
ZEM LIELGABALIEM
10. februārī plkst. 7.30 vakarā
DV namā, 125 Broadview Ave.
A. Struča dekorācijas. Ieradīsies Vilibalds Drosmiņš.
Masku godalgošana. Spēlēs DĀNA deju kapella paplašinātā sastāvē.
PILNA BUFETE Ieeja 3 dol., maskās 1,50 dol.

Alberts Zembergs
dzimis 1896. gada 4. decembrī,
miris 1968. gada 24. janvārī Londonā, Ontario.
DAUGAVAS VANAGU BĒRU FONDS KANADĀ

Speciāli uz Latviju
Visvairāk pieprasītās vērtīgās dāvanas
ITALIEŠU LIETUSMĒTEĻUS
Kungu vai dāmu — tumši zilā, tumši zaļā vai tumši brūnā krāsā. Cenā ieskaitīts viss, tā ka jūsu piederīgiem nekas nav jāpiemaksā.
1 lietusmētelis ... US $ 23.40
2 lietusmēteļi ... US $ 36.30
3 lietusmēteļi ... US $ 51.20
Garšīgi pārtikas saiņi — vienmēr gaidīta dāvana. Labākie amerikāņu produkti.
IT — 505 ..... US $ 25.90
4,5 mārc. cukurs, 4,5 m. rīsi, 4,5 m. žāvēts bekons, 4,5 m. kviešu milti, 2,5 m. cūku tauki.
TYPE 417 ..... $ 34.90
10 mārc. cukurs, 10 mārc. kviešu milti, 10 mārc. rīsi, 10 mārc. cūku tauki.
DELICIOUS ..... $ 39.50
1,25 mārc. grauzdēta kafija, 1 m. šokolāde, 10 unc. tēja, 2,5 m. cukurs, 1,25 m eļļa, 1,25 m. siers, 2,5 m kviešu milti, 2,5 m. rīsi, 2,5 m. jaukti žāv. augļi, 1,25 m žāvēts bekons, 1,25 m. žāvēts šķiņķis, 1,25 m. rozīnes, 2,25 m. labākie biskvīti un vafeles, 10 unc. pipari.
Pieprasiet MŪSU JAUNO CENRĀDI.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jaunie rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIEKU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Estate Jewelers
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak.
Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

UZ LATVIJU
sūtiet visvairāk pieprasītās dāvanas
DĀVANU CERTIFIKĀTUS
TIKAI DĀVANU CERTIFIKĀTI
dos jūsu piederīgiem četras reizes lielāku vērtību skaidrā naudā. To jums piederīgie apliecinās.
TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie var iegādāties visu ko vēlas — pārtiku, apģērbu, tekstilijas, apavus un daudzas citas lietas — amerikāņu un rietumeiropiešu, kā arī vietējos ražojumus speciālos Vneshposyltorg dolaru veikalos par pazeminātām cenām. To jums piederīgie apliecinās.
Pilnīga GARANTIJA
BEZ PIEMAKSAS
Par šiem pakalpojumiem nav jāpiemaksā ne sūtītājam, ne arī saņēmējam, jo visus izdevumus sedz Vneshposyltorgs.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street New York, N.Y. 10010 USA.
Pieprasiet jaunāko bezmaksas katalogu

ASV dolaru certifikāti uz Latviju
Kā mums ziņo Intertrade Express Corp. firma, tagad ir ļoti izdevīgi sūtīt ASV dolaru certifikātus uz Latviju, jo par tiem jūsu piederīgie var iegādāties pat četrreiz vairāk nekā par rubļiem speciālos Vneshposyltorg veikalos. Šie veikali iekārtoti visās lielākās pilsētās, tajos dabūjami amerikāņu, rietumeiropiešu un vietējie ražojumi. Tāpat jums ir iespēja par dolariem jūsu piederīgajiem iegādāties dzīvokli, kas ir nesalīdzināmi lētāk nekā par rubļiem. Tāpēc sūtiet ASV dolaru certifikātus caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010.

Igauņu CEĻOŠANAS AĢENTŪRA
Tempo Travel
592 Mount Pleasant Rd. Toronto 7.
Zvanīt birojā 481-7722; mājās — 757-5080. Mēs izkārtojam ceļojumus ar gaisa satiksmi, kuģiem, pa dzelzceļu vai ar autobusiem.

Dabūjams
TREJI VĀRTI — žurnāls literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei $1.25
Pieņemam arī abonēšanas maksu — $7.00 gadā.
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Cik maksā labs padoms?

Īstā brīdī — nesamaksājams, un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" neziņas vai vieglprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms, vairāk nekā 17 gadu pieredzes asināts, bez maksas nāk līdz un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūs labā nokārtojis
VALD. BEBRIS
apdrošināšanas speciālists
759 — 0266

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8163
Vienu bloku uz austrumiem no Dundas West pazemja pieturas
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETISKAS MĀKSLAS ZSTRĀDĀJUMUS.
● Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ●

Toronto Window MFG Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes aluminija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbāvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROGIS

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

VALDE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4
Cnt., tālr. 533—2837 Pautiešiem atlaide

Venus
PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām
Piegādā Lielotoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KAS? KUR? KO? TORONTO

R. G. Balodis, D.C.
Ārsts — chiropraktiķis
Ārstēju muguras, kāju un galvas sāpes. 928 A Kingston Rd. Toronto 13, Ont. tālr. 699-3584.
Pieņemu Hamiltonā: 2 reizes nedēļā, otrdienās un sestdienās,
191 James St., tālr. JA 2-4713

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

BĒRZIŅS Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvība.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

CREST FLORISTS HU 7-0491
667 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nuliša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMARA GULBIS

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ stiaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā. 491 College St., Toronto 4, Ont.

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Danforth — Greenwood: Ziemeļos no Danforth — 7 istabu dubultķieģeļu māja, silta gaisa apkure, liela moderna virtuve, vannas istaba, iebraucamais ceļš un vieta garāžai. Cena $21.900. —

Kingston Rd. — Woodbine: Astoņus gadus veca 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, iebraucamais ceļš un garāža. Pagrabā izbūvēta atpūtas telpa un moderni iekārtota sutas pirts (sauna). Lielas telpas. Īpašums labi uzturēts. Cena $31.000.—

Yonge — Eglinton: 4 istabu dubultķieģeļu bungalovs. Īpašums labi uzturēts. Cena $21.000.—

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ ĶĪRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLIDZĪBAS

SPORTS

LĀSMA KAUNISTE STARTĒS GRENOBLĒ

Francijas kalnu kūrvietā un sporta centrā Grenoblē, kur laikā no 6. — 18. februārim risināsies olimpiskās ziemas spēles, lielākā dalībnieku daļa jau ieradusies, lai iepazītos ar apstākļiem un tiešajā sacensību vietā gūtu pēdējo „slīpējumu". Jau tagad ir skaidrs, ka pēc Pad. savienības olimpisko kandidātu pārbaudes sacīkstēs uzrādītajiem rezultātiem ātrslidošanā spēlēs piedalīsies arī latviete Lāsma Kauniste, kuŗa šai sezonā labojusi visus savus līdzšinējos sasniegumus. Viņai ir pat labas izredzes uz kādu no medaļām, kaut arī viņas spēks mīt lielajā vispusībā resp. rezultātu kopsummā, ne kādā atsevišķā disciplīnā, bet olimpiskajās spēlēs par labāko punktu kopsummu medaļas nepieškir. Lāsma Kauniste Alma Atā nesen reālizēja jaunu Latvijas rekordu 500 m slidojumā — 46,0 sek., pēc tam vairākās disciplīnās pārspēja arī vairākkārtējo olimpisko uzvarētāju — krievieti Skobļikovu.

Kanada lielākās izredzes uz uzvaru, protams, dod izcilajai slēpotājai Nansijai Grīnel, kuŗa gan pirms dažām nedēļām savainoja kāju un bija spiesta atteikties no piedalīšanās vairākās nozīmīgās sacīkstēs Austrijā, Šveicē un Francijā, tā zaudējot izredzes izcīnīt t. s. pasaules kausu. Tagad viņa jau atsākusi treniņus, tomēr grūti ticēt, ka atlikušajās dienās līdz startam spēs atgūt savu iepriekšējo lielisko gatavību.

Bēdas ir Kanadas ledushokeja vienībai, jo mājās nācās atstāt divus pamatsastāva spēlētājus, bet citiem vēl var iznākt nepatikšanas ar olimpisko zvērestu resp. apliecinājumu, ka ir neapšaubāmi amatieri. Stāvokli patīkamāku nedara arī tas, ka Pad. savienība tikko izcīnījusi uzvaru studentu pasaules meistarsacīkstēs Insbrukā, kur Austriju pārspēja pat ar 21 — 0 rezultātu. Vairāki šīs padomju studentu izlases spēlētāji startēs arī olimpiskajās spēlēs.

Daiļslidošanā Kanadai pašreiz nav nekādu zvaigžņu, tādēļ uzvaras laurus vajadzētu plūkt amerikāņiem, vāciešiem un krieviem.

Frančiem, liekas, vislielāko prieku sagādās fainomenālais Žans Klods Kilī, kuŗu uzskata par visu laiku labāko slēpotāju, kāds jebkad dzīvojis.

Pēdējā brīdī satraukumu priekšolimpisko spēļu noskaņojumā radīja lieliskā Austrumvācijas slēpotāja, ziemeļu kombinācijas speciālista Fēlanda pārbēgšana uz Rietumvāciju un lūgums atļaut startēt olimpiskajās spēlēs tās vienībā. Vairāku „zibenšēžu" rezultāts: Fēlands olimpiskajās spēlēs nevarēs piedalīties, jo vienā sezonā nav atļauts pārstāvēt divas savienības, šai gadījumā Austrumvācijas un Rietumvācijas...

V. T.

MODRIS ŽULPS 8. LABĀKAIS

Par spīti faktam, ka Modris Žulps ir Kanadas meistars galda tenisā, Kanadas jaunajā ranga sarakstā viņš ierindots tikai 8. vietā aiz D. Vola un M. Marinko.

Arī šīs ranga tabulas sastādītājs ir latvietis — Jānis Ādminis, kas, jautāts par šo iedalījumu, paskaidroja, ka Vols un Marinko piedalījušies vairāk turnīros nekā Žulps, reizē ar to „salasījuši" vairāk punktu un izvirzījušies labākās vietās. Katra piedalīšanās kādā galda tenisa turnīrā un tajā izcīnītā vieta dod noteiktu punktu skaitu, bet šo punktu kopskaits savukārt noteic attiecīgā galda tenisista vietu ranga tabulā. Saraksta 14. vietā ierindoto Laimonis Eichvalds, bet 30. Jānis Kuga.

Sieviešu klasē tabulas pirmajā vietā ierindota lietuviete Violeta Nešukaite, bet otrā — Velta Admine. Otra latviešu galda tenisiste Ženija Marinko atrodama 5. vietā.

☆

Toronto un apkārtnes vienību meistarsacīkstes galda tenisā jau ievirzījušās beigu posmā, un pašreiz jau puslīdz droši var pateikt, kuŗām vienībām izredzes iekļūt izšķirošajā finālā un kuŗām šīs iespējas vairs tikpat kā nav. Vienības iedalītas 5 klasēs, katra startē 10 virknējumu. Augstākajā resp. 1. klasē pašreiz 2. vietā atrodas Kitchener Latvians ar 8 uzvarām un 1 zaudējumu. Vienībā spēlē Žulps, Eichvalds, Kūlītis un Kuga. Žulpam, kas individuāli spēlējis vienu sacensību mazāk, ir labākā uzvarēto un zaudēto setu attiecība (20 — 4). 2. klasē trešajā vietā izvirzījusies Amacones vienība, kuŗā spēlē arī V. Ādmine un Ž. Marinko, kamēr Toronto Latvians ar L. Bundžu, Z. Veilandu un lietuvieti Vardenu ierindā pašreiz atrodas 9. vietā ar 1 uzvaru, 2 neizšķirtām un 7 zaudētām spēlēm. 4. klasē Viktors & Co vienība (Viktors, Biruta un Ernests Skujiņi) atrodas 4. vietā ar 4 uzvarām, 1 neizšķirtu un 5 zaudētām spēlēm.

Toronto Table Tennis Centre telpās 4. februārī notiks 1. un 2. klases individuālās sacensības, kuŗās piedalīsies arī visi labākie latviešu galda tenisisti.

V. T.

SPORTS DZIMTENĒ UN PASAULĒ

⓿ Liepāja un latviešu sports vispār zaudējis divus ievērojamus sportistus. Tikai 35 gadu vecumā miris Imants Enkūzis, pirmais latviešu bokseris, kuŗa spēkos bija izcīnīt Pad. savienības meistarnosaukumu. Aizsaules ceļos 46 gadu vecumā aizgājis arī kādreizējais Olimpijas futbolists Ernests Ziņģis, kuŗu uzskatīja par labāko stūŗa sitienu izpildītāju, kāds mums jebkad bijis. Pēc panākumiem bagātajām aktīvā sportista gaitām viņš darbojās par jauno futbolistu trenētāju.

⓿ Nule jaunu rekordu telpu sacensībā Ņujorkā sasniedzis 21 gadu vecais amerikānis Sīgrens, pārvarot kārtslēkšanā 5,29 m augstumu. Brīvdabas laukumā Sīgrenam pieder otrs visu laiku labākais rezultāts, bet pasaules rekordists ir amerikānis Vilsons ar 5,38 m.

⓿ Klātesot 14.000 skatītājiem, t. s. Sanfrancisko „Cow Palace" (Govju pilī) telpu sacīkstēs vieglatlētikā piedalījās arī latviešu cerība Meksikositijas olimpiskajās spēlēs Juris Pūce, sasniedzot savām spējām mērenu 18,56 m rezultātu lodes grūšanā un palikot 4. vietā, vienu metru aiz uzvarētāja Vūda (ASV). Ziemā J. Pūce parasti pievēršas lodes grūšanai, bet treniņos vairāk vērības veltī spēka iegūšanai, lai to liktu lietā diska mešanā vasaras sacensībās brīvdabas laukumā.

Vietkongu iebrukums ASV sūtniecībā

Liekas, amerikāņu izlūkkuģa „Pueblo" sagūstīšana pie Korejas bija veikls komūnistu nodevnevrs, lai novērstu uzmanību no Vietnamas un tur attīstītu plašākas militāras akcijas. Ap to pašu laiku sākās vietnamiešu jaungada pamiers, un notika tas, par ko amerikāņi jau agrāk bija bažījušies, ka tas dos iespēju vietkongiem savilkt spēkus un sākt jaunus uzbrukumus. Lai iegūtu laiku, vietkongi bija deklarējuši 7 dienu pamieru. Amerikāņi un dienvidvietnamieši bija spiesti atsaukt šo pamieru 5 ziemeļu provincēs, jo saņēma ziņas, ka ziemeļvietnamieši tur veido masīvu ofensīvu. Pārējā valstī jaungada pamieru ieturēja.

Nepatikamāko pārsteigumu piedzīvoja amerikāņu sūtniecība Saigonā, kuŗā plkst. 3 rītā ielauzās t. s. vietkongu „pašnāvnieku vienība" un 8 stāvu augstajā namā cīnījās 6 stundas, kamēr bija kritis pēdējais „pašnāvnieks". Pirmie 17 kritušie saskaitīti jau ārpus sūtniecības. Ducis helikopteru lidinājās virs sūtniecības nama, uz kuŗa jumta izlaida karavīrus, kas apkaŗoja iebrucējus. Kaŗaspēks aplenca sūtniecību arī no ārpuses un apšaudīja vietkongus, kas pa logiem nikni šāva pretī. Ziņas laikā sapostīts arī jaunais nams, kas bija nodots lietošanā tikai pērnā gada novembrī vecā sūtniecības nama vietā, kuŗu sagrāva agrākos partizānu uzbrukumos. Kamēr karavīri stāvu pa stāvam virzījās lejup, vietkongi turējās vēl sūtniecības piecos stāvos, kamēr pēc sešām stundām iztīrīja arī tos. Pilsētas centrā izcēlās ielu cīņas. Pēc vairākām stundām tās norima, tikai vietām vēl pretojoties dažiem vietkongu slēpņiem.

Lielas bailes nācās pārciest 74 gadus vecajam ASV sūtnim Bankeram, kuŗu beidzot izdevās atbrīvot un stingrā apsardzībā nogādāt drošībā. Ziņas laikā krituši četri amerikāņu militārie policisti un vairāki jūras kājnieki. Ģen. Vestmorlends un sūtnis Bankers telefonējuši prezidentam Džonsonam uz Balto namu 25 reizes. Ziņas vēl nikni turpinājās lidlaukā Saigonas priekšpilsētā. Kādai provinces pilsētai, 160 jūdžu attālumā no Saigonas, vietkongi uzbruka ar gāzēm un artilerijas uguni. Slēgti trīs Dienvidvietnamas lidlauki — Saigonā, Kīnonā un Bametutā. Sarkano uzbrukumi tēmēti amerikāņu un dienvidvietnamiešu spēkiem ziemeļu provincēs, kur paredz lielu kauju iedegšanos. Jau uzbrukts 10 pilsētām un 9 ASV bazēm. Lielajā Danangas bazē iznīcināti 5 amerikāņu džeta un 37 parastās lidmašīnas un helikopteri, nodarot vairāk nekā 15 milj. dol. lielus zaudējumus šai bazē vien.

Lieluzbrukums...

(Pārnesums no 1. lpp.)

dināt, jo neviena valsts nekad nav deklarējusi, cik un kādi slepenie aģenti, kaut vai tie būtu izlūkkuģi, atrodas tās rīcībā.

Prezidents Džonsons atrisinājumu „Pueblo" konfliktam vispirms sāka meklēt diplomātijas ūdeņos. Apliecinot, ka aiz uz papīra rakstītā protesta stāv arī griba savu spēku likt lietā, Džonsons pavēlēja ASV flotes vienībām doties uz Ziemeļkorejas piekrasti un steigā iesauca rezervistus. Gaidītais ultimāts, kas eventuāli varētu radīt tūlīt jaunu kaŗa lauku Tālajos austrumos, tomēr izpalika. Apvienoto nāciju drošības padomē, kā jau varēja paredzēt, „Pueblo" lieta palika karājamies gaisā bez atrisinājuma, bet šī starptautiskā debašu kluba aizkulisēs sākās slepenās diplomātijas akcijas.

Pirmā zīme, ka kaŗš „pēc piecām minūtēm" vēl nesāksies, nāca no Maskavas, kur Kremļa vīri pieņēma ASV vēstnieku un nolasīja tam pamatīgu lekciju par to, cik nosodāma ir agresija un cik augstu Pad. savienība vērtē tautu pašnoteikšanās tiesības, bet beigās piebilda, ka gan jau kaut kā „Pueblo" lieta nokārtošoties. Šīs slepenās sarunas pilnībā nav izpaustas, bet iespējams, ka Maskava atgādināja amerikāņu spiegu lidmašīnas U-2 gadījumu. Aukstais kaŗš tās dēļ gan kļuva nedaudz karstāks, bet lieta galu galā izkārtojās abām pusēm pieņemamā veidā. U-2 pilotu Džonu Paueru Maskava atbrīvoja, saņemot pretim ASV notiesāto meistarspiegu plkv. Abelu.

Dienvidkorejā ir pietiekams skaits ziemeļkorejiešu terroristu, kuŗus amerikāņi varētu piedāvāt apmaiņai pret „Pueblo" apkalpi. Zīmīgi, ka Ņujorkā aizvadītās nedēļas nogalē vairs nebija atrodams slavenais advokāts Donovans — tas pats vīrs, kas izkārtoja savā laikā Pauera un Abela apmaiņu.

Pentagonam tuvu stāvošajās aprindās valda pārliecība, ka aiz „Pueblo" incidenta tomēr stāv Maskava. Šis incidents atrodas ciešā sakarā ar Vietnamas kaŗu un ir tikai viens atsevišķs notikums komūnistu ģenerāluzbrukumā ASV prestižam. Ka tas tiešām tā, to pierāda notikumi ķiniešu jaungada dienā Dienvidvietnamas galvaspilsētā. Ziemeļvietnamas teroristi pašā Saigonas centrā ielauzās ASV sūtniecībā un veselas 6 stundas šīs lieliski nocietinātās celtnes piecus stāvus paturēja savā varā. Pēc asiņainas cīņas, visus teroristus iznīcinot, amerikāņu spēki savu sūtniecību gan atguva, bet fakts, ka zemē, kuŗā atrodas pusmiljons amerikāņu kaŗavīru, komūnisti uz laiku spēj okupēt ASV diplomātisko pārstāvību, ir jauns un smags trieciens ASV prestižam. Nepiedzīvota vietkongu aktīvitāte uzliesmoja arī provinču pilsētās. Militārās akcijas tajās vēl turpinās, bet vairāku šo pilsētu pārņemšana kaut uz īsu laiku vietkongu varā nenoliedzami ir spēcīgs komūnistu propagandas manevrs ar vienīgo mērķi vēl vairāk satriekt ASV prestižu dienvidkorejiešu acīs...

Tai pašā laikā jauna komūnistu aktīvitāte parādījusies Burmā un Laosā. Ziemeļkorejiešu teroristi operē Seulas pievārtē un mēģināja pat nogalināt Dienvidkorejas prezidentu Park-Čung-Liju. Tas nemaz nenorāda komūnistu vēlēšanos sēsties pie konferences galda, lai sāktu godīgas miera sarunas.

Bez tālākām sekām, liekas, nepaliks arī padomju flotes iepērināšanās Vidusjūrā. Par neseno franču un izraēliešu zemūdeņu mīklaino bojā eju Vidusjūras rietumu un austrumu ūdeņos pastāv vairākas interesantas, bet vēl nepārbaudītas teorijas. Rēķinās, ka drīzumā var pienākt laiks, kad lielāka ASV spēku klātiene nepieciešama arī še.

Nav šaubu, ka Kremļa divkosīgās politikas mērķis ir bez aktīvas iejaukšanās tiešās militārās akcijās vājināt amerikāņu spēkus un mazināt ASV prestižu. Ģenerāluzbrukums ASV prestižam tomēr sagādājis Kremlim jau tagad pavisam nepatīkamu pārsteigumu. To, ko prezidents Džonsons nesekmīgi centās panākt vairākus gadus, tagad iespējis Kremlis: uzbrukumi ASV prestižam pamodinājuši amerikāņu nacionālo pašlepnumu! Lai cik daudz būtu valdības kritizētāju Vietnamas kaŗa jautājumā, amerikāņu sabiedriskās domas nostāja „Pueblo" krizes brīdī ir ļoti zīmīga. Vašingtonas laikrakstu izdarītā aptaujā noskaidrojās, ka apm. 90% amerikāņu akceptētu prezidenta Džonsona rīcību, ja viņš liktu ASV bruņotajiem spēkiem sākt militāru akciju pret Ziemeļkoreju. Izklausās neticami, bet tā ir patiesība. Tas nozīmē, ka amerikāņu pacietības mērs ir pilns. Tas arī nozīmē, ka amerikāņu nacionālais lepnums ir beidzot atmodināts. Un šis nacionālais lepnums ir varenākais ierocis komūnistu ekspansijas plānu apturēšanai. Kā tas notiks, to rādīs turpmākie notikumi.

Aleksandrs Ķegumnieks

Vidusjūrā pazudusi jau otra zemūdene

Vidusjūrā, kuŗu sakarā ar Pad. savienības flotes spēku pastiprināšanos pamazām sāk dēvēt par „sarkano jūru", pazudusi 800 tonnu lielā franču zemūdene „Minerve" ar 52 vīru apkalpi. Trīs dienas iepriekš Vidusjūrā jau bija pazudusi Izraēlas zemūdene „Dakar" ar 69 vīriem uz klāja. Franču jūrasspēki rūpīgi pārmeklēja Vidusjūras rietumu krastu, bet nesekmīgi. Ūdenī atrasts tikai liels eļļas plankums, kāds parādās pēc zemūdenes nogrimšanas. Otrā pasaules kaŗā, kad ienaidnieka zemūdeņu gremdēšana ietilpa parastajās kaŗa operācijās, šāda eļļas plankuma parādīšanās virs ūdens bija nepārprotama pazīme, ka zemūdene aizgājusi bojā.

„Minerve" meklētājiem izplūdušā eļļa deva cerības, ka zemūdeni izdosies atrast. Taču šīs cerības nepiepildījās, un zemūdenes liktenis palika nezināms. Arī Kipras salas tuvumā pazudušo Izraēlas zemūdeni „Dakar" neizdevās atrast, kaut meklēšanā citīgi piedalījās Izraēlas, Anglijas, ASV un Turcijas kuģi. „Dakar" meklētāji gan uztvērusi radiosignālus, bet nav izdevies noskaidrot, no kurienes tie nāk un kas tos sūta. Tāpat noskaidrots paliek miklainais eļļas plankums. Vidusjūras rietumu krastā pēc franču „Minerve" pazušanas. Ja eļļas izplūdums būtu nācis no zemūdenes, ar jaunākā tipa meklēšanas ierīcēm tā būtu šai vietā atrasta. Jautājums paliek, no kurienes varēja celties šis lielais eļļas izplūdums tieši apvidū, kuŗā zemūdene pazudusi.

Franču zemūdenes meklēšanā iesaistītas arī lidmašīnas un helikopteri. Meklētāju cerības mazināja tas, ka nesekmējās atrast boju, kuŗu „Minerve" būtu bijis jāizvada virs jūras līmeņa, norādot, ka tā šai vietā nogrimusi un gaida palīdzību. Ar šādu boju bija apgādāta arī Izraēlas zemūdene „Dakar", bet tā tāpat nav atrasta. Franči Vidusjūrā uzgājuši vairākus vraka fragmentus, kuŗi nodoti bazes kuģa „Clemenceau" izmeklēšanai. Ja zemūdene būtu nogrimusi, tad jārēķinās, ka jūrniekus vairs neatradīs dzīvus, jo apkalpei skābeklis pietiktu tikai 100 stundām. „Minerve" būvēta tikai 1964. gadā, tai bija 18 mezglu ātrums stundā. Tā ir 190 pēdu gara un apgādāta ar 12 torpēdām.

Pārmeklējamā daļā jūra padziļinās līdz 3200 pēdām, kas apgrūtina meklētāju darbu, jo šis dziļums pārsniedz niršanas iespējas un apdraud pašus glābējus. Jūras dibenā ar modernajām niršanas ierīcēm atrasts kāds vraks, bet, kā vēlāk noskaidrots, tas bija kāds bojā gājis kuģis, kas nogrimis jau pirms gadu desmitiem.

Sīkās ziņas

⓿ Sarkanā Ķīna apsūdz „amerikāņu imperiālistus", ka tie ar 3 lidmašīnām bumbojuši tās territoriju Laosas robežu tuvumā, nogalinot un ievainojot lielāku skaitu ķiniešu. Pekinga brīdinājusi, ka nopietni apsvērs šo gadījumu, lai atbalstītu Laosas tautu, ja ASV izplestu kaŗu uz tās zemes. Šī ir pirmā reize, kad Pekinga ziņojusi par nogalinātiem ķiniešiem sakarā ar ASV lidmašīnu „uzmācību". Ķiniešu ziņu aģentūra apgalvo, ka amerikāņi nometuši vairāk nekā 20 bumbu, pēc tam ielidojuši Laosā.

⓿ Uz Pad. savienības pārstāvja ASV ārlietu ministrijai iesniegtu sūdzību par it kā Vietnamas kaŗa izplešanu, izmantojot Kambodžu saviem nolūkiem, ministrijas pārstāvis R. Mekloskijs oficiāli paziņojis, ka ASV Kremlim iesniegusi liecību kopojumu par vietkongu un ziemeļvietnamiešu izdarītajiem Kambodžas robežas pārkāpumiem. V. A. Herimens, ASV „brīvprātīgais sūtnis", padomju pārstāvim Čerņakovam apjautājies, kādēļ Pad. savienība, būdama 1954. gada Ženēvas konferences par Indoķīnu priekšsēde kopā ar Lielbritaniju, nav iesniegusi Hanojai protestu par šiem nodarījumiem? 1954. gada Ženēvas konferences sekās nodibinātās komitejas pienākums, kuŗas locekles ir Indija, Kanāda un Polija, bija gādāt par Kambodžas un Laosas neitrālitāti. Mekloskija iesniegumā Pad. savienībai izteikta cerība, ka tā vairāk pievērsīs uzmanību un savu ietekmi izmantos Kambodžas territoriālās neaizskaramības nodrošināšanai.

⓿ Pad. savienības līdzšinējais sūtnis Apvienotajās nācijās Federenko devies atpakaļ uz Maskavu. Viņš pie AN darbojies 5 gadus. Žurnālistu izjautāts, Federenko paskaidrojis, ka savus uzskatus aizvadīto 5 gadu laikā izteicis AN sesijas un drošības padomē, tādēļ nav nekā piebilstama, izņemot labākos vēlējumus. Federenko aizstāts ar Maļiku, kas par Pad. savienības sūtni AN darbojās jau 1950. gadā.

● ASV jaunais aizsardzības ministrs Klifords izteicies, ka ir pretī jebkādam uzlidojumu pārtraukumam Ziemeļvietnamā. To neļaujot pašreizējais politiskais un militārais stāvoklis. Bumbošana jāturpina, kamēr Hanoja atteiksies no savas stūrgalvīgās politikas. Viss, ko ASV prasa: uzlidojumu pārtraukuma laikā Ziemeļvietnama nedrīkst izmantot izdevības savu kaŗavīru ieplūdināšanai Dienvidvietnamā un apbruņojuma un citu materiālu piegādes pavairošanai.

AKTUĀLAIS ĶANADĀ

★ Pigott celtniecības uzņēmuma vicedirektors J. Pigots nodēvējis Ontario simtgades centru zinātnei un technoloģijai par lielāko fiasko, ko viņa firma 90 pastāvēšanas gados pieredzējusi. Centra projektu būtu varējuši nobeigt pērnā gadā, bet firma nav varējusi līdz šim saņemt koordinētus celšanas plānus. Pigota uzņēmums iesūdzējis Ontario sabiedrisko darbu departamentu par 1 milj. dol. zaudējumu sagādāšanu. Departamenta vicemīnistrs T. Hiljards gan apgalvojis, ka zaudējumi un vilcināšanās radušies no streikiem, bet Pigots to noliedz un norāda, ka jau 1966. gada decembrī Ontaro sabiedrisko darbu departaments atzinis, ka plānu trūkums bijis iemesls darbu atlikšanai.

★ Ontario alkoholisko dzērienu pārvalde paziņojusi, ka 175 šķirņu vīnu un liķieru cenu pazeminās, bet 15 — 20 citu dzērienu cenu ar 1. februāri paaugstinās. Cenu pazeminājumu 15 — 20 c. attiecinās visvairāk uz importētiem vīniem, liķieriem, konjakiem un skoču. Italiešu putojošais vīns Ferrari Lambrusco, kuŗš bija ieskaitīts veco šampaniešu klasē un nocenots 3.20 dol. pudelē, reklasificēts un palētināts par 1.30 dol.

★ Sociālkredita partijas līdera R. Tompsona ierosinājumu parlamentā paredzētajā raidījumu likumā ievietot klausulu ģimeņu aizsardzībai, aizliedzot raidīt programmas, kas veicinātu kriminālas tendences un aktivitāti, noraidīja ar 42 balsīm pret 12. Tompsons vērsās pret CBC televizijas programmu „The Way it is", kas pag. nedēļā iepazīstinājis skatītājus ar narkotiķu „kultūru". Kanadā tādā veidā, ka vinam šķitis— programmas producents R. Meklēns un Patriks Vatsons tīšām mēģinājuši uzmudināt jauniešus sākt lietot narkotiskas vielas.

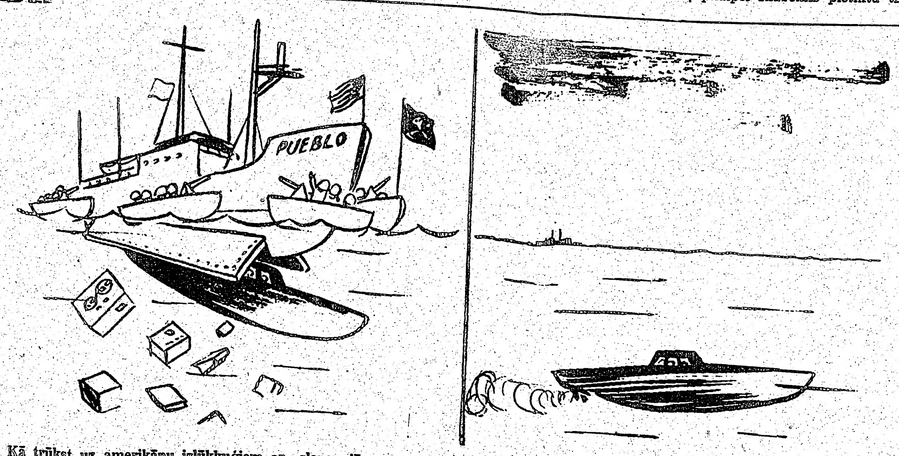

Kā trūkst uz amerikāņu izlūkkuģiem ar slepenajām elektroniskajām ierīcēm? — Iespēja apkalpei klusu un slepeni pazust!
Ed. Keiša projekts